

การศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่
ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาเมือง
กรณีศึกษา : ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

PEOPLE'S ATTITUDES TOWARD THE IMPLEMENTATION
OF TAMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
IN URBAN DEVELOPMENT
: A CASE OF TAMBON PHADAD MAUANG CHIANG MAI

อุมาพร ผลดี
UMAPORN POLDEE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2546

ISBN 974-324-904-4

b.....
i.....

เลขที่.....
เลขทะเบียน 48911
วัน, เดือน, ปี 12 ส.ค. 2547

PEOPLE'S ATTITUDES TOWARD THE IMPLEMENTATION
OF TAMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
IN URBAN DEVELOPMENT
: A CASE OF TAMBON PHADAD MAUANG CHIANG MAI

THE THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF MASTER OF
URBAN AND REGIONAL PLANNING
IN URBAN AND ENVIRONMENT PLANNING
SCHOOL OF GRADUATE STUDUES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2003
ISBN 974-324-904-4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2003

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตาม
หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาเมือง
: กรณีศึกษา ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

นักศึกษา

นางสาว อุมามพร ผลดี

รหัสประจำตัว

43063002

ปริญญา

การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

พ.ศ.

2545

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.ชาญวิทย์ พงษ์ขวัญ

บทคัดย่อ

ในการศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษา ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะที่เป็นองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น ตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ศึกษาทัศนคติของคนในชุมชนในฐานะที่เป็นตัวชี้วัดด้านการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทางด้านการรักษาสภาพแวดล้อม และด้านสังคมวัฒนธรรม ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารงานตามการปฏิบัติหน้าที่ที่จัดทำให้แก่ท้องถิ่น และเสนอแนะเชิงนโยบายจากการดำเนินงานพัฒนาตำบลตามหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้การเลือกเกณฑ์พื้นที่ศึกษา พิจารณาถึงศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ ซึ่งพื้นที่ใดที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีศักยภาพในการพัฒนาสูงจะถูกเลื่อนขั้นขึ้นเป็นระดับที่สูงขึ้น ส่งผลเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อชุมชนและระดับการรับรู้ของคนในชุมชน ดังนั้นจึงได้สำรวจขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลา 1 – 2 ปี ซึ่งเป็นพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด จากนั้นเลือกพื้นที่มา 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 8 บ้านเกาะกลาง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสำรวจ การสัมภาษณ์ การค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร และการออกแบบสอบถามของประชาชนจำนวน 284 ชุดและคณะกรรมการชุมชนในพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาจำนวน 22 ชุด ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ SPSS for window

ผลการศึกษาที่ได้ พบว่า ประชากรมีการรับรู้บทบาทหน้าที่ของ อบต.ทางด้านกายภาพสูงกว่าทางด้านสังคมวัฒนธรรม โดยมีทัศนคติพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านการออกกฎควบคุมกิจการพาณิชย์ และบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม มีทัศนคติยอมรับได้แต่มีแนวโน้มของทัศนคติไม่พึงพอใจมากกว่าพึงพอใจ ได้แก่ บทบาทหน้าที่ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษารางระบายน้ำ และบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลรักษาทางน้ำ และ มีทัศนคติยอมรับได้แต่มีแนวโน้มพึงพอใจมากกว่าไม่พึงพอใจ ได้แก่ บทบาทหน้าที่ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนนด้านไฟฟ้าและแสงสว่าง ด้านการส่งเสริมการกีฬา ด้านการป้องกันน้ำท่วม ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมการสาธารณสุข และ ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร โดยประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง เช่น การศึกษาสูง รายได้สูง จะมีความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่มากกว่าประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

ผลของความสัมพันธ์ของคุณภาพชีวิต ทั้งประชาชนและคณะกรรมการชุมชนต่างมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ บทบาทหน้าที่ของอบต.ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้น

ในความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ผู้นำมีทัศนคติเห็นด้วยต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยเห็นว่าการบริหารงาน ด้านจำนวนบุคลากร (Man) ด้านงบประมาณ (Money) และด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material & Machine) ยังมีไม่เพียงพอ โดยบทบาทหน้าที่ที่มีหน่วยงานอื่นเข้ามาช่วยเหลือจะมีการบริหารงานที่ดีขึ้นส่งผลให้ประชาชนพึงพอใจมากขึ้น ซึ่งบทบาทหน้าที่ที่จัดทำแล้วได้ประสิทธิภาพสูงสุดคือ บทบาทหน้าที่ด้านกายภาพ และเห็นว่าบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ทำให้ท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โดยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยในประเด็นด้านลักษณะประชากร คือ ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอบต. ควรส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ถึงโครงการต่างๆที่เกิดขึ้น โดยใช้สื่อที่ประชาชนรับรู้ได้ง่ายที่สุด คือ หอกระจายเสียง เป็นช่องทางการกระจายข่าวสาร อีกทั้ง อบต.ควรให้ความสำคัญกับลักษณะประชากรในพื้นที่ ด้านกลุ่มอายุและระยะเวลาในการอยู่อาศัย และส่วนประเด็นด้านทัศนคติได้เสนอแนะ 2 ประเด็น คือ ให้รัฐเพิ่มทรัพยากรทางด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ โดยการเพิ่มงบประมาณทางการจัดเก็บภาษีเพื่อประสิทธิภาพในการบริหาร หรือ ให้รัฐลดบทบาทหน้าที่ของอบต.ลง ซึ่งบทบาทหน้าที่ที่ได้ศึกษามาทั้งหมดผู้วิจัยได้เสนอให้มีการศึกษาเชิงลึกถึงบทบาทหน้าที่ของอบต.ที่เหมาะสมต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title People's attitudes toward the Implementation of Tambon Administrative Organization in Urban development
: A Case of Tambon Phadad Mauang Chiang mai.

Student Miss . Umaporn Poldee

Student ID 43063002

Degree Master of Urban And Regional Planning

Programme Urban and Environmental Planning

Year 2003

Thesis Advisor Assoc.Prof. Chanwit Pongkwan

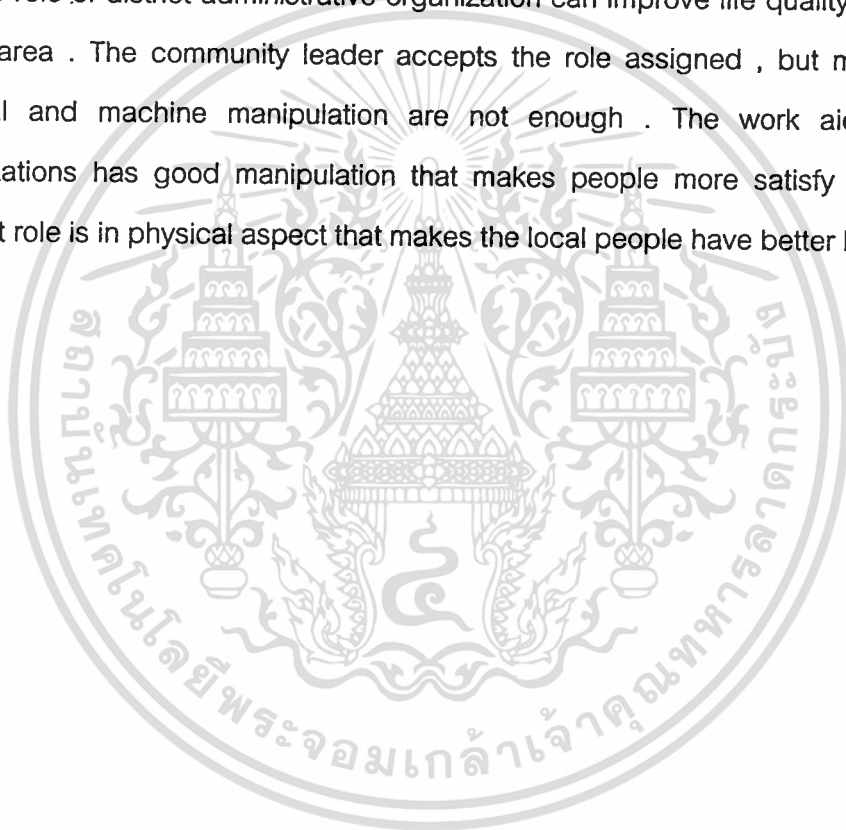
ABSTRACT

This paper focuses on studying the functional role of district administrative organization under district council and district administrative organization bill , year 1994 ; studying community's attitude towards environment conservation role and social culture which are under the functional role of district administration organization ; studying the opinions of district administrative organization community concerning administration aspect according to the functional role assigned for the domestic community.

The area selection for the study is based on high efficiency of development of the area . Accordingly , that promoted area causes community changes and level of awareness of the people in the community Mu 8 , Baan Kho Klang was chosen as the study area . The processes of studying are those of surveying , interviewing , documentary researching , and questionnaires of 284 people including 22 community committee answering questionnaires . The data collected was statistically assessed by using SPSS for window . The study reveals that the people learn better the physical aspect role of the district administrative organization than that of the abstract social culture aspect . They are satisfied with the role of controlling business and connerce as well as the role of promoting religion and cultural . They would rather be unsatisfied with the role of constructing and maintain sewage drain system and maintaining water way.

The accept and are rather satisfied with the role of construction and maintaining road , electricity and light , sport promoting , flood preventing , nature and environment conservation ,public health promotion , and date and news releasing . The people of high economic status ; those who have high education , high income , or who are in government state enterprise sletors , and in trade and business are more satisfied with the role than those of lower economic status.

In the aspect of life quality , both people and the community committee agree that the role of district administrative organization can improve life quality of the people in the area . The community leader accepts the role assigned , but man , money , material and machine manipulation are not enough . The work aided by other organizations has good manipulation that makes people more satisfy . The highest efficient role is in physical aspect that makes the local people have better life quality.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี เนื่องด้วยการให้กำลังใจในการสนับสนุนทางด้านกำลังกายและกำลังทรัพย์อย่างมากมาของคุณพ่อและคุณแม่ตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ของท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คำแนะนำและการให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ รวมถึงกระบวนการทำวิทยานิพนธ์อย่างสมบูรณ์แบบทุกสัปดาห์ตั้งแต่ต้นจนจบ จาก ผศ.ชาญวิทย์ พงษ์ขวัญ อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และนอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ.ดร. ยงธนิศร์ พิมลเสถียร และ ผศ.ดร. นพดล สหชัยเสรี กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหาร พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด และประชาชนตำบลป่าแดด ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่เป็นประโยชน์แก่งานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ภาควิชาการวางแผนภาคและเมืองทุกท่าน ที่ช่วยเหลือแก้ไขและให้คำแนะนำในบางจุดที่ผู้วิจัยติดขัดและมีปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนในการทำงานวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณเพื่อนๆชาวผังเมืองรุ่น 15 ทุกท่าน โดยเฉพาะเพื่อนผู้ร่วมอาจารย์ที่ปรึกษาเดียวกัน ที่คอยให้คำแนะนำต่างๆด้วยดี รวมทั้ง คุณ เจน สุชาภิรมย์ ที่คอยให้กำลังใจและเป็นแรงสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เรื่อยมาจนสำเร็จลงได้

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

อุมาพร ผลดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญภาพ.....	XIV
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.2 คำถามการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา.....	5
1.6 นิยามศัพท์.....	6
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล กับทฤษฎีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น.....	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม.....	16
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต.....	22
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	31
3.1 พื้นที่ศึกษา.....	31
3.1.1 เกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ศึกษา.....	31
3.1.2 สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 การสุ่มตัวอย่างและขนาดประชากร.....	35
3.2.1 กลุ่มประชากรในพื้นที่ศึกษา.....	35
3.2.2 กลุ่มคณะกรรมการชุมชน.....	36
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
3.4 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	37
3.5 การเชื่อมโยงตัวแปรและเครื่องมือในการวิจัย.....	40
3.5.1 การเชื่อมโยงตัวแปร.....	40
3.5.2 เครื่องมือในการวิจัย.....	43
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
บทที่ 4 บทวิเคราะห์ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต	52
4.1 ข้อมูลลักษณะประชากรและทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และคุณภาพชีวิต.....	53
4.1.1 ลักษณะประชากรศึกษา.....	53
4.1.2 ทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต. และคุณภาพชีวิต.....	56
4.1.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร ทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ และคุณภาพชีวิต.....	58
4.2 การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และทัศนคติที่มีต่อบทบาทและหน้าที่.....	87
4.3 คุณภาพชีวิตและทัศนคติของประชาชน ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต.....	97
4.4 ความคิดเห็นของผู้นำชุมชน.....	110
4.4.1 ข้อมูลลักษณะประชากร.....	110
4.4.2 ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อบทบาทหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล.....	112

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.4.3 ความคิดเห็นด้านการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่.....	113
4.4.4 ความคิดเห็นผู้นำชุมชนต่อผลการดำเนินงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต.....	124
4.4.5 ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อคุณภาพชีวิตในท้องถิ่น.....	126
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	127
5.1 การดำเนินงานตามการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.).....	127
5.2 ทศนคติความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.).....	128
5.3 ความคิดเห็นของผู้นำชุมชน.....	136
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	138
บรรณานุกรม.....	141
ภาคผนวก.....	146
ก : แบบสอบถามประชาชน.....	147
แบบสอบถามคณะกรรมการชุมชน.....	150
ข : ข้อมูลการสำรวจเบื้องต้น.....	156
ค : ศึกษาพ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	160
ง : รูปแสดงสภาพปัจจุบันของพื้นที่.....	168
ประวัติผู้เขียน.....	191

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	แสดงการแบ่งระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล..... 32
3.2	แสดงการอธิบายตัวแปรตามบทบาทหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล..... 41
3.3	แสดงตัวแปรและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากตัวแปร ของกลุ่มประชาชน..... 44
3.4	แสดงตัวแปรและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ของกลุ่มคณะกรรมการชุมชน..... 47
4.1	แสดงจำนวน ร้อยละ ลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 54
4.2	แสดงจำนวน ร้อยละของการเป็นสมาชิกโครงการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)..... 55
4.3	แสดงสัดส่วนร้อยละของการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ แยกตามประเภท..... 55
4.4	แสดงทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต. ในด้านการรักษาสภาพแวดล้อมและสังคม..... 56
4.5	แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร ลักษณะประชากร ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่และคุณภาพชีวิต..... 57
4.6	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ต่อบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ)..... 59
4.7	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจด้านการส่งเสริมการกีฬา..... 61
4.8	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความพึงพอใจ ต่อบทบาทด้านการส่งเสริมการกีฬา..... 62
4.9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความพึงพอใจ ต่อการปฏิบัติงานตามด้านการส่งเสริมการกีฬา..... 63
4.10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมสมาชิกโครงการที่อบต.จัดตั้ง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการจัดการน้ำท่วม..... 65
4.11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ต่อการจัดการวางระบายน้ำ..... 67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.12	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมสมาชิกโครงการที่อบต.จัดตั้ง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการจัดการวางระบายน้ำ.....68
4.13	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง อายุมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ.....70
4.14	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ.....71
4.15	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาอยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ต่อการปฏิบัติงานหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ.....72
4.16	แสดงการรับรู้ของประชากรที่มีต่อโครงการด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม.....74
4.17	แสดงจำนวน ร้อยละ ของความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านการรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....74
4.18	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์.....75
4.19	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจต่อปฏิบัติงานตามหน้าที่ ด้านการดูแลรักษาภูมิทัศน์.....77
4.20	แสดงจำนวน ร้อยละ การรับรู้ของประชากรที่มีต่อบทบาทหน้าที่ในการออกกฎ ข้อบังคับภายในตำบล.....79
4.21	แสดงจำนวน ร้อยละ ของความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านการออกกฎควบคุม ภายในตำบล.....79
4.22	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ต่อปฏิบัติงานหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา.....81
4.23	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ต่อหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม.....83
4.24	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ต่อบทบาทหน้าที่ด้านการสาธารณสุข.....85

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.25	แสดงจำนวน ความถี่ ในการได้รับข้อมูลข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบล.....86
4.26	แสดงจำนวน ความถี่ ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ.....86
4.27	แสดงจำนวน ร้อยละ ความพึงพอใจของประชากรต่อข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ.....87
4.28	แสดงการรับรู้บทบาทหน้าที่ของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.).....88
4.29	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านไฟฟ้าแสงสว่าง และทัศนคติของประชาชนต่อการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ).....89
4.30	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการบำรุงรักษาลานกีฬา และทัศนคติของประชาชนต่อการส่งเสริมการกีฬา.....91
4.31	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัย และทัศนคติของประชาชนต่อการจัดการน้ำท่วม.....92
4.32	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับทัศนคติของประชาชนต่อการดูแลรักษาแม่น้ำ.....93
4.33	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา และทัศนคติของประชาชนต่อการส่งเสริมการศึกษา.....95
4.34	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการสาธารณสุข และทัศนคติของประชาชนต่อการส่งเสริมการสาธารณสุขของอบต.....96
4.35	แสดงจำนวน ร้อยละ คุณภาพชีวิตของประชากร.....97
4.36	แสดงจำนวน ร้อยละของประชากรที่มีความเห็นต่อคุณภาพชีวิตเลวลง ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านต่างๆ.....98
4.37	แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการวิเคราะห์.....99
4.38	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการดูแลรักษาถนน.....100
4.39	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการดูแลไฟฟ้าและแสงสว่าง.....101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬา.....	103
4.41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำ.....	104
4.42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ.....	105
4.43 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์.....	107
4.44 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม.....	108
4.45 แสดงจำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่าง.....	109
4.46 แสดงจำนวน ร้อยละ ลักษณะประชากรของผู้นำชุมชนในอบต.ป่าแดด.....	111
4.47 แสดงทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามบทบาทหน้าที่ในด้านต่างๆ.....	113
4.48 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามหน้าที่ด้านถนน.....	114
4.49 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามหน้าที่ด้านไฟฟ้าและแสงสว่าง.....	115
4.50 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการกีฬา.....	116
4.51 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการป้องกันน้ำท่วม.....	117
4.52 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านวางระบายน้ำ.....	118
4.53 แสดงจำนวนร้อยละของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ.....	118
4.54 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	119
4.55 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการควบคุมกิจการพาณิชย์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ.....	120
4.56 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา.....	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.57	แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้าน การส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม.....122
4.58	แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการสาธารณสุข.....123
4.59	แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านข้อมูลข่าวสาร.....123
4.60	แสดงจำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นของผู้นำต่อการดำเนินงานการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ที่ได้ประสิทธิภาพมากที่สุด.....125
4.61	แสดงจำนวน ร้อยละ ทศนคติของผู้นำชุมชนต่อบทบาทหน้าที่ทั้งหมดที่ได้รับ.....125
4.62	แสดงจำนวน ร้อยละ ทศนคติของผู้นำชุมชนต่อคุณภาพชีวิตในท้องถิ่น.....126

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....30
3.1	แผนที่แสดงที่ตั้งของหมู่ 8 ในตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.....33
3.2	ผังแสดงขั้นตอนกระบวนการวิจัย.....39
3.3	แสดงการเชื่อมโยงตัวแปรของการวิจัยระหว่างลักษณะประชากร (ตัวแปรอิสระ) กับทัศนคติที่มีต่อบทบาทหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (ตัวแปรตาม).....42
3.4	แสดงการเชื่อมโยงตัวแปรระหว่างคุณภาพชีวิต (ตัวแปรอิสระ) กับทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต.(ตัวแปรตาม).....43

บทที่ 1

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานของการบริหารส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ซึ่งครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ในประเทศไทย การถือกำเนิดขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ได้เกิดขึ้นมาตั้งแต่อดีตควบคู่ไปกับการจัดตั้งสภาตำบล แต่ในครั้งนั้นประสบปัญหาความไม่พร้อมในด้านต่างๆหลายประการ ทั้งในด้านรายได้และบุคลากร เนื่องจากท้องถิ่นไม่มีฐานภาษี เก็บภาษีบำรุงท้องที่ได้น้อย อีกทั้งบุคลากรส่วนใหญ่มีขีดความสามารถในการบริหารงานจำกัด เป็นเหตุให้ระยะต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ถูกยกเลิกไป โดยประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาประเทศไทยก็ไม่มีหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลอีกเลย จนกระทั่ง พ.ศ. 2535 เมื่อรัฐบาลภายใต้การนำของนาย ชวน หลีกภัย ได้กำหนดนโยบายทางด้านการเมือง การปกครอง ที่จะส่งเสริมให้องค์กรปกครองท้องถิ่นระดับตำบลเป็นนิติบุคคล เพื่อให้มีความคล่องตัวและร่วมกันแก้ปัญหาของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงมหาดไทย จึงได้มีคำสั่งที่ 802/2535 ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2535 และคำสั่งที่ 816/2535 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2535 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อศึกษาปรับปรุงระบบการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นและในเวลาต่อมารัฐบาลก็มีคำสั่งให้นายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2535 ประกาศแต่งตั้ง "คณะกรรมการปรับปรุงระบบการบริหารส่วนท้องถิ่น" เพื่อทำการศึกษาและพิจารณาปรับปรุงตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326/2515 พบว่า สภาตำบลที่ได้จัดตั้งมาเป็นระยะเวลากว่า 20 ปี ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน สมควรปรับปรุงฐานะของสภาตำบล และการบริหารงานของสภาตำบลเสียใหม่ให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งให้มีการยกฐานะสภาตำบลซึ่งมีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็น "องค์การบริหารส่วนตำบล" ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น เมื่อรัฐสภาได้มีมติผ่านร่างกฎหมายสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลและประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2537 โดยมีผลบังคับใช้เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาพ้นกำหนดไปแล้ว 90 วัน ทำให้ในเวลาต่อมาเกิดการยกเลิกสภาตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326/5-2515 ทั้งหมดทั่วประเทศอีกครั้งหนึ่ง แต่ให้บรรดาคณะกรรมการสภาตำบลที่มีอยู่ก่อนกฎหมายฉบับนี้บังคับ คง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นตำแหน่ง ตามวาระของประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326/2515 และให้กระทรวงมหาดไทยยกฐานะสภาตำบลดังกล่าวขึ้นเป็น "สภาตำบล" ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในกรณีสภาตำบลใดมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี ก่อนวันที่ พ.ร.บ.ฉบับนี้ ประกาศในกิจจานุเบกษา เฉลี่ยแล้วไม่ต่ำกว่า 150,000 บาท กระทรวงมหาดไทยจะทำการยกฐานะสภาตำบลขึ้นเป็น "องค์การบริหารส่วนตำบล" ภายใน 90 วัน นับตั้งแต่วันที่ พ.ร.บ.ฉบับนี้ บังคับใช้ ดังนั้นจึงมีการยกฐานะเป็นสภาตำบล 618 แห่ง ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง และเป็นราชการส่วนท้องถิ่นระดับต่ำสุดที่มีอยู่ในหน่วยการปกครองระดับตำบล สำหรับการประกาศจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งที่ 1 จำนวน 618 แห่ง มีผลใช้ตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2538 ครั้งที่ 2 จำนวน 2,143 แห่ง มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2539 และครั้งที่ 3 จำนวน 3,637 แห่ง มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด ได้เริ่มจัดตั้งเมื่อครั้งที่ 1 พ.ศ. 2538 โดยมีรายได้เฉลี่ย 3 ปี คือ

ปีงบประมาณปี 2535	มีรายได้	142,637.30	บาท
ปีงบประมาณปี 2536	มีรายได้	244,975.57	บาท
ปีงบประมาณปี 2537	มีรายได้	363,545.00	บาท
เฉลี่ย 3 ปีได้		250,385.96	บาท

ส่วนสภาตำบลที่เหลืออยู่จำนวน 567 แห่งจะสามารถประกาศจัดตั้งเป็นองค์การบริหารให้หมดในที่สุด ในอนาคตหากองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีความเจริญก้าวหน้า ตั้งอยู่ในชุมชนหนาแน่น มีรายได้พอแก่การเลี้ยงตัวเองก็อาจยกฐานะเป็นเทศบาลตามหลักเกณฑ์และวิธีที่ พ.ร.บ.เทศบาลกำหนด นับว่า พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ทันสมัยฉบับแรกที่มีการวางแนวทางอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนมากที่สุด

ผลจากการประกาศใช้ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการบริหารและการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับตำบลและหมู่บ้านเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ชนบท ซึ่งไม่เคยมีการกระจายอำนาจในลักษณะนี้มาก่อน สำหรับภาระหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลต่อท้องถิ่น เป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องทำตามที่กฎหมายกำหนดและอาจทำหน้าที่บางอย่างได้ตามที่กฎหมายอนุญาตไว้ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นองค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นนิติบุคคลและมีอิสระในการดำเนินงาน เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตนเองตามอำนาจหน้าที่และมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิสระในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด เสริมสร้างแนวคิดประชาธิปไตย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลให้เข้ามา มีบทบาทอย่างกว้างขวางในการดำเนินงาน จึงถือเป็นจุดสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ที่จะสามารถแก้ไขปัญหาของพื้นที่ได้ด้วยตนเอง อันเป็นแนวทางการพัฒนาที่ตรงประเด็นที่สุด ถือได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการสนองตอบนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาท้องถิ่นและการพัฒนาชนบท

ดังนั้น จุดมุ่งหมายในการศึกษาถึงการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ว่ามีการปฏิบัติงานพัฒนาตำบลในด้านต่างๆอย่างไรบ้าง สามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์หรือนโยบายของรัฐบาลหรือไม่ ตลอดจนประชาชนมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานนั้นๆอย่างไร ในความคิดดังกล่าวนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการประเมินผล การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาเมือง เพื่อเป็นการเสนอแนะนโยบายทางสังคมในการหาแนวทาง ข้อจำกัด ปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะที่เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของคนในชุมชนในฐานะที่เป็นตัวชี้วัดด้านการทำงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทางด้านการรักษาสภาพแวดล้อม และด้านสังคมวัฒนธรรม
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารงานตามการปฏิบัติหน้าที่ที่จัดทำให้แก่ท้องถิ่น
4. เพื่อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการดำเนินงานพัฒนาตำบลตามหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

1.2 คำถามการวิจัย

1. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพ.ร.บ.สภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นอย่างไร มีอะไรบ้าง
2. คนในชุมชนและคณะกรรมการชุมชนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นอย่างไร
3. การปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้เกิดการยกระดับคุณภาพชีวิต ของคนในชุมชนหรือไม่
4. สภาพปัญหาและอุปสรรคขององค์การบริหารส่วนตำบลมีอะไรบ้าง ตามทัศนคติของคนในชุมชน และคณะกรรมการชุมชน รวมทั้งมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อการพัฒนาตำบลนั้นๆ อย่างไร

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นรูปแบบการปกครองตนเองของท้องถิ่นที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ โดยทั้งคนในชุมชนและคณะกรรมการชุมชนมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งทางด้านการรักษาสุขภาพแวดล้อม และด้านสังคมวัฒนธรรม
2. ทั้งประชาชนและคณะกรรมการชุมชนมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น จะทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนาและสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตไปในทิศทางที่ดีขึ้น

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อการพัฒนาเมืองนั้น มุ่งศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนและความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537(Role Prescription) ซึ่งจะต้องเป็นการปฏิบัติงานที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้กระทำจริงในพื้นที่ (Role Descriptions) และเป็นการปฏิบัติงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำให้แก่ทุกคนในชุมชน เพื่อนำผลของทัศนคตินั้นไปเป็นแนวทางปฏิบัติและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาเมืองทั้งในด้านการรักษาสภาพแวดล้อม และทางด้านสังคมวัฒนธรรมในท้องถิ่น
2. ทำให้ทราบข้อคิดเห็น และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐที่ใกล้ชิดกับประชาชนและเข้าใจสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนมากที่สุด
3. ได้ศึกษาข้อคิดเห็นและการบริหารงานตามการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลของคณะกรรมการชุมชนในการบริหารองค์กรท้องถิ่น
4. ผลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้เปรียบเทียบกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบอื่นๆได้
5. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น
6. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นอื่นๆที่เกี่ยวข้องการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

1.6 นิยามศัพท์

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศจัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติงานตามสิทธิและหน้าที่ที่ได้รับในพระราชบัญญัติสภาและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของคนในชุมชนตามประสบการณ์ที่ได้รับทางด้านการรักษาสุขภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม จากการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

คุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับความเป็นอยู่ที่ดี และความพึงพอใจของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในการพัฒนาเมือง กรณีศึกษาตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีแนวคิดและทฤษฎีที่สอดคล้องกับงานวิจัยหลายกรณี ที่สามารถนำมากำหนดกรอบวิธีการศึกษาและตัวแปรได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ คือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลกับทฤษฎีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล กับ ทฤษฎีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

ในแนวคิดนี้จะอธิบายถึง ความหมายของการกระจายอำนาจ วัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจ แผนและแนวนโยบายการกระจายอำนาจในท้องถิ่น เหตุผลที่ทำให้อบต.เป็นหน่วยงานที่ถึงสะท้อนการกระจายอำนาจ และการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาล

องค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นหน่วยงานที่เป็นผลพวงมาจากการกระจายอำนาจ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยกำหนดให้รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ ซึ่งได้มีการอธิบายถึงนิยาม และความหมายของการกระจายอำนาจไว้ดังต่อไปนี้

2.1.1 ความหมายของการกระจายอำนาจ

แนวคิดการกระจายอำนาจมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญและคำจำกัดความหรือความหมายไว้ดังนี้ คือ

Harold Alderfer (อ้างใน ชีระบุลย์ โปบุตติ และคณะ , 2539 : 16) ได้อธิบายความหมายของการกระจายอำนาจว่า เป็นการมอบอำนาจให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นดำเนินกิจการของตนเอง โดยตนเอง อย่างอิสระ รัฐบาลกลางไม่อาจเข้ามาแทรกแซงได้

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ จึงได้จัดแบ่งประเภทของการกระจายอำนาจการปกครองไว้ 2 กรณี คือ

1) การแบ่งอำนาจการปกครอง (Deconcentration) หมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลไปให้ข้าราชการในส่วนภูมิภาคได้มีอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบตามแต่รัฐบาลจะมอบหมายให้ภายในเขตพื้นที่ที่กำหนดขึ้น โดยให้มีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจแก้ปัญหาตลอดจนการริเริ่มได้ ภายในกรอบแห่งนโยบายของรัฐบาลที่ได้วางไว้

2) การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครอง (Devolution) เป็นการมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจการปกครองตนเองอย่างแท้จริง เป็นการมอบอำนาจให้ทั้งในการเมืองและการบริหาร เป็นเรื่องที่ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่กำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของท้องถิ่นของตนเองได้ (พ.ร.บ.แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ.2542 , มาตรา 284 : 34)

ในส่วนของอบต.ในอดีตที่เริ่มมีการก่อตั้งอบต.นั้น อบต.จะเป็นประเภทของการแบ่งอำนาจการปกครอง (Deconcentration) ซึ่งยังมีนโยบายจากรัฐบาลเข้ามากำหนดมอบหมายในพื้นที่ค่อนข้างมาก ในระยะหลังตามนโยบายการกระจายอำนาจเริ่มชัดเจนมากขึ้นนั้นรัฐบาลได้ปรับให้ท้องถิ่นมีการปกครองตนเองมากขึ้น (Devolution) เนื่องจากอบต.สามารถกำหนดนโยบายต่างๆภายในท้องถิ่นได้มากขึ้นและมีอิสระขึ้นจากการบริหารงานภายในท้องถิ่นเอง

ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงเป็นคำที่ใช้กันมากทั้งในความหมายของการปกครอง และการบริหารจึงทำให้เกิดความสับสนและเข้าใจกันไม่ได้หลายความหมาย แต่เมื่อกล่าวถึงการกระจายอำนาจในการปกครองท้องถิ่น จึงหมายถึง การที่รัฐบาลได้มอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้องค์การอื่นจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีความอิสระตามสมควรไม่ต้องขึ้นอยู่กับความบังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลาง เพียงแต่อยู่ในความควบคุมเท่านั้น (ชูศักดิ์ , 2518 : 13)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล นับเป็นรูปแบบการปกครองที่สะท้อนถึงการกระจายอำนาจไปสู่หน่วยการปกครองพื้นฐานอย่างแท้จริง อันเป็นการตอบสนองต่อนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาล เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจและหน้าที่ พร้อมทั้งมีอิสระในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นนั้นตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด โดยวัตถุประสงค์ในการกระจายอำนาจ คือ เพื่อระบายนความคับคั่งของบริการสาธารณะต่างๆ ที่รวมอยู่ไปให้ท้องถิ่นรับผิดชอบโดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการของรัฐที่ได้ปฏิบัติในท้องถิ่น และสามารถพัฒนางานออกไปสู่ท้องถิ่นต่างๆ ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น (พ.ร.บ.แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ.2542 , มาตรา 284 : 34)

โดยเหตุผลที่สนับสนุนว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่สะท้อนถึงการกระจายอำนาจ คือ

- 1) อบต.มีฐานะเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจในการทำนิติกรรมและสัญญาทางกฎหมายได้เองโดยไม่ต้องผ่านทางราชการเหมือนอดีต ทำให้ อบต.มีความคล่องตัวในการดำเนินการบริหารตำบลให้มีความเจริญก้าวหน้าและตรงต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบลได้
- 2) ในส่วนของสมาชิกของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น จะเห็นว่ามีที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนเกือบทั้งหมด กล่าวคือ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจากการเลือกตั้งของราษฎรหมู่บ้านละ 2 คน เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา 198 ที่กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก และมีจำนวนมากกว่าผู้มาจากการแต่งตั้ง นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลก็มีที่มาจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกกันขึ้นมาอีกด้วย
- 3) อำนาจอิสระของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีขอบเขตอำนาจหน้าที่และกิจกรรมมากขึ้นจากเดิมที่กำหนดไว้ในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 และยังมีอำนาจหน้าที่ในพื้นที่ตำบลเพิ่มขึ้น โดยที่หากหน่วยราชการที่จะดำเนินการใดๆ เพื่อประโยชน์ในตำบลจะต้องแจ้งให้ อบต. ทราบเสียก่อน
- 4) อำนาจทางการคลัง อบต. สามารถจัดเก็บภาษีได้เหมือนกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น และมีรายได้นอกเหนือมากไปกว่าท้องถิ่น คือ รายได้จากการได้รับประโยชน์ จากการให้ทรัพยากรธรรมชาติ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอีกด้วย
- 5) อบต. ยังมีอำนาจร่างข้อบังคับตำบลซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในการที่จะมีกฎหมายใช้บังคับในพื้นที่ของตน (จรรยาพร , 2540 : 30 – 32)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 แผนและแนวนโยบายการกระจายอำนาจในท้องถิ่น

แนวคิดช่วงแรกของการกระจายอำนาจ (พ.ศ. 2544 – 2547) จะเป็นการถ่ายโอนภารกิจไปสู่ท้องถิ่น เป็นช่วงปรับปรุงการบริหารและสร้างความพร้อมทั้งทางด้าน บุคลากร งบประมาณ และทรัพยากรสิน หลักภารกิจส่วนใหญ่จะเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชน งานโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งก่อนเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นจะเป็นภารกิจตามความจำเป็นด้านอื่นๆ โดยส่งเสริมให้ประชาชนและประชาสังคมเข้ามามีส่วนรวมในการเสนอแนะข้อคิดเห็น

ช่วง 6 ปีหลัง (พ.ศ. 2548 – 2553) หลังจากการถ่ายโอนในช่วง 4 ปีแรกสิ้นสุดลง ตามกรอบของกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ จะต้องมีการปรับบทบาทของข้าราชการบริหารส่วนกลาง – ส่วนภูมิภาค และภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายโอนภารกิจ และปรับกลไกความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการที่สาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น

ช่วงหลังปีที่ 10 (พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป) ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม จะต้องมีการพัฒนาด้านการสาธารณสุข และด้านการศึกษาเป็นอย่างน้อย ประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจกำกับดูแลและตรวจสอบได้ ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะมีพัฒนาศักยภาพทางด้านการบริหารจัดการและการคลังท้องถิ่นได้อย่างเป็นอิสระและพึ่งตนเองได้ (กระทรวงมหาดไทย , 2542 : 105)

2.1.3 การบริหารงานของอบต.ให้สอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจ

ในส่วนของการบริหารจัดการงานภายในท้องถิ่นตามหลักการบริหาร และการกระจายอำนาจจะเป็นกระบวนการจัดการเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมให้บรรลุตามเป้าหมาย เกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน ทรัพยากรข้อมูลองค์กรให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้วางแผนไว้ (Bovee and other , 1993 : 5) โดยที่ผู้บริหารจะเป็นบุคคลสำคัญมากที่สุดขององค์กร การจัดองค์กรเพื่อการกระจายอำนาจ โดยจะต้องมีการประสานงานกันและต้องมีความชัดเจนในเรื่องของวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่องค์กรต้องปฏิบัติและหน้าที่หลักขององค์กร พร้อมทั้งผู้บริหารต้องทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตอำนาจหน้าที่ กฎระเบียบ ที่จะต้องปฏิบัติตาม พร้อมทั้งพยายามปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นเสมอ โดยในหลักการบริหารองค์กรใดๆจะต้องมีหลักการในการจัดการอยู่เสมอ หรือเรียกว่า 4 M's เป็นหลักที่จะทำให้การจัดการองค์กรเป็นไปด้วยความสมบูรณ์ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (ศาสตราจารย์ Harole Koontz , อ้างใน สมพงษ์ , 2526 : 13)

1) บุคลากร (Man) ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีพนักงานส่วนตำบล โดยมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลนอกเหนือไปจากคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ยังประกอบไปด้วย ลูกจ้าง และข้าราชการพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่องค์การบริหารส่วนตำบลร้องขอต่อผู้ว่าราชการให้ดำรงตำแหน่งชั่วคราว (พ.ร.บ.สภาพัฒนาการบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 : 19) โดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- พนักงานส่วนตำบล เป็นบุคลากรของอบต.ที่ได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือน ซึ่งพระราชกฤษฎีกาเป็นผู้กำหนดโดย อบต.มีอิสระที่จะกำหนดจำนวนพนักงานภายใต้เงื่อนไขที่ไม่เกินกรอบอัตรากำลังคนที่คณะกรรมการอบต.กำหนด และอบต.มีงบประมาณที่จะจ่ายและต้องเป็นตำแหน่งที่อยู่ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของ อบต.
- ลูกจ้างชั่วคราว อบต.สามารถมีลูกจ้างชั่วคราวเพื่อช่วยเหลือพนักงานส่วนตำบลได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ้างลูกจ้างชั่วคราวของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2536 มีดังนี้ คือ

องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ในปีที่ผ่านมา

3 แสนบาท ลงมา	จ้างได้	1-2 คน
เกิน 3-5 แสนบาท	จ้างได้	1-4 คน
เกิน 5 แสนบาท - 1 ล้านบาท	จ้างได้	2-8 คน
เกิน 1-1.5 ล้านบาท	จ้างได้	2-10 คน
เกิน 1.5-2 ล้านบาท	จ้างได้	5-14 คน
เกิน 2-3 ล้านบาท	จ้างได้	5-18 คน
เกิน 3 ล้านบาทขึ้นไป	จ้างได้	5-24 คน

สำหรับอบต.ป่าแดดมีรายได้โดยเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2544 จำนวน 15,689,550 บาท จึงสามารถจ้างลูกจ้างได้สูงสุดถึง 24 คน (พ.ร.บ.ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล , 2537: 35)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในส่วนของคุณคณะกรรมการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา ได้อธิบายไว้ว่า ประธานคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะมีฐานะดี มีความเสียสละ มีระดับการศึกษาสูงกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ เลขานุการองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีระดับการศึกษาสูงกว่าสมาชิกส่วนใหญ่ คณะกรรมการบริหารมีลักษณะเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มในการพัฒนา และเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมทางสังคม ในขณะที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการศึกษาน้อยทำให้ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่และไม่มีความรับผิดชอบในการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม (สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา , 2540 :65)

จากการวิเคราะห์ตรวจสอบพบว่า บทบาทของประธานคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะมีบทบาทในเชิงนโยบาย ไม่ยุ่งเกี่ยวกับงานประจำ และมีลักษณะเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาของประชาชน ส่วนคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะทราบบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานของตน แต่ยังไม่เข้าใจในระเบียบการปฏิบัติเท่าใดนัก ในบางแห่งคณะกรรมการยังให้ความสำคัญกับประธานคณะกรรมการบริหารมากกว่าที่จะรับบทบาทที่แท้จริงของตนเอง ส่วนทางด้านพนักงานและเจ้าหน้าที่ส่วนตำบล ตำแหน่งบางตำแหน่งที่สำคัญ เช่น ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนต่างๆ ส่วนใหญ่จะรับโอนมาจากหน่วยงานราชการอื่นๆ รวมทั้งหน่วยการปกครองส่วนอื่นๆด้วยทำให้สามารถปฏิบัติงานได้คล่อง ส่วนพนักงานระดับล่างจะมีการบรรจุใหม่ ทำให้ต้องมีการศึกษาระเบียบข้อปฏิบัติ และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การทำให้เกิดปัญหาขัดข้องในการทำงานบ้าง (สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา , 2540 :70)

ซึ่งผลการวิจัยของชูชาติ ก็ฟ้าแปง ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนะของผู้นำท้องถิ่นต่อองค์การบริหารส่วนตำบล :กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่า ภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง หน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ และที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความสัมพันธ์กับทัศนะที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งผู้ศึกษาได้ให้รายละเอียดในกรณีของที่ตั้ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ไว้ว่า อบต.ที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากตัวจังหวัดมากเท่าไรก็จะส่งผลให้เกิดความลำบากในการสื่อสารและทำความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้นเท่านั้น หรือทางด้านระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งในอบต. เพราะหาก อบต.ผู้ที่เข้ามาบริหารงานใน อบต.นานขึ้นเท่าไรจะสามารถสั่งสมประสบการณ์ต่างๆมากขึ้นเท่านั้น ก่อให้เกิดความรู้ เข้าใจเพิ่มขึ้นตามมา (ชูชาติ, 2539 : 29)

2) เงินทุน (Money) และวัสดุอุปกรณ์ (Materiel and Machine) ในแนวคิดของการกำหนดหลักการกระจายอำนาจนั้นจะต้องมีเกณฑ์ที่วัดได้มาพิจารณาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเกณฑ์ที่ตรวจสอบได้ง่ายคือ รายได้ คือ เมื่อมีรายได้แก่ท้องถิ่นมากขึ้น บุคลากรและงานพัฒนาจะตามไปด้วย ในสองส่วนนี้ถือว่ามีความสัมพันธ์กันมาก เนื่องจากความพร้อมทางด้านการเงินสูงจะส่งผลต่อความพร้อมทางด้านวัสดุอุปกรณ์สูงตามมา ซึ่งตามหลักของการกระจายอำนาจมุ่งหวังเพียงให้แต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้เพียงพอที่จะใช้จ่ายรายจ่ายในการบริหารงานประจำปีซึ่งรายได้ส่วนใหญ่จะได้รับมาจาก

- หน่วยงานอื่นจัดเก็บให้ เป็นรายรับที่อบต.ส่วนใหญ่ได้รับ ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต
- เงินภาษีที่อบต.จัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และอากรการฆ่าสัตว์
- เงินอุดหนุนจากทางรัฐบาล

รายได้ที่มากหรือน้อยจะส่งผลต่อการเลื่อนระดับขั้นของอบต. โดยกำหนดไว้ว่าอบต.ที่มีขนาดเล็กจะมีรายได้ต่ำกว่า 12 ล้านบาทต่อปี อบต.ขนาดกลางมีรายได้โดยประมาณ 12 – 20 ล้านบาทต่อปี และอบต.ขนาดใหญ่มีรายได้มากกว่า 20 ล้านบาทต่อปีขึ้นไป (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา , 2540 : 49) โดยที่ปริมาณเงินภาษีในท้องถิ่นที่มีมากจะเอื้อต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานและระบบประชาธิปไตยท้องถิ่น ซึ่งเมื่อมีการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นได้มากประชาชนก็จะสามารถตัดสินใจการทำงานของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น (Edward Josa, 2000 : 81)

สำหรับการใช้จ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล จากรายงานของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้กล่าวว่า อบต.ที่มีขนาดใหญ่ และขนาดกลางจะมีรายได้เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายประจำปี ส่วนอบต.ขนาดเล็กนั้นยังมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย โดยส่วนใหญ่จะเป็นงบเพื่อการพัฒนาประมาณร้อยละ 80 หรือรายจ่ายลงทุนในหมวดค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณไว้ระหว่างงบพัฒนาต่ออบประจำปีซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะปฏิบัติตาม ในการจัดสรรงบประมาณของคณะกรรมการจะจัดสรรตามแผนพัฒนาตำบลประจำปีและแผนพัฒนาตำบล 5 ปี รวมทั้งจัดสรรโครงการเพื่อตอบสนองปัญหาความเดือนร้อนเฉพาะหน้าในท้องถิ่น

ความสามารถในการใช้จ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลจะขึ้นอยู่กับนโยบายของคณะผู้บริหาร และประธานคณะกรรมการบริหารในแต่ละแห่ง แตกต่างกันไป แต่ในภาพรวมขององค์การ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริหารส่วนตำบลที่มีขนาดกลางนั้น มีสมรรถนะทางการคลังที่บริหารงานได้เป็นอย่างดี สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาท้องถิ่นได้ในระดับที่น่าพอใจ มีรายได้เพียงพอที่จะใช้จ่ายในแต่ละปีงบประมาณ และรายได้มีแนวโน้มรายได้จะสูงขึ้นกว่าปีเดิม (สำนักเลขานุการวุฒิสภา , 2540 : 70)

3) การบริหารจัดการ (Management) ในส่วนงานรับผิดชอบการบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลได้กำหนดให้มีการแบ่งหน้าที่การบริหารงานออกตามระดับขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีการแบ่งหน้าที่การบริหารหลักๆ ดังนี้

- สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการงานบริหารทั่วไป งานธุรการ งานเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการ งานการประชุม งานเกี่ยวกับการตราข้อบังคับตำบล งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานการจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานจัดทำงบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับและงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

- ส่วนการคลัง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน การเบิกจ่าย การหักภาษีเงินได้ และการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย งบทรัพย์สิน หนี้สิน งบโครงการต่างๆ

- ส่วนโยธา พนักงานส่วนนี้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบ ถนน แหล่งน้ำ งานควบคุมอาคารตามพ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 งานก่อสร้างต่างๆ (พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 : 19)

ซึ่งการบริหารจัดการ ตามรายงานของทางสำนักงานเลขานุการวุฒิสภา กล่าวไว้ว่า การบริหารงานทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดการเพื่อตอบสนองต่อการแก้ปัญหาในท้องถิ่นของประชาชนส่วนใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นได้ดีกว่าเมื่อครั้งที่เป็นสภาตำบล ประชาชนมีความพึงพอใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีผลงานมากกว่า ทว่าถึงกว่า เนื่องจากมีรายได้ที่สูงกว่าเมื่อครั้งที่เป็นสภาตำบล ทิศทางการแก้ไขปัญหามักจะจัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ในการจัดทำโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลที่อาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่มีรูปธรรมที่ชัดเจนเหมือนครั้งที่เป็นสภาตำบล ซึ่งครั้งที่เป็นสภาตำบลจะมีการเสนอความต้องการจากประชาชนในท้องถิ่นผ่านคณะกรรมการหมู่บ้าน และเสนอต่อไปยังสภาตำบล (สำนักเลขานุการวุฒิสภา , 2540 : 70)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งนี้ ในการบริหารระดับตำบลจะต้องมีการจัดประชุมคนทั้งหมู่บ้านเป็นระยะๆ มีการประชุมคนทั้งตำบลเป็นระยะๆ และเชิญประชาคมมาร่วมคิดหรือในเรื่องสำคัญ ลดการจ้างข้าราชการและเพิ่มอาสาสมัครให้มากขึ้น เพื่อให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและเกิดความรักหวงแหนในท้องถิ่นมากขึ้น (อเนก , 2543 : 36) ซึ่งการปกครองท้องถิ่นที่ถูกต้องตามหลักการกระจายอำนาจ ควรวางรากฐานไว้บนฐานเดิมของการปกครองท้องถิ่นธรรมชาติที่มีอยู่แล้ว ไม่ใช่กฎหมายแทนวัฒนธรรมรวมของหมู่บ้าน ส่วนใหญ่แล้วรัฐบาลจะเห็นการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเรื่องของการออกกฎหมาย ออกระเบียบ ข้อกำหนด คำสั่ง กฎเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งจะเป็นการยึดถือในด้านการบริหารมากเกินไป

จากการศึกษาเรื่อง ศักยภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ปัญหาและอุปสรรค โดย โกวิท วัฒนงาม พบว่า การปฏิบัติงานของอบต.หลายแห่งมีปัญหาเหมือนกัน คือ ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร คือ กรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในภาระงาน ขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบข้อบังคับของ อบต. และระบบข่าวสาร ประชาชนทั่วไปไม่มีความรู้เรื่อง อบต. และไม่ให้ความร่วมมือ สมาชิกสภาตำบลและกรรมการ อบต. ขาดความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสภาตำบล และอบต. ไม่มีแม้แต่เอกสารเกี่ยวกับกฎ ระเบียบให้ศึกษา ไม่ได้รับการอบรมเพียงพอ คนที่ได้รับการอบรมบ่อยครั้ง มีเพียงกำนันคนเดียว คนอื่นๆ แทบไม่เคยไปประชุมที่ไหน ไม่เคยได้รับการชี้แจงใดๆ ในการทำงาน (โกวิท , 2539 :35)

จากรูปแบบการบริหารงานในตำบลตามหลักการกระจายอำนาจดังกล่าว ประกอบกับบทบาทหน้าที่และสถานการณ์ปัจจุบันที่สภาพสังคมของทุกท้องถิ่นมีความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อทุกๆ ด้าน ทำให้การบริหารจัดการจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมด้วย เพื่อให้การบริหารและการพัฒนาเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารที่จะต้องกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาตำบล รวมทั้งกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาตำบลและแก้ไขปัญหาให้สนองความต้องการของประชาชนจนเกิดผลสำเร็จโดยใช้แผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้บัญญัติในมาตรา 59 (2) ว่าให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและมาตรา 46 (1) ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีแผนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาตำบลของตนเองตามบทบัญญัติกฎหมาย เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป (กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง , 2540 : 1)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ในส่วนที่สองนี้จะอธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมซึ่งจะอธิบายถึง ทฤษฎีการยอมรับสิ่งใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากการเกิดขึ้นขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงาน การปกครองที่ถือได้ว่าเป็นเกิดขึ้นภายในพื้นที่ได้ไม่นานนัก ดังนั้นในการศึกษาลักษณะของประชากรที่เกี่ยวกับทฤษฎีนี้จะสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยได้ชัดเจนกว่าทฤษฎีอื่น และจะอธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลว่ามีบทบาทหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง

2.2.1 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

การเกิดขึ้นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในครั้งนั้นท้องถิ่นมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานครั้งใหญ่ มีความเป็นนิติบุคคลทำให้มีอิสระในการดำเนินงานสูง ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ สังคมและวัฒนธรรม Broom ได้อธิบายถึงทฤษฎีการยอมรับสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นทฤษฎีมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในด้านการที่เป็นการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น การที่คนในท้องถิ่นยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะช้าหรือเร็วเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับ บุคลิกภาพ ความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติและค่านิยม ของปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มคนนั้นๆ โดยการที่ชุมชนหนึ่งจะมีการยอมรับสิ่งใหม่ที่เข้ามาในชุมชนจะมีการวัดอัตราการยอมรับในสิ่งนั้นซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งใหม่ที่เข้ามาในชุมชน เช่น ความเหมาะสมกับชุมชน ความจำเป็นต่อพื้นที่ ลักษณะประชากรในสังคม โดยที่สิ่งใหม่ที่เข้ามาจะทำให้บุคคลในชุมชนมีการยอมรับแตกต่างกัน ผู้ที่ยอมรับสิ่งใหม่เร็ว โดยมากจะเป็นบุคคลที่รู้จักในชุมชน เป็นที่เคารพนับถือในชุมชน เป็นผู้รู้แหล่งข่าวจากสิ่งใหม่ๆ ส่วนผู้ที่ยอมรับสิ่งใหม่ช้าจะเป็นผู้ที่ไม่มีความเป็นผู้นำหรือความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งนอกจากบุคคลแต่ละประเภทแล้ว ยังมีความแตกต่างของสภาพทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของปัจเจกบุคคลอื่นๆอีก อันได้แก่ (Broom Leonard , 1977 : 457)

- อายุ ถ้าหากกลุ่มบุคคลมีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 50 ปี การยอมรับสิ่งใหม่จะเร็ว แต่ถ้าอายุเกิน 50 ปี การยอมรับสิ่งใหม่จะช้า
- เพศ เพศชายมีโอกาสรับรู้มากกว่าเพศหญิง เนื่องจากมีความสนใจทางด้านนโยบายการเมืองและมีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมในตำบลมีสูงกว่า
- สถานภาพทางเศรษฐกิจ กลุ่มบุคคลที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงเร็วมักจะมีสถานภาพทางเศรษฐกิจดีกว่ากลุ่มที่ยอมรับสิ่งใหม่ช้า เช่นบุคคลที่มีรายได้สูงกว่า มีที่ดินมากกว่า
- ระดับความรู้และความชำนาญ กลุ่มบุคคลที่ยอมรับสิ่งใหม่มักจะเป็นผู้ที่มีความรู้และความชำนาญงานเหนือว่ากลุ่มบุคคลที่ยอมรับสิ่งใหม่ช้ากว่า
- ความเป็นผู้กว้างขวาง กลุ่มบุคคลที่ยอมรับสิ่งใหม่เร็วนั้นมักเป็นเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลทั่วไป
- ความคิดสร้างสรรค์ หรือภาวะความเป็นผู้นำ บุคคลที่มีลักษณะเป็นผู้นำในชุมชน มักจะเป็นผู้ที่ยอมรับสิ่งใหม่ได้เร็วกว่าบุคคลอื่นในชุมชน (Broom Leonard , 1977 : 457)
- สถานภาพทางสังคม กลุ่มบุคคลที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มักจะมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่ากลุ่มบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำ เช่นเป็นประธานกลุ่มของคณะกรรมการหมู่บ้าน และบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูง หรือบุคคลที่ได้รับความนิยมจากสมาชิกในกลุ่มสูง มักเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรับรู้ดีกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำด้วย (Chowdry & Newcomb , 1952 : 30 , อังโน โยธิน คันสนยุทธ , 2529 : 30)

นอกจากนี้ บุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่มหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มสังคมอย่างไม่เป็นทางการมีแนวโน้มจะรับรู้หรือตัดสินใจในกลุ่มที่เป็นสมาชิกอยู่ได้ถูกต้องมากกว่าผู้รับรู้ว่าที่ไม่นับสมาชิกและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันระหว่างบุคคลจึงมีผลต่อการรับรู้และการยอมรับ (Altman & McGinnies , 1960. อังโน โยธิน คันสนยุทธ , 2529 : 30)

Paitorn ยังได้สนับสนุนถึงแนวความคิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไว้ว่า การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เร็ว มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่ได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยภายนอกสูงมากและทำให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีกว่าเดิม เช่น การที่รัฐบาลได้กระจายความเจริญต่างๆเข้าสู่ชุมชนในหมู่บ้าน โดยการใช้ระบบการศึกษา เพื่อให้ชาวบ้านได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงสิ่งนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตความเป็นอยู่มากขึ้น (Paitorn , 1962 : 101)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในด้านลักษณะบุคลิกภาพของปัจเจกบุคคลที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ผู้ที่มีการศึกษาสูงย่อมจะยอมรับสิ่งใหม่ๆ และย่อมจะเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และการเปลี่ยนแปลงจะมีอัตราเร็วกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า นอกจากนี้ยังมี เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ความเป็นผู้นำและอื่นๆ เป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมทั้งอิทธิพลของสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และเครื่องมือสื่อสารอื่นๆ มีผลต่อการรับรู้ของคนในชุมชนและส่งผลให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่เร็วขึ้น

รวมทั้งการสาธารณูปโภคสาธารณูปการขั้นพื้นฐานที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่รัฐบาลได้มีการสร้างสิ่งจำเป็นด้านการสาธารณูปโภค ซึ่งได้แก่ ถนน โรงเรียน ไฟฟ้า เข้าสู่ชุมชน เป็นผลทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และยอมทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (Paitorn , 1962 : 101)

ดังนั้นในการเกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ท้องถิ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ องค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดใหญ่และกลาง มีการพัฒนาสูงเนื่องจากประสิทธิภาพทางการคลังมีสูง ทำให้ท้องถิ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว งานที่เกิดขึ้นเป็นงานแก้ปัญหาเฉพาะหน้าจึงเน้นไปที่การซ่อมแซมเป็นหลัก การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ ส่วนองค์กรบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กมีประสิทธิภาพทางการคลังต่ำจึงทำให้มีงานและการพัฒนาน้อย ส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่นมีต่ำ (กระทรวงมหาดไทย , 2540 : 73)

2.2.2 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล

จากแนวคิดข้างต้นจะเห็นได้ว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลจึงเป็นหน่วยงานของรัฐ ที่มีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่น ซึ่งเมื่อกล่าวถึงคำจำกัดความของบทบาท นั้น บทบาทมาจากคำว่า 'ROLE' ในภาษาอังกฤษซึ่ง เซคอร์ดและแบคแมน (Secord and Beckman อ้างใน เบญจพร แก้วมีศรี , 2540 : 9) ได้กล่าวถึงคำว่า บทบาทไว้ในจิตวิทยาสังคมให้ความหมายไว้ บทบาท คือการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างพฤติกรรมที่คาดหวังของบุคคลสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งคือ ผู้ดำรงตำแหน่ง อีกฝ่ายหนึ่งคือ บุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตำแหน่ง ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบจะกำหนดไว้ควบคู่ตำแหน่งนั้นเสมอ (David อ้างใน เบญจ

พร แก้วมีศรี , 2540 : 10) ซึ่งบทบาทและหน้าที่ที่จัดทำให้แก่ท้องถิ่นมีการแบ่งประเภทไว้อย่างชัดเจน (Beelo ,1966 : 35) ได้แก่

1) การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่กำหนดไว้ (Role Prescriptions) เป็นบทบาทที่ได้กำหนดไว้เป็นระเบียบอย่างชัดเจนว่า บุคคลหรือองค์กรที่อยู่ในบทบาทนั้นต้องทำอะไรบ้างตามที่สังคมหรือกฎหมายกำหนดเอาไว้อย่างแน่นอนและชัดเจน ซึ่งได้กำหนดการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ดังนี้คือ

- จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- จัดให้มีและดูแลบำรุงรักษาความสะอาดของถนน
- ให้มีและดูแลรักษาความสะอาดทางน้ำ
- ดูแลและบำรุงรักษาทางเดินสาธารณะ
- กำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
- ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ส่งเสริมการศึกษา
- ส่งเสริมศาสนา
- ส่งเสริมวัฒนธรรม
- ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- คุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

2) การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ถูกคาดหวัง (Role Expectations) เป็นบทบาทที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่นว่าบุคคลหรือองค์กรที่อยู่ในบทบาทนั้นๆควรจะทำอะไรบ้าง ได้แก่

- ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
- ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ (พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ,2537:33)

3) การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่กระทำจริง (Role Descriptions) เป็นบทบาทที่บุคคลหรือองค์กรได้กระทำจริงเมื่ออยู่ในบทบาทนั้นๆ ตามความเชื่อ ความคาดหวังและ ความกดดัน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลจะทำได้ตามศักยภาพของตนและท้องถิ่น บทบาทนี้จะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของคนในชุมชน เนื่องจากเป็นบทบาทที่องค์กรของรัฐได้เข้าไปจัดการกับพื้นที่ประชาชนได้รับผลโดยตรงทำให้เกิดทัศนคติแตกต่างกันไป

จากความหมายและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทดังกล่าวข้างต้นเป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงหน้าที่อันควรกระทำของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆในองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล รวมทั้งลูกจ้างตามที่พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดไว้ ซึ่งเป็นบทบาทที่ได้วางระเบียบไว้อย่างชัดเจนว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้นจะต้องมีสิทธิและหน้าที่กระทำอะไรบ้างในองค์กรต่างๆ หรือหน่วยงานต่างๆก็เช่นเดียวกัน ได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่จะต้องทำอะไรบ้าง และได้วางระเบียบไว้อย่างชัดเจนว่าบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรนั้นจำเป็นต้องเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทที่กำหนดไว้ขององค์กรนั้นๆ ทั้งนี้เพื่อให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพและเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรจะต้องทราบบทบาทของตนว่ามีขอบเขตการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงไร (Beelo,1960:35)

นอกจากนั้นแล้ว ตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จะมีบทบาทหน้าที่หลักในการพัฒนาตำบลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งกฎหมายได้กระจายอำนาจหน้าที่ให้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าเมื่อครั้งเป็นสภาตำบล ฉะนั้นในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถตราข้อบังคับหรือดำเนินการได้อย่างมีอิสระและคล่องตัว สามารถดำเนินการตามหน้าที่เพิ่มเติมอีก คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การออกข้อบังคับใช้ภายในตำบล
- การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนและขอทราบข้อมูลข่าวสารจากราชการ
- การทำกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นอื่นๆ(พ.ร.บ.สภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ,2537:34)

ส่วนบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรมุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยความร่วมมือของประชาชนในชุมชน เป็นความคิดริเริ่มของประชาชน แต่หากประชาชนไม่รู้จักริเริ่ม จำเป็นต้องมีการนำเทคนิคต่างๆมากระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่มเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีวิวัฒนาการที่ดีขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยควรที่จะทำการพัฒนาทางด้านวัตถุและทางด้านจิตใจไปพร้อมๆกัน ไม่ใช่เพียงด้านหนึ่งด้านเดียว

โดยมีการศึกษาถึง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี ของ วาสนา นรลักษณ์ พบว่า อบต. มีบทบาทในการพัฒนาตำบลในด้านต่างๆอยู่ในระดับสูง ยกเว้นด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินสาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อที่ยังมีบทบาทอยู่ในระดับต่ำ ในความเห็นของประชาชนในตำบล ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่า อบต. ยังมีบทบาทในการพัฒนาตำบลในด้านต่างๆอยู่ในระดับต่ำหรือน้อย สำหรับความเห็นของข้าราชการที่ปฏิบัติงานในตำบล เห็นว่า อบต. มีบทบาทในการพัฒนาตำบลอยู่ในระดับปานกลาง

ในขณะที่ นกคณัฐ ศุภางค์ ได้ทำการศึกษารoles บทบาทของระบบราชการกับสภาตำบลในการแก้ปัญหาท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่ ผลของการศึกษาพบว่า สภาตำบลไม่สามารถแสดงบทบาทเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้เท่าที่ควร ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากระบบราชการและข้าราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับสภาตำบลได้เข้าไปครอบงำแทรกแซงบริหารงานของสภาตำบล ในส่วนของระเบียบ กฎหมาย กำหนดให้การบริหารงานสภาตำบลเป็นการดำเนินงานเฉพาะในกลุ่มบุคคลที่กำหนด ดังนั้นการให้ความสำคัญต่อการเสนอปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนจึงมีน้อย ทั้งนี้กฎหมายยังให้อำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้ของตนเองแก่สภาตำบล จึงทำให้สภาตำบลมีรายได้ต่ำ ไม่สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง ต้องอาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐและองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหลัก ทำให้ถูกควบคุม ดูแลอย่างใกล้ชิดจากราชการและสมาชิกสภาจังหวัดและชาติอิสระในการบริหารงานงบประมาณด้วยตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนั้นประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในองค์กรสภาตำบล จึงไม่ให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของสภาตำบล และประชาชนเห็นว่างานสภาตำบลเป็นเรื่องของระเบียบ กฎหมาย ดังนั้น การบริหารงานจึงอยู่ในวงจำกัด คือเฉพาะกลุ่มกรรมการสภาตำบลและข้าราชการที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ดังนั้น นกมล รัฐสุรางค์ จึงได้ให้ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาว่า ควรทำให้บทบาทของสภาตำบลเด่นชัดขึ้น คือ รัฐบาลต้องปรับปรุง ส่งเสริม ทั้งด้านการบริหาร และงบประมาณให้กับสภาตำบลมากขึ้น พร้อมทั้งต้องลดบทบาทอำนาจหน้าที่ของข้าราชการที่มีต่อสภาตำบลลงด้วย เพื่อให้การเรียนรู้ของประชาชนในการปกครองตนเองแจ่มชัดขึ้น โดยเฉพาะการค้นปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่นตนเอง (นกมล , 2538 :27)

สำหรับความพึงพอใจในบทบาทของ อบต. ในการพัฒนาตำบล สมาชิกสภา อบต. และข้าราชการที่ปฏิบัติงานในตำบล ระดับความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์พอใจ ส่วนประชาชนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ไม่พึงพอใจบทบาทการพัฒนาตำบลของ อบต. ที่เป็นอยู่ (วาสนา , 2540 : 2)

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ในหัวข้อนี้จะอธิบายถึงแนวคิดของการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Quality of life) ซึ่งเป็นแนวคิดทางจิตวิทยาที่อธิบายถึงความพึงพอใจของประชาชน และแนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ดังต่อไปนี้

2.3.1 คุณภาพชีวิตในท้องถิ่น

นโยบายตามพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจ มุ่งหวังให้องค์กรปกครองท้องถิ่นสามารถพัฒนาชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม (พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537, 2537 : 23) ซึ่งเมื่อกกล่าวถึง การพัฒนาที่แท้จริง ควรหมายถึง การทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมและจิตใจ และความสงบสันติ ซึ่งนอกจากจะขึ้นอยู่กับ การได้รับปัจจัยทางวัตถุเพื่อตอบสนองความต้องการของร่างกายแล้ว ประชาชนยังต้องการพัฒนาการทางการศึกษา สิ่งแวดล้อมที่ดี การพักผ่อนหย่อนใจ และการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรมและจิตใจทางด้านต่างๆ ความต้องการทั้งหมดนี้จึงเรียกรวมกันว่า “คุณภาพชีวิต” เพื่อให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เห็นว่าการพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับปริมาณของวัตถุหรือรายได้ หากอยู่ที่ความพึงพอใจ ความสุขของประชาชนมากกว่า ซึ่งคุณภาพชีวิตของมนุษย์สามารถสรุปความหมายได้ว่าคุณภาพชีวิต คือ ความพึงพอใจของมนุษย์ โดยทั่วไปที่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนภายในระยะเวลาหนึ่ง (จาก The Quality of Life Concept : A Potential New Tool for Decision – Makers ,ชินวุธ ,2528 :850)

คุณภาพชีวิตจึงหมายถึงระดับความเป็นอยู่ที่ดี และระดับความพึงพอใจในความต้องการส่วนหนึ่งของมนุษย์ที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (Unesco , 1993 :10) และคือความพึงพอใจของบุคคลที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมอย่างเพียงพอให้เกิดการมีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี (อัจฉรา นวจินดา และชัชจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ , 2534 : 36)

ความสับสนในการกำหนดคำจำกัดความในรายละเอียดของคำนี้ อยู่ตรงที่ว่า “ความพึงพอใจ” นั้นเอง เพราะความพึงพอใจเป็นนามธรรมที่เกิดขึ้นจากการได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตน ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งในรูปของสิ่งที่จับต้องได้อันเป็นรูปธรรม หรือสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่นการได้รับสิทธิเสรี การได้รับการยอมรับนับถือ หรือความพึงพอใจต่อสภาวะแวดล้อมนั้นๆก็ได้ ดังนั้นจึงได้มีการอธิบายถึงขอบเขตโดยทั่วไปของคุณภาพชีวิตเพื่อให้ครอบคลุมถึงบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสามารถมองลักษณะของคุณภาพชีวิตได้ 4 ลักษณะ คือ

1) คุณภาพของชีวิตอันเกิดจากความพึงพอใจในแง่เศรษฐกิจ ได้แก่ความพึงพอใจอันเกิดจากการได้รับการบำบัดความต้องการในสินค้าและบริการต่าง ๆ โดยทั่วไปเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการอยู่ดีกินดี ในรายละเอียดอย่างเช่น ที่ทำกิน การออม ความมั่นคงในสถาบันการเงิน บริการด้านขนส่ง ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข และบริการสาธารณสุขูปโภคต่างๆ ซึ่งมีข้อสำคัญที่ต้องเน้นคือ คุณภาพชีวิต ดังกล่าวนี้นี้ต้องเป็นเรื่องหรือสิ่งที่ประชาชนทุกคนได้รับโดยทั่วถึง ไม่ใช่เป็นเรื่องสำหรับคนบางกลุ่มเท่านั้น

2) คุณภาพของชีวิตอันเกิดจากความพึงพอใจในแง่สังคม ความพึงพอใจลักษณะนี้เป็นความพึงพอใจในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวกับด้านสังคม ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมเป็นส่วนใหญ่ เช่นการมีอิสระเสรี ความเป็นประชาธิปไตย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความปลอดภัยในการจราจรและอุบัติเหตุต่างๆ ความได้รับสุนทรียทางวรรณกรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม ความชื่นชมและรื่นรมย์กับทัศนศิลป์ต่างๆ ความเสรีต่อศรัทธาและการปฏิบัติตามทางศาสนาและความเชื่อของตน เสรีภาพในวิถีการดำรงชีพ และการดำเนินตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพักผ่อนหย่อนใจ ความบันเทิง การกีฬาต่างๆ เป็นต้น ความพึงพอใจในสิ่งเหล่านี้เป็นการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของคนเราในแง่สังคม ซึ่งต้องเป็นการสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนทุกคน ทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ทุกเชื้อชาติ สัญชาติ และศาสนา เป็นสำคัญ

3) คุณภาพของชีวิตอันเกิดจากความพึงพอใจในแง่จิตวิทยา ความพึงพอใจในแง่นี้ ต้องมีการกำหนดปกติสถาน (norm) ที่คนส่วนใหญ่ยอมรับได้ ซึ่งตัวอย่างแนวคิดที่ได้รับการยอมรับกันได้แก่ของ มาสโลว์ (Abraham Maslow) ที่ถือว่าคนเรามักจะค่อยๆ ยกระดับความสำคัญในความพอใจเกี่ยวกับตัวเองไปตามลำดับจากระดับต่ำไปสู่ระดับที่สูงขึ้น เริ่มจากระดับของความอยู่รอด ความมั่นคง การขึ้นสังคม การได้รับความยอมรับนับถือ ไปสู่ระดับสุดท้ายคือความรู้จักสภาพที่แท้จริงของตัวเอง ซึ่งสิ่งที่จะต้องกำหนดในการวางแผนพัฒนา การกำหนดมาตรฐานปานกลางของความพอใจของคนในแง่จิตวิทยาขึ้นมาเพื่อนำไปพิจารณาวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้ประชาชนในทุกหนแห่งและทุกหมู่เหล่าได้รับความพึงพอใจดังกล่าวอย่างทั่วถึงทุกคน

4) คุณภาพของชีวิตอันเกิดจากความพึงพอใจในแง่ของภาวะแวดล้อม สิ่งที่จะบ่งชี้ถึงคุณภาพของชีวิตในเรื่องนี้อาจได้แก่ ภาวะแวดล้อมที่จะกระทบกระเทือนต่อสวัสดิภาพของมนุษย์ จึงต้องตั้งเกณฑ์ปานกลางขึ้นเป็นเป้าหมายแล้วต้องดำเนินทุกวิถีทางเพื่อฟื้นฟู และรักษาสภาพแวดล้อมต่างๆ ให้อยู่ในระดับความพึงพอใจของคนอยู่เสมอและอย่างทั่วถึงแก่ประชาชนทั่วไป

ซึ่งการที่จะมีการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้ได้ทั้ง 4 ลักษณะนั้น เป็นเรื่องยากในแนวทางปฏิบัติ จึงนำมาสู่แนวทางที่เรียกว่า " ความต้องการมูลฐาน (Basic need)" ซึ่งเป็นเรื่องของความต้องการขั้นต่ำที่ครอบคลุมหนึ่งพิภพและบริวารอันจำเป็นต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อชุมชนส่วนรวม ในแนวคิดนี้เป็นเรื่องของการพัฒนาสังคมโดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นโดยให้ความต้องการมูลฐานเป็นเครื่องมือและเครื่องชี้วัดความสำเร็จ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคมและท้องถิ่นเป็นหลัก

แนวคิดทั้ง 2 จะเป็นการรวมระหว่างแนวคิดคุณภาพชีวิตทางด้านนามธรรม (ความพึงพอใจ) และแนวคิดคุณภาพชีวิตที่เป็นรูปธรรม (Basic need) เพื่อก่อประโยชน์ในด้านการประเมินผล

ในแนวคิดของความจำเป็นมูลฐาน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า " ความต้องการมูลฐาน" เกิดจากแนวคิดที่ว่าคุณภาพชีวิตของมนุษย์ควรมีองค์ประกอบสำคัญอะไรบ้าง และองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตควรมีความต้องการพื้นฐานขั้นต่ำแก่การดำรงชีวิตอย่างไร ซึ่งความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นขั้นต่ำสามารถเปลี่ยนได้ตามกาลเวลาและเงื่อนไขทางสังคม (วันชัย , 2540 :11) ดังนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) ได้มีการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน โดยให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นร่วมจัดทำเป็นประจำทุก 2 ปี ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผน เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำข้อมูลมากำหนดกรอบในการวางแผนระยะยาวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ในการวางแผนเพื่อพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงใช้เกณฑ์ข้อมูล จปฐ และ กชช 2 ค ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ใช้วัดคุณภาพชีวิตของประเทศไทยในปัจจุบัน จัดทำโดยคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) เพื่อใช้สำรวจคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งหมดทั่วประเทศ โดยเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่ (กรมการปกครอง , 2539 : หน้า 32 – 78)

1) ด้านกายภาพ ในนโยบายแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นที่การพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาให้แก่ท้องถิ่นทางด้านกายภาพ ได้แก่ ถนน ทางน้ำ ทางระบายน้ำ ลานกีฬา ไฟฟ้าแสงสว่าง โดยสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เปลี่ยนแปลงไปมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ (Christopher , 1997 : 146) ซึ่งได้ออกแบบทางกายภาพเพื่อดูแลชุมชน ดังนี้

- ถนน การสร้างถนนให้เพียงพอกับความต้องการของชุมชน แบบถนนที่ใช้ในท้องถิ่นประกอบด้วย ถนนหินคลุก ถนนลูกรัง ถนนลาดยาง และถนนคอนกรีต ถนนคอนกรีตเป็นถนนที่มีอายุการใช้งานมากที่สุด มีค่าก่อสร้างที่สูงที่สุดด้วย และถนนลาดยางจะมีอายุการใช้งานนานรองลงมา เมื่อถนนอยู่ในสภาพดี การรับรู้ของคนในท้องถิ่นจะดี วัสดุที่ใช้จะไม่มีผลนักกับความคิดเห็นหากมีการดูแลรักษาเป็นอย่างดี ในการจัดทำโครงการเพื่อก่อสร้างถนนควรจัดทำป้ายบอกให้ชุมชนได้รับรู้ถึง ระยะเวลาการก่อสร้าง งบประมาณที่ใช้ ผู้จัดทำโครงการ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบในท้องถิ่น (Christopher , 1997 : 146)

- ทางระบายน้ำ มีทั้งแบบท่อระบายน้ำ และแบบรางระบายน้ำ รูปแบบที่จัดทำให้แก่ท้องถิ่นส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของรางระบายน้ำที่จัดทำควบคู่ไปกับถนนคอนกรีต โดยที่ชุมชนควรจัดทำระบบการระบายน้ำให้ทั่วถึงเพื่อสามารถเชื่อมต่อให้การระบายน้ำในชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสามารถแก้ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนได้ ส่วนในช่วงที่ไม่มีฝนรางระบายน้ำจะมีปัญหาเรื่องตะกอนในท่อน้ำ เนื่องจากกรไหลของน้ำในท่อจะต่ำ ไม่สามารถชะล้างตะกอนในท่อระบายน้ำได้ จึงต้องมีการบำรุงรักษา ขุดลอกท่อน้ำก่อนถึงฤดูฝนเป็นประจำ เพื่อลดปัญหาการระบายน้ำในชุมชน (แผนพัฒนาตำบลประจำปี , 2544 : 33)

- ไฟฟ้าหรือแสงสว่าง ตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นได้พยายามถ่ายโอนอำนาจให้แก่ชุมชนให้มากที่สุดเพื่อให้เกิดความมีอิสระในการทำงาน ซึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้าไปดูแลเฉพาะเรื่อง ทางด้านค่าใช้จ่ายกระแสไฟฟ้า และงานซ่อมบำรุงกิ่งโคมไฟ ค่าไฟฟ้าที่เป็นของส่วนกลางเช่น ไฟถนน กิ่งโคมไฟ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้รับผิดชอบภาระจ่าย โดยมีส่วนลดเป็นสัดส่วน 10 เปอร์เซ็นต์จากหน่วยการใช้ไฟภายในหมู่บ้านทั้งหมด (แผนพัฒนาตำบลประจำปี , 2544 : 34)

- การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่ในพื้นที่ และอาจสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในทรัพยากรที่อยู่นอกพื้นที่ได้ เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น (พ.ร.บ.การกระจายอำนาจ , 2542 : 34) ซึ่งทรัพยากรที่มีในชุมชน เช่น แม่น้ำลำคลอง ป่าไม้ สัตว์ป่า โดยชุมชนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทางครัวเรือนจะต้องเข้าร่วมในการบำรุงรักษาสาธารณะสมบัติในชุมชน และมีจิตสำนึกในการร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติภายในชุมชน (คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ พชช., 2540 :15)

ซึ่งเมื่อพิจารณาด้านปัจเจกบุคคล พบว่า เพศหญิงมีแนวโน้มในการดูแลรักษาที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อมมากกว่าเพศชายทั้งภายในบ้านและโดยรอบบ้าน ส่วนเพศชายมักให้ความสำคัญกับการออกไปทำงานนอกบ้านมากกว่า ดังนั้น เพศหญิงจึงอยากให้มีบริเวณที่อยู่อาศัยอยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ ในขณะที่เพศชายไม่ค่อยให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมเท่าใดนัก (Christopher และคณะ , 1977 : 146)

- ลานกีฬา และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โดยจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมการกีฬา ซึ่งผู้ใช้บริการ คือประชากรทุกเพศ ทุกวัย มีทั้งออกกำลังกายและไม่ออกกำลังกาย ได้แก่ การเดิน การวิ่ง บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ตระกร้อ ฟุตบอล เปตอง เป็นต้น ส่วนที่ไม่ออกกำลังกาย เช่น นั่งเล่น ฟังการปราศรัย สถานที่ออกกำลังกายและสถานที่พักผ่อนควรอยู่ในระยะที่เดินถึงได้ มีการเข้าถึงสะดวก บริเวณดังกล่าวต้องมีการทำความสะอาดและดูแลอุปกรณ์การกีฬาอยู่เสมอ เพื่อดึงดูดให้คนในชุมชนเข้ามาใช้บริการ

2) ทางด้านเศรษฐกิจ องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทางด้านเศรษฐกิจ อันได้แก่ ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ การส่งเสริมอุตสาหกรรมในครอบครัว ตลาด กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำบล และควบคุมกิจการพาณิชย์ที่เป็นอันตรายต่อชุมชนโดยอาจออกกฎข้อบังคับขึ้นใช้ภายในชุมชนเพื่อควบคุมกิจการที่เกิดขึ้นโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ซึ่งจะมีการกำหนดประเภทของกิจการตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุข และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขสำหรับให้ผู้ดำเนินกิจการข้างต้นปฏิบัติตาม ทั้งนี้ต้องให้ประชาชนรับรู้กฎระเบียบที่กำหนดขึ้นภายในท้องถิ่นด้วย (แผนพัฒนาตำบล 5 ปี , 2544 : 18)

3) ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามนโยบายการกระจายอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งเน้นทางด้านสังคม โดยต้องพัฒนาทางการสาธารณสุขและทางการศึกษาเป็นหลัก การพัฒนาทางด้านสังคมมีดังนี้

- ทางด้านการป้องกันสาธารณภัย มี 4 รูปแบบ คือ อุทกภัย วาดภัย อัคคีภัย และภัยที่เกิดจากแผ่นดินไหวภูเขาไฟระเบิด องค์กรปกครองท้องถิ่นควรมีเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ให้ครบถ้วนและเพียงพอใน 3 รูปแบบแรก เพื่อให้ครัวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ อ้างโดยวิทยา,2536:28) ภัยที่พบบ่อยและเป็นปัญหาแก่ท้องถิ่นมากที่สุดส่วนใหญ่จะเป็นอุทกภัย ทางท้องถิ่นควรมี เรือ เครื่องสูบน้ำ เจ้าหน้าที่ และจัดงบประมาณให้เพียงพอเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

- ทางด้านการศึกษา หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน รวมทั้งปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (พ.ร.บ.การกระจายอำนาจ , 2542 : 34) รวมทั้งจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็นประจำ สนับสนุนเงินทุนด้านวัสดุอุปกรณ์และทุนการศึกษาแก่เยาวชน ให้เด็กที่มีอายุครบเกณฑ์ได้เข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับ เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับได้เข้าศึกษาต่อได้รับการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เด็กที่ไม่ได้ศึกษาต่อต้องได้รับการฝึกอบรมด้านอาชีพต่างๆ และมีสถานที่สำหรับให้ความรู้ประจำหมู่บ้าน ตลอดจนให้มีการอบรมเพิ่มความรู้ความสามารถ (คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ อ้างโดยวิทยา,2536:28)

- ด้านศาสนา ท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ครัวเรือนปฏิบัติศาสนกิจอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง ส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทางศาสนา เช่น วันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันพระ งานแห่เทียน ฯลฯ พร้อมทั้งมีปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในบริเวณวัดอย่างสม่ำเสมอ (คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ อ้างโดยวิทยา,2536:28)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สาธารณสุข โดยการจัดการสาธารณสุขมูลฐานในหมู่บ้าน จัดบสนับสนุนและบุคลากรในการป้องกันโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน อันได้แก่ ใช้เลือดออก ให้บริการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ตรวจสุขภาพฟัน นอกจากนี้พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ยังได้กำหนดหน้าที่ขององค์การบริหารให้ควบคุมกิจการด้าน การตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่สะสมอาหาร ให้เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อให้คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ทางด้านสาธารณสุขพื้นฐานดีขึ้น

- ศิลปวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (พ.ร.บ.การกระจายอำนาจ มาตรา 289 วรรคแรก , 2542 : 43) และต้องสนับสนุนให้ครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณี ศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น โดยวิธีการต่างๆอันได้แก่ จัดงบประมาณสนับสนุน จัดโครงการที่เกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่น

- การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน สุวิทย์ คุณกิตติ กล่าวว่า ข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง การที่ชุมชนมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารภายนอกชุมชนจะส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงของประชาชนเกิดขึ้น (สุวิทย์ , 2536 :26) โดยที่คุณภาพชีวิตที่ดีครัวเรือนควรได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง ซึ่งช่องทางข่าวสารที่ประชาชนรับรู้มากที่สุดคือ การรับรู้ผ่านสื่อสาธารณะ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ (ทองคุณ , 2540 : 2) โดยที่ความต้องการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในท้องถิ่นจะมีสูงโดยเฉพาะการจัดทำโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการวางแผนพัฒนาตำบลหรือจัดทำโครงการใดๆในท้องถิ่นต้องมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์บอกหน่วยงานเจ้าของงบประมาณ จำนวนงบประมาณ ผู้รับเหมา.ระยะเวลาเริ่มต้นสิ้นสุดโครงการ และควรมีป้ายประกาศวันประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเปิดให้ประชาชนและผู้สนใจเข้ารับฟังการประชุมได้

- การวางแผนพัฒนาตำบล ในการวางแผนพัฒนาตำบลต้องสามารถแสดงข้อมูลและปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของตำบลได้ รวมทั้งชี้ให้เห็นภาพรวมของความเจริญเติบโต เสถียรภาพ การกระจายทางเศรษฐกิจของตำบล ตลอดจนคุณภาพชีวิตของคนในตำบลซึ่งจะต้องให้ความสำคัญอย่างมากกับสภาพภูมิทัศน์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีการติดตามประเมินผลปีละ 2 – 3 ครั้ง

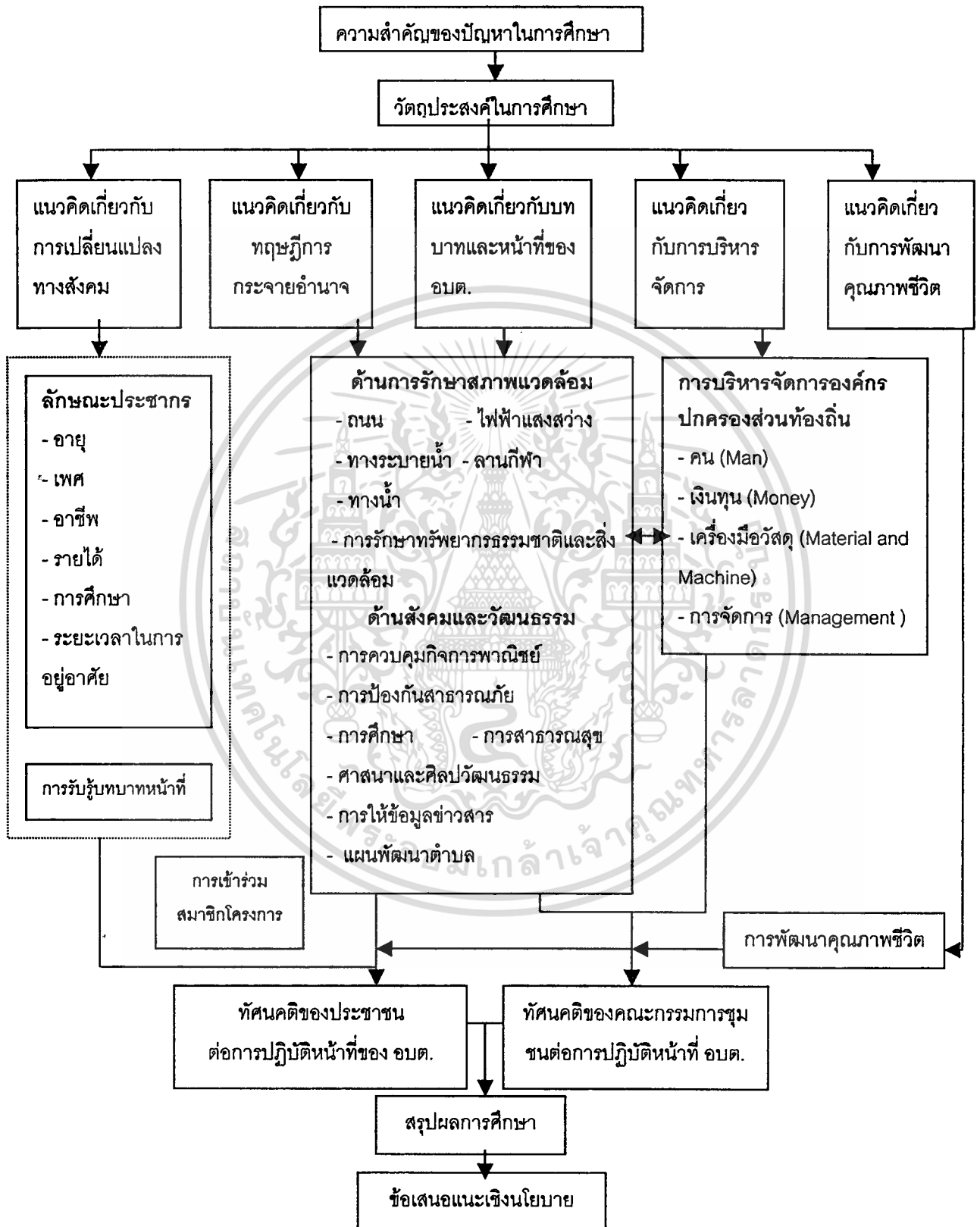
ทั้งนี้ ยังได้มีการกำหนดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งหน่วยงานข้าราชการและประชาชนควรให้ความสำคัญต่อกิจกรรมนี้ คือ กิจกรรมพัฒนาจิตใจ กิจกรรมเตรียมชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชน กิจกรรมจัดตั้งกลุ่มองค์กรประชาชนรูปแบบต่างๆ กิจกรรมด้านศาสนาและวัฒนธรรม กิจกรรมพัฒนาด้านการศึกษา กิจกรรมพัฒนาด้านสาธารณสุข กิจกรรมด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ กิจกรรมพัฒนาด้านสภาพแวดล้อม กิจกรรมด้านการเมืองการปกครอง กิจกรรมด้านสวัสดิการสังคม กิจกรรมด้านจัดตั้งกองทุนพัฒนาชุมชน

กิจกรรมดังกล่าว ควรมีการประสานงานเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาจิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม โดยใช้แกนนำ อาจเป็นผู้นำแบบธรรมชาติ คือ บุคคลที่เป็นที่เคารพในชุมชน หรือผู้นำแบบทางการ เพื่อเป็นตัวอย่างให้ชุมชน โดยร่วมมือร่วมใจพัฒนาตนเอง ให้บรรลุถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ (วิทยา , 2528 : 16) โดยเน้นให้มีกระบวนการความพยายามของทุกฝ่ายประสานกันพัฒนาในเรื่องที่เป็นวัตถุประสงค์เร่งด่วนร่วมกัน ฉะนั้นทุกทบวงกรม และทุกฝ่าย จะต้องพยายามให้โครงการหรือแผนงานมุ่งไปเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคนเป็น จุดหมายปลายทางร่วมกันเสมอไป ไม่ใช่มุ่งแต่เพียงให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายแคบๆ และเจาะจงของโครงการหรือแผนงานเท่านั้น แต่จะต้องให้ผลต่างๆของการพัฒนาส่งผลไปสู่การเสริมสร้างความพึงพอใจของประชาชนที่จะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นด้วย

โดยสรุปแล้วแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอบต.นั้น แบ่งแยกย่อยได้เป็น 3 แนวคิด คือ แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ และองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ได้ตัวแปรด้านการรักษาสุขภาพแวดล้อม และตัวแปรด้านสังคม วัฒนธรรม ซึ่งกำหนดให้เป็นตัวแปรตาม แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้เกิดตัวแปรของลักษณะประชากรขึ้นซึ่งกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ ทั้งนี้เนื่องจากงานที่ศึกษาเป็นงานทางด้านประชากรจึงต้องจำแนกประเภทของลักษณะประชากรที่เกิดขึ้นตามที่สัมผัสได้ ซึ่งทั้ง 2 แนวคิดเป็นตัวแปรที่จะนำมาหาความสัมพันธ์ในส่วนของความคิดเห็นของประชากรตัวอย่าง ในขณะที่แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานของอบต.ทำให้เกิดตัวแปรที่จะใช้วัดทัศนคติของคณะกรรมการชุมชนเพื่อให้ทราบความคิดเห็นของทั้ง 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายชุมชน และฝ่ายผู้นำ และสุดท้าย แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทำให้ได้ตัวแปรทั้ง 2 คือ ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่องการศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาเมือง กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นงานวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ (Applied or Practical Research) โดยการพิจารณาอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลจากการสำรวจ (Objective survey) และความรู้จากการทบทวนวรรณกรรม โดยการแบ่งการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 7 ขั้นตอนคือ

1. พื้นที่ศึกษา (Area Case Study)
2. การสุ่มตัวอย่างและขนาดประชากร
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการดำเนินการวิจัย
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย
6. การเชื่อมโยงตัวแปรและเครื่องมือในการวิจัย
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 พื้นที่ศึกษา

3.1.1 เกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ศึกษา

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2538 ในครั้งนั้นมีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่ได้จัดตั้งขึ้นครั้งแรก จำนวน 618 แห่ง ครั้งที่ 2 จำนวน 2,143 แห่ง และครั้งที่ 3 จำนวน 3,637 แห่ง การจัดตั้งจะแบ่งลำดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็น 5 ชั้น ตามศักยภาพของการพัฒนา โดยพิจารณาจาก ขนาดของพื้นที่ จำนวนประชากร และ จำนวนรายได้ และให้คะแนนตามตัวแปรเหล่านี้ ซึ่งรายได้เป็นตัวแปรหลักที่ใช้พิจารณาถึงขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เนื่องจากรายได้จะส่งผลถึงศักยภาพในการพัฒนา หากพื้นที่ใดมีศักยภาพการพัฒนาสูงจะถูกเลื่อนระดับเป็นองค์การบริหารส่วน

ตำบล(อบต.)เป็นระดับที่สูงขึ้น ปัจจุบันมี อบต.ทั้งสิ้นจำนวน 6,764 แห่งแบ่งเป็น 5 ขั้นตอนต่อไปนี้ ดังตารางที่ 3.1

ในการแบ่งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)ตามขนาด มีการแบ่งไว้ 3 ขนาด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ได้แก่ อบต.ชั้นที่ 1 ซึ่งมีรายรับตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป ขนาดกลางได้แก่ อบต.ชั้นที่ 2 และชั้นที่ 3 มีรายรับอยู่ในช่วง 12 – 20 ล้านบาทต่อปี และขนาดเล็ก ได้แก่ อบต.ชั้นที่ 4 และชั้นที่ 5 ซึ่งมีรายรับอยู่ในช่วง 8 – 12 ล้านบาท

ตารางที่ 3.1 แสดงการแบ่งระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ชั้นที่	ขนาด	จำนวน (แห่ง)
ชั้นที่ 1	อบต.ขนาดใหญ่	74
ชั้นที่ 2	อบต. ขนาดกลาง	78
ชั้นที่ 3		205
ชั้นที่ 4		884
ชั้นที่ 5	อบต.ขนาดเล็ก	5,196
ชั้นที่ 5 ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ (14 ธ.ค.2542)		349
รวม		6,746

ที่มา : www.mahadthai.com .กระทรวงมหาดไทย .2545.

ในการเลือกพื้นที่ศึกษาจะพิจารณาถึงเกณฑ์ในการเลือกระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เนื่องจากข้อพิจารณาการเลือกระดับชั้นจะหมายถึงระดับรายได้ หากพื้นที่ที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้นจะถูกเลือกระดับชั้นซึ่งจะทำให้พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาท้องถิ่นได้มากขึ้น ส่งผลต่อการรับรู้และทัศนคติของคนในชุมชนเพิ่มสูงขึ้น โดยมีเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ศึกษาดังต่อไปนี้ คือ

สำรวจองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วในระยะ 1 - 2 ปี หลังจากการก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ปัจจัยนี้จะทำให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทางสังคมในชุมชนและคนในชุมชนจะเกิดการรับรู้ได้ชัดเจน จึงได้พื้นที่ของ อบต.ป่าแดด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็น อบต. ที่ได้รับการยกกระดบฐานะจากชั้น 4 เป็นชั้น 2 ในช่วงระยะเวลา 2 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อได้พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ป่าแดดมาแล้ว จะพิจารณาเลือกพื้นที่หมู่บ้านมาเป็นกลุ่มประชากรตัวอย่าง โดยองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ป่าแดดแบ่งการปกครองทั้งหมดออกเป็น 13 หมู่บ้าน เมื่อทำการศึกษาลักษณะทางด้านกายภาพเช่น ระบบการจัดการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ลักษณะด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมทั้งหมด 13 หมู่บ้านพบว่า มีความใกล้เคียงกันมาก เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวถูกจัดเป็นพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยจึงไม่มีความหลากหลายในการใช้ประโยชน์ที่ดินมากนัก ตลอดจนนโยบายการเมืองการปกครองของท้องถิ่นที่เน้นการกระจายความเจริญเข้าสู่ทุกหมู่บ้านโดยเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นข้อจำกัดของการวิจัยทางด้านระยะเวลาและงบประมาณ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกมา 1 หมู่บ้านเป็นพื้นที่ศึกษา ได้แก่ หมู่ที่ 8 บ้านเกาะกลาง ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ดังภาพที่ 3.1

3.1.2 สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

ตำบลป่าแดด เป็นเขตชานเมืองและมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตเทศบาลมีพื้นที่ทั้งหมด 25 ตารางกิโลเมตร สันนิษฐานว่าแต่เดิมพื้นที่ของตำบลป่าแดดตั้งอยู่ในที่โล่ง ไม่มีร่มเงา อากาศร้อนจัดในตอนกลางวัน จึงเรียกกันว่าป่าแดด พื้นที่ของตำบลตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอเมืองเชียงใหม่ ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ 18 องศา 44 ลิปดา 12 พิลิปดาเหนือ ถึง 18 องศา 46 ลิปดา 05 พิลิปดาเหนือ และลองจิจูด 98 องศา 58 ลิปดา 04 พิลิปดา ตะวันออก ถึง 98 องศา 59 ลิปดา 18 พิลิปดาตะวันออก พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ตามฝั่งซ้าย (ตะวันออก) ของแม่น้ำปิง พื้นที่ส่วนใหญ่จึงเป็นที่ตั้งของบ้านเรือนราษฎร

พื้นที่ศึกษา หมู่ 8 บ้านเกาะกลางมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 3 ตารางกิโลเมตร เป็นหมู่บ้านเดียวในจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดของตำบลป่าแดดที่ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกของแม่น้ำปิง ลักษณะพื้นที่จึงเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง ส่งผลให้พื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วมอยู่เสมอ อาณาเขตของพื้นที่คือ

ด้านทิศเหนือ	ติดต่อกับ	เขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่
ด้านทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลดอนแก้ว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
ด้านทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลท่าวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
ด้านทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	แม่น้ำปิง

ลักษณะประชากรของพื้นที่หมู่ 8 เนื่องจากเป็นพื้นที่อยู่ติดกับเขตเทศบาลจึงทำให้มีการย้ายถิ่นของประชากรเป็นจำนวนมาก จากสถิติจำนวนประชากรเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2545 มีจำนวนประชากรในหมู่บ้านทั้งหมด 1,070 คน 315 หลังคาเรือน เป็นชายจำนวน 520 คน เป็นหญิงจำนวน 550 คน โดยส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 35 % ภาคเกษตรกรรม 30 % ภาคการพาณิชย์ 20 % รับราชการ 10 % และอื่นๆจำนวน 5 %

3.2 การสุ่มตัวอย่างและขนาดประชากร

จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชากรในกลุ่มเป้าหมายในการทำการวิจัยนี้ได้กำหนดให้เป็นกลุ่มของผู้อยู่อาศัยในหมู่ 8 บ้านเกาะกลาง ตำบลป่าแดด จังหวัดเชียงใหม่ วิธีการกำหนดขอบเขตของกลุ่มประชากรในการศึกษานี้แบ่งได้เป็น 2 ส่วนได้แก่

3.2.1 กลุ่มประชาชนในพื้นที่หมู่ 8

เมื่อพิจารณาโดยใช้จำนวนเป็นเกณฑ์แล้วจะจัดให้กลุ่มของตัวอย่างนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความแน่นอน (Finite Population) ในการวิเคราะห์หาตัวอย่างประชากรใช้สูตรของ (Yamane , 1973 : 156 – 157)

$$n = \frac{N}{(1 + Ne^2)}$$

n เท่ากับ ขนาดตัวอย่างประชากร

N เท่ากับ ขนาดของประชากร (คน)

e เท่ากับ ค่าความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่จะยอมรับได้

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{1070}{(1 + (1070)(0.05)^2)} \\ &= 291.156 \end{aligned}$$

ได้จำนวนตัวอย่าง 291 ตัวอย่าง โดยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า มีบางส่วนของข้อมูลเกิดการผิดพลาด ทำให้มีจำนวนตัวอย่างที่สมบูรณ์อยู่จำนวน 284 ชุด จึงได้ใช้เกณฑ์นี้ในการศึกษาต่อไป

3.2.2 กลุ่มคณะกรรมการชุมชน

การสำรวจโดยใช้แบบสอบถามคณะกรรมการในชุมชนนี้จะพิจารณาในทุกหน่วยของประชากร (Census) ซึ่งคณะกรรมการชุมชนที่ได้ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก คือกลุ่มของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้มาจากการเลือกตั้ง จำนวน 26 คน กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด ที่ได้มาจากการแต่งตั้งทั้งสิ้นจำนวน 4 คน และกลุ่มที่สาม คือ กลุ่มพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด โดยเลือกเฉพาะหัวหน้าในแต่ละฝ่าย เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญข้อมูลในด้านที่ตนรับผิดชอบ ได้แก่ ฝ่ายสำนักงานปลัด ฝ่ายธุรการ ฝ่ายการคลัง และฝ่ายโยธา รวมทั้งสิ้นจำนวน 4 คน ซึ่งโดยสรุปแล้วข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บแบบสอบถามคณะกรรมการชุมชนจะมีทั้งสิ้น จำนวน 34 ชุด แต่จากการเก็บแบบสอบถาม พบว่าในการประชุมสามัญประจำปี กลุ่มของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มักจะมีจำนวนไม่ครบองค์ประชุมทุกครั้งซึ่งถือเป็นจุดอ่อนขององค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางคนไม่ได้พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ ทำให้ติดต่อประสานงานค่อนข้างยาก จึงได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้นจำนวน 22 ชุด และใช้เกณฑ์นี้ในการศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งข้อมูลออกได้เป็น 2 ส่วนคือ

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)

โดยการสำรวจพื้นที่ภาคสนามและการสัมภาษณ์เบื้องต้นของบุคคลในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมทั้งสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการสัมภาษณ์จากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ข้อมูลแสดงถึงการดำเนินงานในปัจจุบัน และการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 ได้ข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมจากอดีตจนถึงปัจจุบัน นำมาเปรียบเทียบงานที่ได้ดำเนินการในปัจจุบัน เพื่อเป็นประโยชน์ในการสร้างแบบสอบถามต่อไป

การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจทัศนคติของคนในชุมชนและคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจการสัมภาษณ์ และการทบทวนวรรณกรรมในเมืองต้นมาสร้างเป็นแบบสอบถามโดยเก็บตัวอย่างจากประชาชนจำนวน 284 ชุด และคณะกรรมการชุมชนจำนวน 22 ชุด

แบบสอบถามประชาชน เพื่อให้ทราบถึงลักษณะประชากรศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ และระยะเวลาในการพักอยู่อาศัยในพื้นที่ และเพื่อทราบถึงทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลโดยพิจารณาถึงบทบาทที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้กระทำจริง (Role Description) และบทบาทที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำให้กับทุกคนในชุมชน ทางด้านการรักษาสภาพแวดล้อม ด้านสังคมวัฒนธรรม ผลที่ได้จะนำไปวัดระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

แบบสอบถามคณะกรรมการชุมชน เพื่อทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และเพื่อทราบทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ที่ตนได้กระทำ ข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นจากการบริหารองค์กร 4 M's และข้อมูลคุณภาพชีวิต

3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)

โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยและสิ่งพิมพ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานลักษณะประชากร ข้อมูลด้านแผนที่ ข้อมูลทั่วไปของตำบลป่าแดด จากที่ว่าการอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเมืองเชียงใหม่ กรมการผังเมือง สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานสถิติจังหวัด ที่ทำการอนามัยป่าแดด และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด

3.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้ แสดงในภาพที่ 3.2

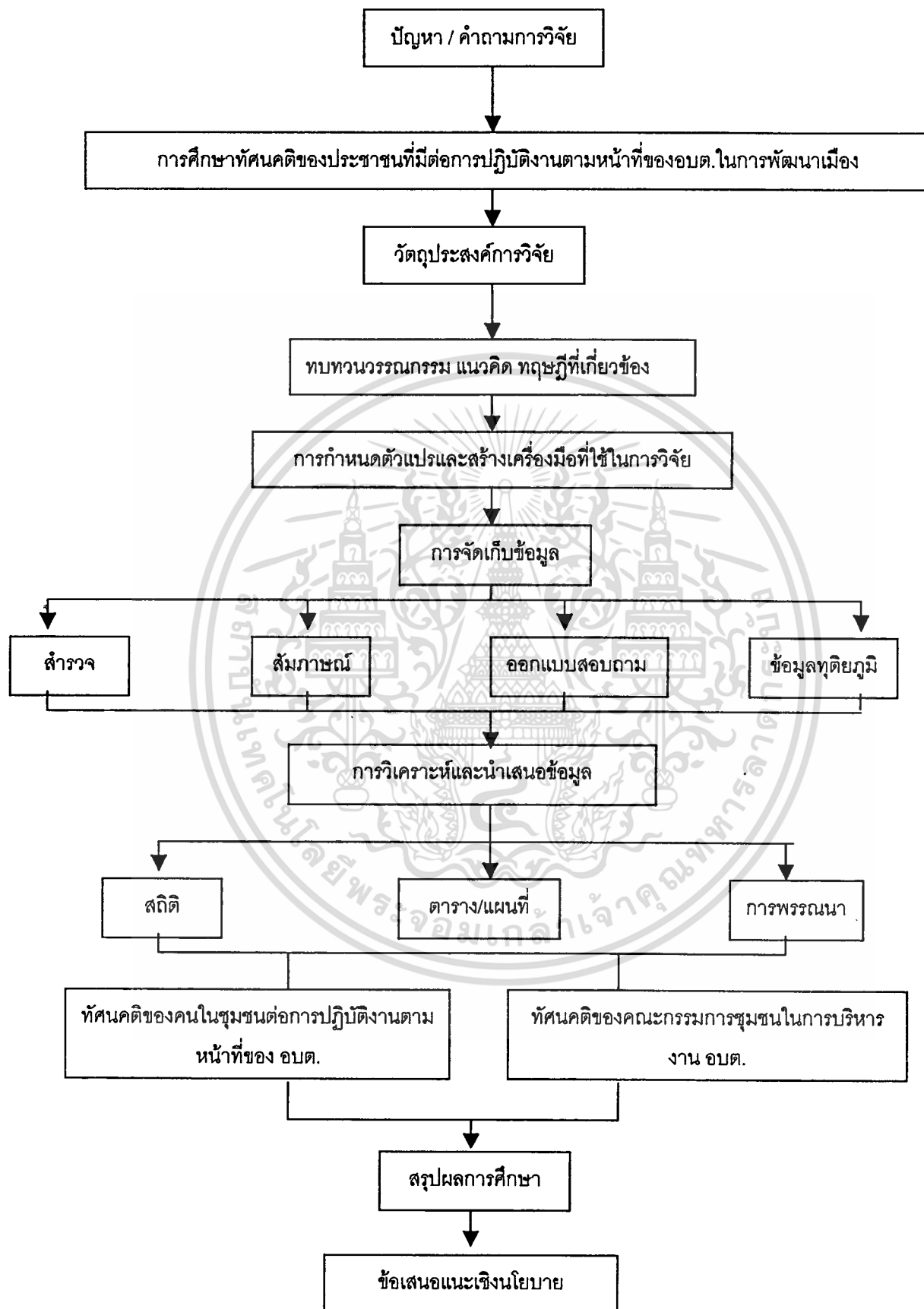
1. ทบทวนวรรณกรรมและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ แนวคิดทางด้านการกระจายอำนาจและองค์การบริหารส่วนตำบล แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและ แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
2. สร้างกรอบแนวความคิด กำหนดตัวแปรในการศึกษาและระดับการวัด
3. จำแนกรายละเอียดที่ได้มาจากการศึกษางานวิจัยโดยแบ่งเป็นข้อมูลด้าน Objective survey และ Subjective survey เพื่อประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น
4. กำหนดเกณฑ์เบื้องต้นในการเลือกพื้นที่ศึกษา ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง
5. ออกแบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยสร้างคำถามที่พิจารณาถึงลักษณะของข้อมูล ตัวแปร และหน่วยที่ใช้วัด โดยการสำรวจและสัมภาษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. นำข้อมูลที่ได้จากการ Objective survey เบื้องต้นมาวิเคราะห์และจัดทำแบบสอบถาม
7. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากประชากรในพื้นที่ศึกษาและคณะกรรมการชุมชน
8. บันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ
9. นำเสนอข้อมูลที่ได้โดยใช้ข้อมูลทางสถิติและการพรรณนา โดยอาศัยตารางและแผนที่ประกอบการศึกษา
10. สรุปผลการศึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา
11. จัดทำเอกสารรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.2 ผังแสดงขั้นตอนกระบวนการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 การเชื่อมโยงตัวแปรและเครื่องมือในการวิจัย

3.5.1 การเชื่อมโยงตัวแปร

ในการศึกษาตัวแปรตามการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มุ่งศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ (Role Prescription) เป็นบทบาทตามกฎหมายพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ ซึ่งมีทั้งหมด 23 กิจกรรม แต่เนื่องจากข้อจำกัดของการวิจัยไม่สามารถศึกษาได้ทั้งหมดเนื่องจากระยะเวลาและงบประมาณ ทำให้ต้องมุ่งศึกษาเฉพาะบางกิจกรรม โดยได้ศึกษาถึงบทบาทที่กระทำจริง (Role Descriptions) เป็นบทบาทที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดดได้กระทำจริงในพื้นที่ศึกษา มีทั้งหมด 19 กิจกรรม โดยบทบาทที่ขาดหายไป ได้แก่ *การจัดสร้างทางเดินสาธารณะในพื้นที่* ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดดไม่ได้เข้าไปจัดทำมีเพียงทางสาธารณะในถนนสาย 3 ณ ที่ผ่านในหมู่บ้านซึ่งเป็นถนนของกรมทางหลวงรับผิดชอบดูแล *บทบาทด้านการบำรุงรักษาถนนที่ราชการ* ในส่วนของสถานที่ราชการในตำบลป่าแดดมีสถานที่ราชการ 2 แห่ง คือที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลและสถานีอนามัย ทั้ง 2 แห่งมีเจ้าหน้าที่ประจำและรับผิดชอบอยู่แล้ว ทำให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เข้าจัดการในส่วนนี้ *บทบาทด้านการจัดให้มีตลาดในพื้นที่หมู่ 8* มีตลาดนัดประจำหมู่บ้านซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทางหมู่บ้านจัดทำขึ้นกันเอง องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เข้าไปดำเนินการเช่นเดียวกัน และ**บทบาทด้านการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล** เนื่องจากทางพื้นที่ศึกษาเป็นเขตพื้นที่สีเขียวและสีส้มตามผังเมืองได้กำหนดห้ามมิให้มีสถานที่กำจัดขยะ โดยให้เก็บและทำลายเลยจึงทำให้พื้นที่ไม่มีพื้นที่กำจัดขยะ การจัดการขยะจึงเป็นหน้าที่ของประชาชนแต่ละหมู่บ้านจัดการกันเอง

จากนั้นจึงพิจารณาถึงบทบาทหน้าที่ทางทางองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดทำให้กับทุกคนในชุมชน เนื่องจากเป็นบทบาทหน้าที่ที่ประชาชนสามารถรับรู้ได้ทั่วถึงทุกคน ซึ่งมีทั้งหมด 14 กิจกรรม กิจกรรมที่ขาดหายไป ได้แก่ *น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค* คือการจัดสร้างประปาหมู่บ้าน โดยทางองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดดได้จัดสร้างแล้วแต่ยังไม่ทั่วถึงทั้งหมู่บ้าน จึงไม่นำตัวแปรนี้มาพิจารณา *ส่วนกิจกรรมด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมในครัวเรือน การประกอบอาชีพของราษฎร กลุ่มเกษตรกรและกิจกรรมสหกรณ์ กลุ่มพัฒนาสตรี เด็ก คนพิการ คนชรา* ไม่นำมาพิจารณาเช่นเดียวกัน เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่จัดทำให้แก่บุคคลเฉพาะกลุ่ม (ข้อมูลจากแผนพัฒนาตำบลประจำปี , 2545 : 12)

ดังนั้นการพิจารณาถึงบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อนำมาซ้อนทับตามเงื่อนไขที่กำหนด จึงมีทั้งหมด 14 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมด้านการรักษาสภาพแวดล้อม คือ การดูแล

แลร์กษาดนน การดูแลรักษาทางระบายน้ำ การดูแลรักษาทางน้ำ ไฟฟ้าหรือแสงสว่าง การส่งเสริม การกีฬา การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ การควบคุมกิจการพาณิชย์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการศึกษา การส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม การสาธารณสุข การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน และการวางแผนพัฒนาตำบล ดังตาราง 3.2 ภาพที่ 3.4 และ 3.5

ตารางที่ 3.2 แสดงการอธิบายตัวแปรตามบทบาทหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล

บทบาทที่กำหนดไว้ (Role Prescription)	บทบาทที่กระทำจริง (Role Descriptions)	บทบาทที่อบต.ทำ ให้ทั้งหมดชน	บทบาทที่แท้จริง + ทั้งหมดชน
ด้านการรักษาสุขภาพแวดล้อม			
1.ถนน	✓	✓	ถนน
2.ทางระบายน้ำ	✓	✓	ทางระบายน้ำ
3.ทางน้ำ	✓	✓	ทางน้ำ
4.ทางเดินสาธารณะ	-	-	-
5.ไฟฟ้าหรือแสงสว่าง	✓	✓	ไฟฟ้าหรือแสงสว่าง
6.ปรับปรุงภูมิทัศน์	✓	✓	ปรับปรุงภูมิทัศน์
7.น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค	✓	-	-
8.ขยะ	-	-	-
9.กีฬา,สถานที่พักผ่อน	✓	✓	กีฬา สถานที่พักผ่อน
10.การบำรุงรักษาสถานที่ราชการ	-	-	-
11.การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	✓	✓	การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ด้านสังคมและวัฒนธรรม			
12.ตลาด	-	-	-
13.กิจการเพื่อการพาณิชย์	✓	✓	กิจการพาณิชย์
14.อุตสาหกรรมในครัวเรือน	✓	-	-
15.การประกอบอาชีพของราษฎร	✓	-	-
16.กลุ่มเกษตรกรและการสหกรณ์	✓	-	-
17.การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย	✓	✓	การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย
18.ส่งเสริมการศึกษา	✓	✓	การศึกษา
19.ส่งเสริมศาสนา	✓	✓	ศาสนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

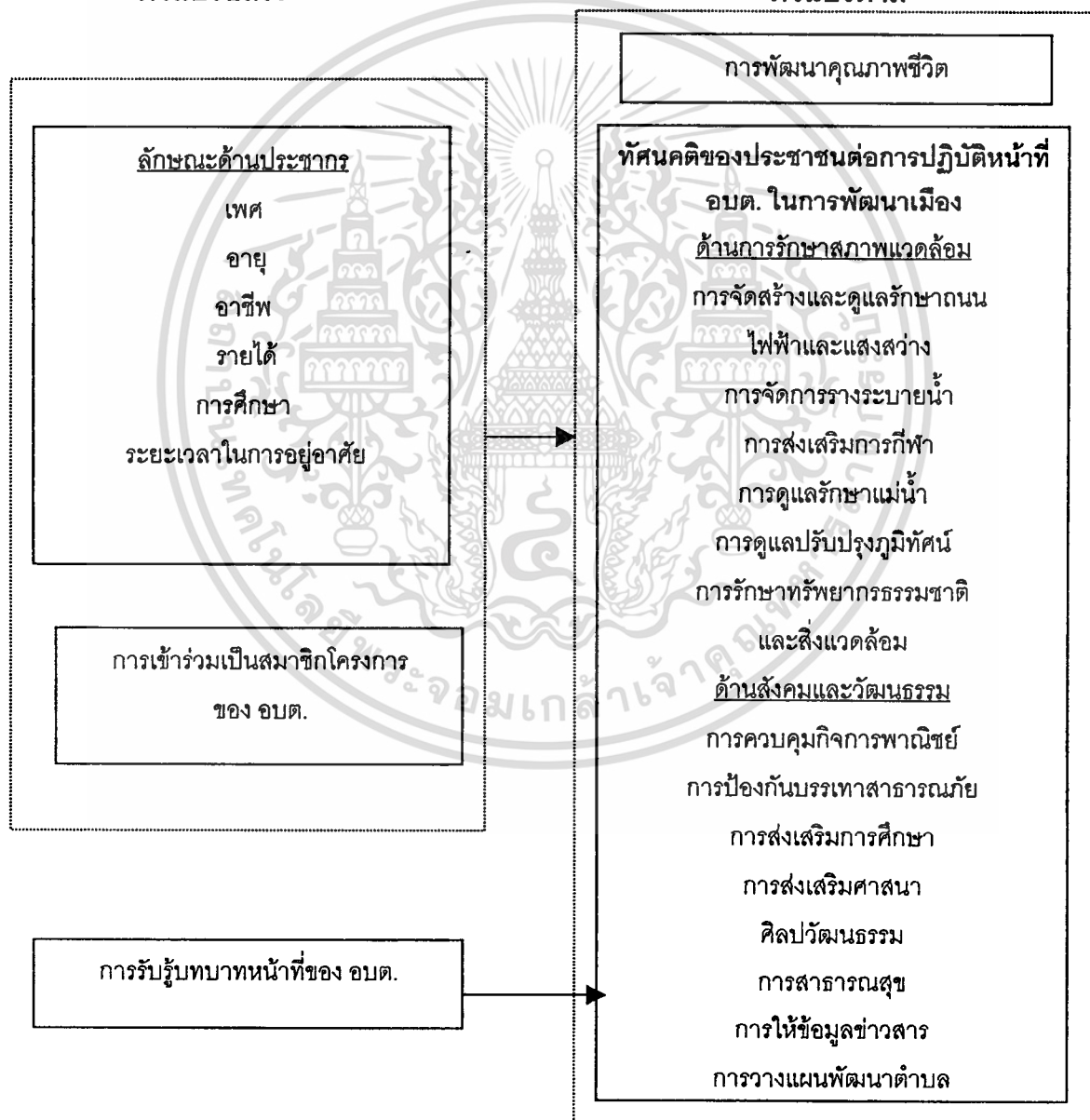
บทบาทที่กำหนดไว้ (Role Prescription)	บทบาทที่กระทำจริง (Role Descriptions)	บทบาทที่อบต.ทำ ให้ทั้งชุมชน	บทบาทที่แท้จริง + ทั้งชุมชน
20.ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี	✓	✓	ศิลปวัฒนธรรม
21.การสาธารณสุข	✓	✓	การสาธารณสุข
22.การรับทราบข้อมูลข่าวสาร	✓	✓	การรับทราบข้อมูลข่าวสาร
23.การวางแผนพัฒนาตำบล	✓	✓	การวางแผนพัฒนาตำบล

ที่มา : บทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ มาจาก พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

บทบาทที่แท้จริง และ ทำให้ทั้งชุมชน มาจาก แผนพัฒนาตำบลประจำปี 2545 และการสำรวจเบื้องต้น

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

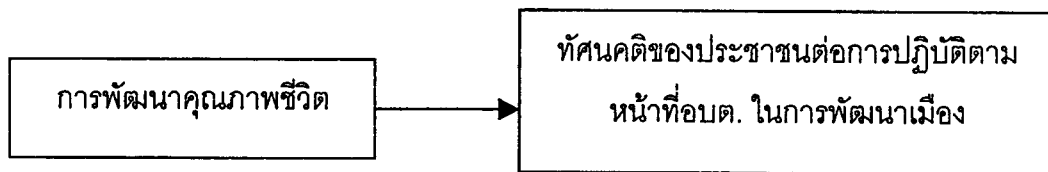

ภาพที่ 3.3 แสดงการเชื่อมโยงตัวแปรระหว่างลักษณะประชากร (ตัวแปรอิสระ) กับทัศนคติที่มีต่อ

บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (ตัวแปรตาม)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.4 แสดงการเชื่อมโยงตัวแปรระหว่างคุณภาพชีวิต (ตัวแปรอิสระ) กับทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (ตัวแปรตาม)

3.5.2 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ประกอบด้วย การสำรวจภาคสนามเบื้องต้น (Initial Survey) การสัมภาษณ์ (Interview) การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการค้นคว้าเอกสารและข้อมูลจากเอกสาร โดยมีรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจในการวิจัย โดยแบ่งเป็นกลุ่มของประชาชน และคณะกรรมการชุมชน ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 3.3 และ ตารางที่ 3.4)

1) การสำรวจภาคสนามเบื้องต้น (Initial Survey) ใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ ถนน ทางระบายน้ำ ทางน้ำ ไฟฟ้า ลานกีฬา เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการเก็บแบบสอบถาม

2) สัมภาษณ์ (Interview) เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ได้ข้อมูลมาเป็นเครื่องมือในการออกแบบสอบถามจากการสัมภาษณ์ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลถึงการดำเนินงานในปัจจุบัน และทางผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 ถึงผลการดำเนินงานที่ทางหมู่บ้านได้รับ

3) การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้การสอบถามทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตนได้รับ และแบบสอบถามคณะกรรมการชุมชนถึงการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้ทำให้ชุมชน

4) การค้นคว้าเอกสาร ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เอกสารจากทางองค์การบริหารส่วนตำบล แผนพัฒนาประจำปี แผนพัฒนา 5 ปี ข้อมูลจากแผนที่ ข้อมูลจากกรมผังเมือง ข้อมูลสถิติจังหวัด ข้อมูลจากเอกสารและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 แสดงตัวแปรและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากตัวแปรของกลุ่มประชาชน

ประเภทตัวแปร	ค่าตัวแปร	มาตรา (Scale)	เครื่องมือในการเก็บข้อมูล
1. ตัวแปรที่มีผลต่อทัศนคติของประชาชน	เพศ	- ชาย - หญิง	Nominal แบบสอบถาม
	อายุ	- ต่ำกว่า 18 ปี - 18-50 ปี - 51 ปีขึ้นไป	Ordinal แบบสอบถาม / ข้อมูลทุติยภูมิ
	อาชีพ	- อาชีพที่ทำงานในพื้นที่ - อาชีพที่ทำงานนอกพื้นที่ - ไม่ได้ทำงาน	Nominal แบบสอบถาม / ข้อมูลทุติยภูมิ
	ระดับการศึกษา	- ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า - มัธยม (รวมถึง ปวช., ปวส., ปวท.) -ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	Ordinal แบบสอบถาม / ข้อมูลทุติยภูมิ
	ระยะเวลาอยู่อาศัย	- น้อยกว่า 15 ปี - 16 – 40 ปี - มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	Ordinal แบบสอบถาม
	การเป็นสมาชิกโครงการของ อบต.	- เข้าร่วมโครงการ - ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ	Nominal แบบสอบถาม
	การรับรู้บทบาทหน้าที่ของ อบต.	- รับรู้ - ไม่รู้	Nominal แบบสอบถาม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล 2.1 ทางด้านการรักษาสภาพแวดล้อม - ถนน	- ความเพียงพอของถนน - การดูแลบำรุงรักษา	- ฟังพอใจ - ยอมรับได้ - ไม่ฟังพอใจ	Nominal แบบสอบถาม/ สำรวจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ประเภทตัวแปร		ค่าตัวแปร	มาตรา (Scale)	เครื่องมือในการเก็บข้อมูล
- ทางระบายน้ำ	- ความเพียงพอของทางระบายน้ำ - การดูแลและบำรุงรักษา	- ฟังพอใจ - ยอมรับได้ - ไม่ฟังพอใจ	Nominal	แบบสอบถาม/ สำรวจ
- ทางน้ำ	- สภาพการใช้งาน - การดูแลรักษา - โครงการจัดการพัฒนาทางน้ำ	- ฟังพอใจ - ยอมรับได้ - ไม่ฟังพอใจ	Nominal	แบบสอบถาม/ สำรวจ
- ไฟฟ้าหรือแสงสว่าง	- การดูแลกิ่งโคมไฟ ที่ให้แสงสว่างภายในหมู่บ้าน	- ฟังพอใจ - ยอมรับได้ - ไม่ฟังพอใจ	Nominal	แบบสอบถาม/ สำรวจ
- การส่งเสริมการกีฬา	- ความเพียงพอของลานกีฬา - การดูแลรักษาความสะอาดลานกีฬา - โครงการส่งเสริมกิจกรรมด้านการกีฬา	- ฟังพอใจ - ยอมรับได้ - ไม่ฟังพอใจ	Nominal	แบบสอบถาม/ สำรวจ
-การรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	-ความคงอยู่ของ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม - โครงการที่ส่งเสริม ดูแลด้านการรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	- ฟังพอใจ - ยอมรับได้ - ไม่ฟังพอใจ	Nominal	แบบสอบถาม/ สำรวจ
2.2ด้านสังคมและ วัฒนธรรม - กิจกรรมพาณิชย์	-การควบคุมกิจการ พาณิชย์ที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ	- ฟังพอใจ - ยอมรับได้ - ไม่ฟังพอใจ	Nominal	แบบสอบถาม/ สัมภาษณ์
- การป้องกันสาธารณ ภัย	- อุทกภัย - บทบาทการป้องกันน้ำ ท่วม	- ฟังพอใจ - ยอมรับได้ - ไม่ฟังพอใจ	Nominal	แบบสอบถาม/ สัมภาษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ประเภทตัวแปร		ค่าตัวแปร	มาตรา (Scale)	เครื่องมือในการเก็บข้อมูล
- การส่งเสริมการศึกษา	- กิจกรรมที่ส่งเสริมการศึกษา - ความเพียงพอของแหล่งบริการด้านวิชาการ	- ฟังพอใจ - ยอมรับได้ - ไม่ฟังพอใจ	Nominal	แบบสอบถาม
-การส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม	- การส่งเสริมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนา - การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาวัด - การส่งเสริมประเพณีทางด้านศิลปวัฒนธรรม	- ฟังพอใจ - ยอมรับได้ - ไม่ฟังพอใจ	Nominal	แบบสอบถาม
-การสาธารณสุข	-โครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ -การเข้าถึงของกิจการสาธารณสุข	- ฟังพอใจ - ยอมรับได้ - ไม่ฟังพอใจ	Nominal	แบบสอบถาม/ สัมภาษณ์
-การได้รับข้อมูลข่าวสาร	-หอกระจายเสียง -บอร์ดประชาสัมพันธ์ -เพื่อนบ้านหรือผู้นำชุมชน -อื่นๆ	- ได้รับ - ไม่ได้รับ	Nominal	แบบสอบถาม
-คุณภาพชีวิต	-การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามการปฏิบัติหน้าที่ของ อบต.	- ดีขึ้น - ไม่ดีขึ้น - เลวลง	Nominal	แบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 แสดงตัวแปรและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของกลุ่มคณะกรรมการชุมชน

ประเภทตัวแปร		ค่าตัวแปร	มาตรา (Scale)	เครื่องมือในการเก็บข้อมูล
1.ตัวแปรที่มีผลต่อทัศนคติของคณะกรรมการชุมชน	-เพศ	- ชาย - หญิง	Nominal	แบบสอบถาม
	-อายุ	- ต่ำกว่า 40 ปี - 40 – 50 ปี - มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป	Ordinal	แบบสอบถาม/ ข้อมูลทุติยภูมิ
	-สถานภาพ	- สมาชิกสภา อบต. - คณะกรรมการอบต. - เจ้าหน้าที่ อบต.	Nominal	แบบสอบถาม/ ข้อมูลทุติยภูมิ
	-ระดับการศึกษา	- ประถมหรือต่ำกว่า - มัธยม (รวมปวช.,ปวส., ปวท.) -ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	Ordinal	แบบสอบถาม
	-ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง	- น้อยกว่า 4 ปี - มากกว่า 4 ปี	Nominal	แบบสอบถาม/ ข้อมูลทุติยภูมิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ประเภทตัวแปร	ค่าตัวแปร	มาตรา (Scale)	เครื่องมือในการเก็บข้อมูล	
<p>2.ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของคณะกรรมการต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอบต.</p> <ul style="list-style-type: none"> -การจัดสร้างและดูแลรักษาถนน -ไฟฟ้าและแสงสว่าง -การส่งเสริมการกีฬา -การป้องกันน้ำท่วม -จัดสร้างและดูแลวางระบายน้ำ -การดูแลรักษาทางน้ำ -การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -การควบคุมกิจการพาณิชย์ -การส่งเสริมการศึกษา -การส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม -การสาธารณสุข -การให้ข้อมูลข่าวสาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ อบต. 	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นด้วย - ไม่เห็นด้วย 	Nominal	แบบสอบถาม
<ul style="list-style-type: none"> - การสาธารณสุข - การให้ข้อมูลข่าวสาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ความคิดเห็นด้านการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ (4 M's) 	<ul style="list-style-type: none"> - มีเพียงพอ - ไม่เพียงพอ 	Nominal	แบบสอบถาม
	<ul style="list-style-type: none"> - ความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านกายภาพ - ด้านเศรษฐกิจ - ด้านสังคม 	Nominal	แบบสอบถาม
	<ul style="list-style-type: none"> - ความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต 	<ul style="list-style-type: none"> - ดีขึ้น - ไม่ดีขึ้น - เลวลง 	Nominal	แบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC (Statistical Package for the Social Science / Personal Computer) ในการประมวลผล โดยมีกลุ่มตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ 2 กลุ่มคือ

3.6.1 กลุ่มของประชาชนในพื้นที่ศึกษา

1) ลักษณะพื้นฐานทั่วไปของประชากรศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการอธิบายลักษณะทั่วไปของประชากรศึกษา เป็นข้อมูลประเภทกลุ่ม (Nominal) ได้แก่ เพศ อาชีพ การเข้าร่วมสมาชิกโครงการ และระยะเวลาในการอยู่อาศัย ข้อมูลประเภทอันดับ (Ordinal) ได้แก่ ระดับการศึกษา และ อายุ ซึ่งจะแสดงข้อมูลโดยจัดกลุ่มข้อมูลโดยการแจกแจง และใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ากลาง (Medium) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum)

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรและทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล

ลักษณะประชากรและทัศนคติความพึงพอใจจัดเป็นข้อมูลประเภทกลุ่ม (Nominal) ใช้สถิติวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi – Squire Test , X^2) โดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 มีสมมุติฐานทางสถิติคือ

H_0 : ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือ ตัวแปรทั้งสองเป็นอิสระต่อกัน

H_1 : ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน หรือ ตัวแปรทั้งสองไม่เป็นอิสระต่อกัน

นำตัวแปรที่ศึกษาได้มาสร้างเป็นตารางความสัมพันธ์ (Cross – Tab) เพื่อศึกษาความเป็นอิสระต่อกันของตัวแปรที่ได้ตั้งสมมุติฐานไว้

3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บทบาทหน้าที่และทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ อบต.

การรับรู้บทบาทหน้าที่และทัศนคติความพึงพอใจ จัดเป็นข้อมูลประเภทกลุ่ม (Nominal) จะใช้สถิติวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi – Squire Test , X^2) โดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 มีสมมุติฐานทางสถิติคือ

H_0 : ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือ ตัวแปรทั้งสองเป็นอิสระต่อกัน

H_1 : ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน หรือ ตัวแปรทั้งสองไม่เป็นอิสระต่อกัน

แล้วจึงนำตัวแปรที่ศึกษาได้มาสร้างเป็นตารางความสัมพันธ์ (Cross – Tab) เพื่อศึกษาความเป็นอิสระต่อกันของตัวแปรที่ได้ตั้งสมมุติฐานไว้

4) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ อบต.

คุณภาพชีวิต และทัศนคติความพึงพอใจจัดเป็นข้อมูลประเภทกลุ่ม (Nominal) จะใช้สถิติวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi – Squire Test , X^2) โดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้คือ 0.05 มีสมมุติฐานทางสถิติคือ

H_0 : ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือ ตัวแปรทั้งสองเป็นอิสระต่อกัน

H_1 : ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน หรือ ตัวแปรทั้งสองไม่เป็นอิสระต่อกัน

แล้วจึงนำตัวแปรที่ศึกษาได้มาสร้างเป็นตารางความสัมพันธ์ (Cross – Tab) เพื่อศึกษาความเป็นอิสระต่อกันของตัวแปรที่ได้ตั้งสมมุติฐานไว้

3.6.2 กลุ่มของคณะกรรมการชุมชน

ข้อมูลที่ใช้อธิบาย ได้แก่ เพศ สถานภาพ และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ระดับการศึกษาและอายุ มีจัดกลุ่มข้อมูลโดยการนับและใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ากลาง (Medium) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) เพื่อใช้เป็นข้อมูลเสริมและอธิบายเพิ่มเติมกับความคิดเห็นของประชากรในพื้นที่ศึกษา

3.6.3 การสรุปผลการศึกษา

โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบของการบรรยายตารางและแผนที่เสนอถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต. และความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อบทบาทที่ได้กระทำให้กับชุมชน เพื่อเป็นแนวทางเสนอแนะเชิงนโยบายทางสังคมในการพัฒนาพื้นที่ต่อไป

บทที่ 4

บทวิเคราะห์ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต.

ในบทที่จะกล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต. ในการพัฒนาเมือง กรณีศึกษา ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเป้าหมายเพื่อนำผลสรุปที่ได้มาใช้ในการเสนอแนะเชิงนโยบายทางสังคมเพื่อพัฒนาพื้นที่ ผู้วิจัยได้แยกประเด็นการวิเคราะห์ข้อมูลออกได้เป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้คือ

1. ข้อมูลด้านลักษณะประชากรและสังคมในพื้นที่ศึกษา
  - 1.1 ข้อมูลลักษณะประชากรและทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และคุณภาพชีวิต
  - 1.2 ข้อมูลของประชาชนในการรับรู้บทบาทหน้าที่และทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
  - 1.3 ข้อมูลคุณภาพชีวิตและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต.
2. ข้อมูลความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน
  - 2.1 ข้อมูลลักษณะประชากร
  - 2.2 ข้อมูลความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต.
  - 2.3 ความคิดเห็นด้านการบริหารงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
  - 2.4 ข้อมูลการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ข้อมูลต่างๆเหล่านี้สามารถนำมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผลที่จะมารองรับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย และสามารถนำมาตอบคำถามการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวมาแล้ว

4.1 ข้อมูลลักษณะประชากรและทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และคุณภาพชีวิต

4.1.1 ลักษณะประชากรศึกษา

การศึกษากลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษา จะพิจารณาปัจจัยในด้าน เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาในอยู่อาศัย

ผลการสำรวจประชากรภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 291 พบว่าข้อมูลที่ได้รับ การตอบกลับมีบางชุดของแบบสอบถามที่เกิดความผิดพลาดของข้อมูล จึงมีแบบสอบถามของ ประชากรที่สมบูรณ์อยู่ 284 ชุด จึงพิจารณาจำนวนนี้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ต่อไป

จากการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 52.8) รองลง มาเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 47.2) มีอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 18 – 50 ปี (ร้อยละ 65.5) รองลงมาคือ มากกว่า 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 24.6) และอายุต่ำกว่า 18 ปีมีน้อยที่สุด (ร้อยละ 9.9) มีการศึกษาใน ระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 48.9) รองลงมามีการศึกษาในระดับมัธยมรวมถึง ปวช. ปวส. ปวท. (ร้อยละ 38) และมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าน้อยที่สุด (ร้อยละ 13)

ในกลุ่มการประกอบอาชีพ แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพ รับจ้างทั่วไป เนื่องจากอาชีพเกษตรกรรมประชาชนจะทำงานอยู่ในพื้นที่โดยออกไปทำงานในตอน เช้าและบ่าย และกลับมารับประทานอาหารที่บ้าน ส่วนอาชีพรับจ้างทั่วไปชาวบ้านจะรับงานจาก โรงงานกระดาษสามาประดิษฐ์ของชำร่วยที่บ้าน จึงจัดให้อยู่ในกลุ่มอาชีพที่ทำงานในพื้นที่ กลุ่ม ที่สอง คือ กลุ่มอาชีพพานิชยกรรมและอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ซึ่ง 2 กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่จะออก ไปทำงานในเมืองเนื่องจากสถานที่ทำงานส่วนใหญ่อยู่ในเมืองจึงจัดกลุ่มนี้เป็นกลุ่มอาชีพที่ ทำงานนอกพื้นที่ และกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มที่ไม่ได้ทำงาน ได้แก่ แม่บ้าน นักเรียน นักศึกษา เป็นต้น จากการวิเคราะห์การประกอบอาชีพส่วนใหญ่คือทำงานอยู่ในพื้นที่ (ร้อยละ 40.5) รองลงมาคือ ไม่ ได้ทำงาน (ร้อยละ 34.9) และทำงานนอกพื้นที่น้อยที่สุด (ร้อยละ 24.6)

ระดับรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 62.3) รองลงมาคือ มากกว่า 5,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 37.7) โดยมีรายได้เฉลี่ยคือ 4,863 บาทต่อเดือน รายได้สูง สุด คือ 40,000 บาทต่อเดือน และรายได้ต่ำสุดคือ 0 บาทเนื่องจากเป็นแม่บ้านและนักศึกษา ประชากรส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่เป็นระยะเวลาน้อยกว่า 15 ปี (ร้อยละ 37.7) รองลงมาอยู่ในช่วง 16 – 40 ปี (ร้อยละ 32.7) ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในพื้นที่มา 27 ปี ดังตารางที่ 4.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน ร้อยละ ลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะประชากร	จำนวน (คน) N = 284	สัดส่วนร้อยละ	หมายเหตุ
เพศ			
ชาย	150	52.8	
หญิง	134	47.2	
อายุ			
ต่ำกว่า 18 ปี	28	9.9	
18 – 50 ปี	186	65.5	
มากกว่า 51 ปีขึ้นไป	70	24.6	
ระดับการศึกษา			
ประถมหรือต่ำกว่า	139	48.9	
มัธยม (รวม ปวช.,ปวส.,ปวท.)	108	38.1	
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	37	13.0	
อาชีพ			
ทำงานอยู่ในพื้นที่	115	40.5	
ทำงานอยู่นอกพื้นที่	70	24.6	
ไม่ได้ทำงาน	99	34.9	
รายได้ต่อเดือน			
ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน	177	62.3	Mean = 4863.35
5,000บาทต่อเดือนขึ้นไป	107	37.7	Min = 0 Max = 40,000
ระยะเวลาในการอยู่อาศัย			
น้อยกว่า 15 ปี	107	37.7	Mean = 27.03
15 – 40 ปี	93	32.7	Min = 1
มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	84	29.6	Max = 81

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการเข้าร่วมสมาชิกโครงการที่เกิดขึ้นจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จากการสำรวจ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) (ร้อยละ 66.5) โดยรองลงมาได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ (ร้อยละ 33.5) ในตารางที่ 4.2 เมื่อพิจารณาเป็นสัดส่วนร้อยละการเป็นสมาชิกโครงการพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกโครงการทางด้านการสาธารณสุข (ร้อยละ 13.4) รองลงมาเป็นสมาชิกโครงการเพื่อการกีฬาและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (ร้อยละ 8.5) ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน ร้อยละของการเป็นสมาชิกโครงการของอบต.

การเข้าร่วมเป็นสมาชิก	จำนวน	สัดส่วนร้อยละ
เข้าร่วมเป็นสมาชิก	94	35.5
ไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก	190	65.5
รวม	284	100

ที่มา : จากการแจกแบบสอบถาม เดือนกันยายน พ.ศ. 2545

ตารางที่ 4.3 แสดงสัดส่วนร้อยละของการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการแยกตามประเภท

ชื่อโครงการ	จำนวน	สัดส่วนร้อยละ
โครงการด้านสาธารณสุข	38	13.4
โครงการเพื่อการกีฬาและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	24	8.5
โครงการเพื่อการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ	23	8.1
โครงการเพื่อการเกษตร/กิจการพาณิชย์	22	7.7
โครงการเพื่อการรักษาสีงแวดล้อม	21	7.4
โครงการเพื่อการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมและการศึกษา	17	6.0
โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพและอุตสาหกรรมในครัวเรือน	10	3.5
โครงการเพื่อบรรเทาสาธารณภัย	10	3.5

หมายเหตุ : ข้อมูลแบบสอบถามเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ มีจำนวนผู้ตอบ 284 ราย (100%)

ที่มา : จากการแจกแบบสอบถาม เดือนกันยายน พ.ศ. 2545

4.1.2 ทศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต. และคุณภาพชีวิต

ในการศึกษาความคิดเห็นในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สอบถามทัศนคติต่างๆที่ประชาชนมีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในการพัฒนาเมือง โดยมุ่งพิจารณาบทบาทหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งจะต้องเป็นบทบาทที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้จัดทำให้แก่ทุกคนในชุมชน เพื่อข้อมูลที่ได้จะสามารถวัดทัศนคติของประชาชนได้ดีที่สุด ซึ่งได้พิจารณาแบ่งบทบาทได้เป็น 2 ประเภท คือ ทางด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาสภาพถนน ด้านระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง ด้านการกีฬา ด้านการจัดการน้ำท่วม ด้านการจัดการทางระบายน้ำ ด้านภูมิทัศน์ ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม และด้านสาธารณสุข (ตารางที่ 4.4) ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับลักษณะประชากรและคุณภาพชีวิตเพื่อเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายทางสังคมต่อไป

ตารางที่ 4.4 แสดงทัศนคติความพึงพอใจต่อบทบาทและหน้าที่ของอบต. ในด้านการรักษาสภาพแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรม

หัวข้อความคิดเห็น (ร้อยละ แถว)	พึงพอใจ จำนวน	ยอมรับได้ จำนวน	ไม่พึงพอใจ จำนวน	รวม N = 284
1.ด้านการรักษาสภาพแวดล้อม				
-การจัดสร้างและดูแลรักษาถนน	92 (32.4)	169 (59.5)	23 (8.1)	284 (100)
-ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง	110 (38.7)	144 (50.7)	30 (10.6)	284 (100)
-การส่งเสริมการกีฬา	128 (45.1)	139 (48.9)	17 (6.0)	284 (100)
-การจัดการน้ำท่วม	118 (41.3)	127 (44.7)	39 (13.0)	284 (100)
-การจัดการทางระบายน้ำ	62 (21.8)	137 (48.3)	85 (29.9)	284 (100)
-การดูแลรักษาแม่น้ำ	48 (16.9)	146 (51.4)	90 (31.7)	284 (100)
-ด้านภูมิทัศน์	88 (31.0)	126 (44.4)	70 (24.6)	284 (100)
2.ด้านสังคมและวัฒนธรรม				
-ด้านการศึกษา	101 (35.6)	142 (50.0)	41 (14.4)	284 (100)
-ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม	147 (51.8)	129 (45.4)	8 (2.8)	284 (100)
-ด้านการสาธารณสุข	127 (44.7)	128 (45.1)	29 (10.2)	284 (100)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร ลักษณะประชากร ที่สอดคล้องต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่และคุณภาพชีวิต

	เพศ	อายุ	การศึกษา	อาชีพ	รายได้	ระยะเวลา อยู่อาศัย	เป็นสมาชิก โครงการ
1.การจัดสร้างและดูแลรักษาถนน							
2.ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง		✓					
3.การส่งเสริมการกีฬา	✓		✓	✓			✓
4.การจัดการน้ำท่วม							✓
5.การจัดการวางระบายน้ำ					✓		
6.การดูแลรักษาแม่น้ำ		✓	✓			✓	
7.ด้านภูมิทัศน์	✓		✓				
8.ด้านการศึกษา			✓				
9.ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม			✓				
10.ด้านการสาธารณสุข	✓						
11.ด้านคุณภาพชีวิต							

หมายเหตุ ✓ มีความสัมพันธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ

4.1.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร ทักษะคิดที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่และคุณภาพชีวิต

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร ทักษะคิดที่มีต่อบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และคุณภาพชีวิตโดยใช้สถิติวิเคราะห์ไคสแควร์ มีตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ ดังตารางที่ 4.5

1) ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนน

จากปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาในการอยู่อาศัย และการเข้าร่วมสมาชิกโครงการที่เกิดขึ้นของอบต. ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะคิดความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนน

2) การดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ)

การดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่างในส่วนของหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า ทาง อบต. มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลเฉพาะส่วนของกิ่งโคมไฟเท่านั้น เมื่อกิ่งโคมไฟชำรุดหรือเสียหายจะทำการซ่อมแซม ส่วนในเรื่องของระบบแสงสว่างในหมู่บ้านและระบบการเดินสายไฟเป็นส่วนรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กัน ระหว่างอายุ กับทักษะคิดความพึงพอใจที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ไคสแควร์ พบว่า อายุของประชาชนมีความสัมพันธ์กับทักษะคิดความพึงพอใจที่มีต่อการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ตารางที่ 4.6 พบว่า อายุของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความทักษะคิดความพึงพอใจที่มีต่อการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ) ($X^2 = 10.762$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.191

ตารางที่ 4.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ)

อายุของประชากร จำนวนคน (ร้อยละ แถว) [ร้อยละ สดมภ์]	ความพึงพอใจต่อการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ต่ำกว่า 18 ปี	15 (53.6) [13.6]	9 (32.1) [6.3]	4 (14.3) [13.3]	28 [9.9]
18 – 50 ปี	63 (33.9) [57.3]	107 (57.5) [74.3]	16 (8.6) [53.3]	186 [65.5]
51 ปีขึ้นไป	32 (45.7) [29.1]	28 (40.0) [19.4]	10 (14.3) [33.3]	70 [24.6]
รวม	110 [38.7]	144 [50.7]	30 [10.6]	284 [100]

$$X^2 = 10.762$$

$$P < 0.05$$

$$C = 0.191$$

$$\text{Sig} = 0.029$$

เมื่อวิเคราะห์ผลของความสัมพันธ์ในตารางที่ 4.6 พบว่า ประชากรที่มีอายุอยู่ในช่วงต่ำกว่า 18 ปี และมากกว่า 51 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานทางด้านการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่างมากที่สุด (ร้อยละ 53.6 , 45.7 ตามลำดับ) รองลงมา รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 32.1 , 40.0 ตามลำดับ) และไม่พึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 14.3 , 14.3 ตามลำดับ) ส่วนประชากรที่มีอายุอยู่ในช่วง 18 – 50 ปี กลับมีความรู้สึกยอมรับได้ต่อบทบาทนี้มากที่สุด (ร้อยละ 57.5) รองลงมา รู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 33.9) และไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 8.6) ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มประชากรที่มีอายุอยู่ในช่วง 18 – 50 ปี เป็นช่วงกลุ่มอายุที่มีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งจะทำให้สามารถรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอบต. ได้มากกว่าผู้ที่ไม่มีความสามารถในการเลือกตั้ง (อายุต่ำกว่า 18 ปี) และจะมีการรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชนได้ดีกว่ากลุ่มที่มีอายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไปและกลุ่มที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งช่วงนี้การรับรู้ต่างๆจะน้อยลง โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Broom

ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เพศ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาในการอยู่อาศัย และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ)

3) ด้านการส่งเสริมการศึกษา

การส่งเสริมการศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ป่าแดด ได้มีการจัดสร้างลานกีฬาขึ้น 3 แห่ง ร่วมกับการกีฬาแห่งประเทศไทย ได้แก่ สนามบาสเกตบอล สนามวอลเลย์บอล และสนามเปตอง และมีการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ได้แก่ กีฬาประจำหมู่บ้าน และอบต.เกมส์ ซึ่งประเภทกีฬาที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในหมู่บ้านได้แก่ กีฬาเปตอง จะจัดแข่งขันกับทุกเย็นวันศุกร์ภายในหมู่บ้าน โดยชาวบ้านได้จัดสร้างลานเปตองเพิ่มอีก 4 ลาน เพื่อใช้เล่นกันเป็นประจำ

ในการศึกษาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา จะพิจารณาจากทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านสภาพของลานกีฬา (สนามบาสเกตบอล , วอลเลย์บอล , เปตอง) ณ บริเวณข้างวัดเกาะกลางซึ่งเป็นศูนย์รวมของชุมชน และพิจารณาทบทวนหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษา เช่น อบต.เกมส์ , กีฬาประจำหมู่บ้าน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นบทบาทหน้าที่ที่ทางอบต. ได้กระทำจริงและได้ทำให้กับทุกคนในชุมชน

ผลจากการศึกษาทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านสภาพของลานกีฬา และการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษา จากตารางความถี่และกราฟข้อมูล (histogram) พบว่า ความถี่ข้อมูลและกราฟเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำการรวมกลุ่มข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มนี้เป็นกลุ่มเดียวกัน และนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาในการอยู่อาศัยและการเป็นสมาชิกโครงการ

เมื่อทำการตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา พบว่า มีปัจจัยทางด้าน เพศ การศึกษา อาชีพ มีความสัมพันธ์กัน โดยระหว่างเพศกับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา ใช้สถิติวิเคราะห์ไคสแควร์ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (ตารางที่ 4.7) พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา ($X^2 = 16.132$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.232

ตารางที่ 4.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติความพึงพอใจด้านการส่งเสริมการกีฬา

เพศของประชากร จำนวนคน (ร้อยละ แถว) [ร้อยละ สดมภ์]	ความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการกีฬา			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ชาย	55 (41.0) [43.0]	63 (47.1) [45.3]	16 (11.9) [94.1]	134 [47.2]
หญิง	73 (48.6) [57.0]	76 (50.7) [54.7]	1 (0.7) [5.9]	150 [52.8]
รวม	128 [45.1]	139 [48.9]	17 [6.0]	284 [100]

X = 16.132   P > 0.05   C = 0.232   Sig = 0.000

ผลของความสัมพันธ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าประชากรศึกษาทั้งชายและหญิง ส่วนใหญ่ มีความรู้สึกยอมรับได้ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬา (ร้อยละ 47.1 , 50.7 ตามลำดับ) ไปในทิศทางเดียวกัน รองลงมา รู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 41.0 , 48.6 ตามลำดับ) และ ประชากรศึกษา รู้สึกไม่พึงพอใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 11.9 , 0.7 ตามลำดับ) โดยที่เพศชายรู้สึกไม่พึงพอใจมากกว่าเพศหญิงเป็นสัดส่วนที่สูงกว่ามาก

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ประชากรเพศชายรู้สึกไม่พึงพอใจมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Broom ที่กล่าวว่า เพศชายจะมีการรับรู้มากกว่าเพศหญิง เนื่องมาจากมีความสนใจใน ด้านนโยบายการเมืองและการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆในตำบลสูงกว่า

ส่วนระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาของประชากร มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬา ($X^2 = 14.361$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.219 (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬา

การศึกษาของประชากร จำนวนคน (ร้อยละ แถว) [ร้อยละ สดมภ์]	ความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการกีฬา			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	85 (61.2) [57.8]	51 (36.6) [39.5]	3 (2.2) [37.5]	139 [48.9]
มัธยม (รวม ปวช.,ปวส.,ปวท.)	43 (39.8) [29.3]	61 (56.5) [47.3]	4 (3.7) [50.0]	108 [38.0]
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	19 (51.4) [12.9]	17 (45.9) [13.2]	1 (2.7) [12.9]	37 [13.1]
รวม	147 [2.8]	129 [45.4]	8 [51.8]	284 [100]

$X^2 = 11.107$ $P > 0.05$ $C = 0.194$ Sig = 0.025

จากความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน ตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่าและระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีทัศนคติไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือรู้สึกมีความพึงพอใจมากที่สุด (ร้อยละ 61.2 , 51.4 ตามลำดับ) รองลงมาคือยอมรับได้ (ร้อยละ 36.6 , 45.9 ตามลำดับ) และไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 2.2 , 2.7 ตามลำดับ) ในขณะที่กลุ่มมัธยม (รวม ปวช.,ปวส.,ปวท.) กลับรู้สึกยอมรับได้มากที่สุด (ร้อยละ 56.5) รองลงมาพึงพอใจ (ร้อยละ 39.8) และไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 3.7)

ทั้งนี้ จะสังเกตได้ว่า ระดับการศึกษาไม่ว่าต่ำหรือสูง แต่ทัศนคติด้านความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬาไม่แตกต่างกัน และการรับรู้มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน จึงขัดแย้งกับงานวิจัยของทองคุณ ที่กล่าวไว้ว่า กลุ่มระดับประถมศึกษาจะมีระดับความรู้ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต.สูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความพึงพอใจต่อบทบาทด้านการส่งเสริมการกีฬา โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจด้านการส่งเสริมการกีฬา ($X^2 = 19.303$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.252 (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการกีฬา

การประกอบอาชีพ ลักษณะการทำงาน (ร้อยละ แถว) [ร้อยละ สดมภ์]	ความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการกีฬา			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ทำงานในพื้นที่	57 (49.5) [44.5]	47 (40.9) [33.8]	11 (9.6) [64.7]	115 (40.5)
ทำงานนอกพื้นที่	34 (48.6) [26.6]	32 (45.7) [23.0]	4 (5.7) [23.5]	70 (24.6)
ไม่ได้ทำงาน	37 (37.4) [28.9]	60 (60.6) [43.2]	2 (2.0) [11.8]	99 [34.9]
รวม	128 [45.1]	139 [48.9]	17 [6.0]	284 [100]
$X^2 = 11.510$ $P > 0.05$ $C = 0.197$ $Sig = 0.021$				

จากความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬา พบว่า อาชีพที่ทำงานในพื้นที่และนอกพื้นที่ มีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีสัดส่วนไม่แตกต่างกัน คือ ส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬามากที่สุด (ร้อยละ 49.5 , 48.6 ตามลำดับ) รองลงมาคือ รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 40.9 , 45.7 ตามลำดับ) และไม่พึงพอใจเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด (ร้อยละ 9.6 , 5.7 ตามลำดับ) ในขณะที่กลุ่มไม่ได้ทำงานรู้สึกไม่พึงพอใจเป็นส่วนน้อยเหมือนกับ 2 กลุ่มแรก (ร้อยละ 2.0) และความคิดเห็นส่วนใหญ่ของกลุ่มนี้รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 60.6) ซึ่งมากกว่ากลุ่มที่ทำงานในพื้นที่และนอกพื้นที่เป็นสัดส่วนถึง 3 ใน 4 และรองลงมา รู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 37.4)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเห็นได้ว่ากลุ่มประชากรที่มีอาชีพการทำงานในพื้นที่ที่แตกต่างกัน กลับมีทัศนคติไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้ เนื่องจาก ถึงแม้จะมีประชากรที่ทำงานอยู่ภายนอกพื้นที่แต่พอตอนเย็นก็จะกลับมาอยู่ในพื้นที่เป็นประจำอยู่แล้ว เช่นเดียวกับกลุ่มที่ทำงานในพื้นที่ จึงทำให้ทัศนคติที่ได้นั้นไม่แตกต่างกันมากนัก

ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ อายุ รายได้ ระยะเวลาอยู่อาศัย และการเป็นสมาชิกโครงการ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬา

4) การจัดการน้ำท่วม

พื้นที่หมู่ 8 ตำบลป่าแดด เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ ติดแม่น้ำปิง ซึ่งเป็นแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เมื่อถึงฤดูน้ำหลากพื้นที่มักประสบปัญหาน้ำท่วมซึ่งเป็นประจำทุกปี เมื่อปี 2540 เคยประสบปัญหาน้ำท่วมสูงถึง 2.50 เมตร นาน 1 เดือน ก่อให้เกิดปัญหาโรคระบาดขึ้น เช่น โรคไข้เลือดออก อาหารเป็นพิษ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดดจึงมีนโยบายในการบรรเทาสาธารณภัย โดยการจัดเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลในเรื่องนี้ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบจำนวน 3 คน มีอุปกรณ์ในการป้องกันและบรรเทา ได้แก่ รถบรรทุกน้ำ เครื่องสูบน้ำ และเรือท้องแบน เมื่อน้ำท่วมในพื้นที่ก็ได้มีการจัดเตรียมกระสอบทรายไว้กั้นน้ำไม่ให้ไหลเข้าในพื้นที่

เมื่อทำการตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการน้ำท่วม โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า ปัจจัยด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการที่เกิดขึ้นจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการน้ำท่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (ตารางที่ 4.10) พบว่า การเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการที่ อบต.จัดตั้งมีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการจัดการน้ำท่วม ($X^2 = 8.955$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.175

ตารางที่ 4.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมสมาชิกโครงการที่อบต.จัดตั้งที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการจัดการน้ำท่วม

การเข้าร่วมโครงการ จำนวนคน (ร้อยละ แถว) [ร้อยละ สดมภ์]	ความพึงพอใจต่อการจัดการน้ำท่วม			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
เข้าร่วมโครงการ	28 (29.8) [23.7]	53 (56.4) [41.8]	13 (13.8) [33.3]	94 (33.1)
ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ	90 (47.4) [76.3]	74 (38.9) [58.2]	26 (13.7) [66.7]	190 (66.9)
รวม	118 [41.3]	127 [44.7]	39 [13.0]	284 [100]

$$X^2 = 8.955$$

$$P > 0.05$$

$$C = 0.175$$

$$\text{Sig} = 0.011$$

ผลของความสัมพันธ์จากตาราง พบว่าส่วนใหญ่ประชากรศึกษาไม่ได้เข้าร่วมโครงการที่เกิดจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 190 คน และเข้าร่วมโครงการจำนวน 94 คน เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ผลของความสัมพันธ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าผู้ที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นที่ยอมรับได้ต่อการจัดการน้ำท่วมมากที่สุด (ร้อยละ 56.4) รองลงมารู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 29.8) และไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 13.8) ในขณะที่ผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการกลับมีความพึงพอใจต่อการจัดการน้ำท่วมมากที่สุด (ร้อยละ 47.4) รองลงมารู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 38.9) และไม่พึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 13.8)

จากความสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำท่วมมากกว่าผู้ที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งจากการสำรวจเบื้องต้นพบว่าระบบการจัดการน้ำท่วมในพื้นที่หมู่ 8 ยังไม่ดีเท่าที่ควรเมื่อฝนตกพื้นที่ยังประสบปัญหาน้ำท่วมอยู่เสมอ และเมื่อวิเคราะห์ถึงการเข้าร่วมโครงการด้านการบรรเทาสาธารณภัยแล้ว (ตารางที่ 4.3) พบว่าประชาชนเข้าร่วมโครงการด้านการบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.5) ซึ่งสาเหตุนี้น่าจะส่งผลให้การรับรู้บทบาทด้านดังกล่าวน้อยตามไปด้วย

ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และ ระยะเวลาในการอยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการจัดการน้ำท่วม

5) การจัดการวางระบายน้ำ

พื้นที่ศึกษามีวางระบายน้ำที่อบต.จัดสร้างขึ้น จำนวน 1 แห่ง ขนาดยาว 416 เมตร กว้าง 40 เซนติเมตร ซึ่งได้ก่อสร้างไปพร้อมกับถนนคอนกรีตยาว 5 กิโลเมตร กว้าง 4 เมตร โดยสภาพของวางระบายน้ำค่อนข้างใหม่ ยังไม่มีการขุดลอกท่อ นอกจากนั้นเป็นทางระบายน้ำธรรมชาติที่เรียกว่า ลำเหมืองสาธารณะ จากจำนวนของวางระบายน้ำที่มีเพียง 1 แห่งทำให้ไม่สามารถระบายน้ำในพื้นที่ได้ จึงประสบปัญหาน้ำท่วมขังอยู่เสมอ

ในการศึกษาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำ จะพิจารณาทัศนคติของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ในด้านความพึงพอใจของวางระบายน้ำภายในพื้นที่ศึกษา และการบำรุงรักษาวางระบายน้ำภายในพื้นที่ศึกษา ซึ่งผลจากการวิเคราะห์จากตารางความถี่และกราฟ (Histogram) พบว่า มีความถี่และทิศทางของกราฟเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำการรวมข้อมูลทั้งสองกลุ่มเป็นกลุ่มเดียวกัน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้าน เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ ระยะเวลาอยู่อาศัย และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ

เมื่อทำการตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่า จะมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำ พบว่า มีปัจจัยทางด้าน รายได้ และการเข้าร่วมสมาชิกโครงการของอบต.มีความสัมพันธ์กัน โดยระหว่าง รายได้กับทัศนคติความพึงพอใจต่อบทบาทด้านการจัดการวางระบายน้ำ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ไคสแควร์ พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (ตารางที่ 4.11) พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำ ($X = 9.430$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.179

ตารางที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการจัดการวางระบายน้ำ

รายได้ของประชากร จำนวนคน (ร้อยละ แถว) [ร้อยละ สดมภ์]	ความพึงพอใจต่อการจัดการวางระบายน้ำ			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน	49 (27.7) [79.0]	79 (44.6) [57.7]	49 (27.7) [57.6]	177 (62.3)
5,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป	13 (12.2) [21.0]	58 (54.2) [42.3]	36 (33.6) [42.4]	107 (37.7)
รวม	62 [21.8]	137 [48.3]	85 [29.9]	284 [100]

$$X^2 = 9.430$$

$$P > 0.05$$

$$C = 0.179$$

$$\text{Sig} = 0.009$$

ผลจากตารางที่ 4.11 พบว่า ประชากรศึกษาที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน และ 5,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป ส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้ ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำ (ร้อยละ 44.6 , 54.2 ตามลำดับ) รองลงมาประชากรที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน มีทัศนคติระหว่างพึงพอใจและไม่พึงพอใจเป็นสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 27.7 , 27.7 ตามลำดับ) ในขณะที่ลำดับรองลงมาของประชากรที่มีรายได้ 5,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป รู้สึกไม่พึงพอใจซึ่งมากกว่าพึงพอใจเป็นสัดส่วน 1 ใน 3 (ร้อยละ 33.6 , 12.2 ตามลำดับ) ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มที่มีรายได้ 5,000 บาทต่อเดือนขึ้นไปถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ซึ่งผู้ที่มีฐานะทางสังคมสูงมักจะรับรู้ดีกว่าบุคคลที่มีฐานะทางสังคมต่ำกว่า และผู้ที่มีฐานะทางสังคมต่ำกว่าจะสามารถยอมรับสภาพแวดล้อมที่เกิดจากการจัดการปัญหาการวางระบายน้ำได้มากกว่า โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chowdry & Newcomb

ส่วนในด้านการเข้าร่วมสมาชิกโครงการ พบว่า การเข้าร่วมสมาชิกโครงการที่เกิดขึ้นจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำ ($X = 9.507$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.180

ตารางที่ 4.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมสมาชิกโครงการที่อบต.จัดตั้งที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการจัดการวางระบายน้ำ

การเข้าร่วมโครงการ จำนวนคน (ร้อยละ แถว) [ร้อยละ สดมภ์]	ความพึงพอใจต่อการจัดการวางระบายน้ำ			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
เข้าร่วมโครงการ	25 (26.6) [40.3]	52 (55.3) [38.0]	17 (18.1) [20.0]	94 (33.1)
ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ	37 (19.5) [59.7]	85 (44.7) [62.0]	68 (35.8) [80.0]	190 (66.9)
รวม	62 [21.8]	137 [48.3]	85 [29.9]	284 [100]
$X^2 = 9.507$ $P > 0.05$ $C = 0.180$ $Sig = 0.009$				

จากความสัมพันธ์ในตารางที่ 4.12 พบว่า ประชากรศึกษาทั้งที่เข้าร่วมโครงการและไม่ได้เข้าร่วมโครงการที่เกิดจาก อบต. ส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้ต่อการจัดการวางระบายน้ำ (ร้อยละ 55.3 , 44.7 ตามลำดับ) รองลงมาผู้ที่เข้าร่วมโครงการและไม่ได้เข้าร่วมโครงการมีทัศนคติไปในทางกลับกัน นั่นคือ รู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 26.6 , 19.5 ตามลำดับ) และรู้สึกไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 18.1 , 35.8 ตามลำดับ) ซึ่งประชากรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการรู้สึกไม่พึงพอใจมากกว่าประมาณ 2 เท่าของความรู้สึกพึงพอใจ และจะเห็นได้ว่าประชากรที่เข้าร่วมโครงการจะมีสัดส่วนของความไม่พึงพอใจน้อยกว่าประชากรที่เข้าร่วมโครงการถึง 1 ใน 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการจะไม่ทราบการปฏิบัติงานและขอบเขตในการจัดการน้ำท่วมของอบต.ได้ดีเท่ากับผู้ที่เข้าร่วมโครงการ ดังเช่น งานวิจัยของ Altman&McGinnies ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลที่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมมีแนวโน้มที่จะรับรู้ข้อมูลหรือตัดสินใจได้ดีและมากกว่าผู้ที่ ไม่ได้เป็นสมาชิกในกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนปัจจัยอื่นๆ ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลาอยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อบทบาทด้านการจัดการวางระบายน้ำ

6) การดูแลรักษาแม่น้ำ

พื้นที่ศึกษามีแม่น้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ 1 แห่ง ได้แก่ แม่น้ำปิง ที่ดูแลโดยกรมเจ้าท่า บทบาทที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) รับผิดชอบ คือ การขุดลอกคลอง และขยายขุดเกาะกลางแม่น้ำโดยใช้งบประมาณร่วมกับกรมเจ้าท่าและกรมโยธาธิการ ซึ่งเป็นโครงการที่ปัจจุบันกำลังดำเนินการอยู่ ในการดูแลรักษาแม่น้ำจะพิจารณารวมถึงการขุดลอกแม่น้ำปิง และการดูแลรักษาความสะอาดแม่น้ำ ซึ่งสภาพของพื้นที่ยังมีปัญหาในบางพื้นที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ไม่สามารถเข้าไปดำเนินการได้ทั้งหมด เช่น ฝายท่าวังตาล ที่ด้านหลังฝายมีโบราณสถานของเวียงกุมกามที่ขึ้นทะเบียนโดยกรมศิลปากร โดยห้ามผู้ใดเข้าไปยุ่งเกี่ยวในรัศมี 800 เมตร และเขตคุ้มครองพระนาง หรือเขตของส.ส.ในพื้นที่ ทั้ง 3 พื้นที่รวมกันเป็นบริเวณกว้าง จึงเหลือแหล่งน้ำที่องค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ พบว่า มีปัจจัยทางด้าน อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการอยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กัน ระหว่างอายุ กับความพึงพอใจต่อบทบาทด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อบทบาทด้านการดูแลรักษาแม่น้ำปิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (ตารางที่ 4.13) พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ ($X^2 = 11.154$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.194

ผลของความสัมพันธ์ ตารางที่ 4.13 พบว่า ประชากรศึกษาที่อายุต่ำกว่า 18 ปี , อายุช่วง 18 – 50 ปี และมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 14.3 , 16.7 , 18.6 ตามลำดับ) ประชากรที่อายุต่ำกว่า 18 ปี และ 18 – 50 ปี เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ส่วนใหญ่ยอมรับได้ (ร้อยละ 64.3 , 55.3 ตามลำดับ) รองลงมาคือรู้สึกไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 21.4 , 28.0 ตามลำดับ) ในทางกลับกันประชากรที่มีอายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไปกลับรู้สึกไม่พึงพอใจเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 45.7) และรู้สึกยอมรับได้รองลงมา (ร้อยละ 35.7) ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มอายุที่มากกว่า 51 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในพื้นที่มานาน จึงทำให้รับรู้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในชุมชนได้หลายช่วงระยะเวลา จึงทำให้สามารถรับรู้สภาพแม่น้ำได้ชัดเจนว่ากลุ่มอายุน้อยที่เพิ่งรับรู้สภาพแวดล้อมเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น

ผลจากตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประชากรส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงลบต่อบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ เนื่องจากพื้นที่แม่น้ำในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบมีน้อย และโครงการขุดลอกแม่น้ำพร้อมประตูน้ำที่ประสานร่วมกับกรมเจ้าท่าและกรมโยธาธิการยังเป็นขั้นตอนเชิงนโยบาย ไม่ได้มีการปฏิบัติ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่จะเห็นว่าสภาพแม่น้ำไม่แตกต่างกับเมื่อครั้งก่อนที่จะมีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ตารางที่ 4.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง อายุมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ

อายุ ของประชากร จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ต่ำกว่า 18 ปี	3 (14.3) [8.3]	18 (64.3) [12.3]	6 (21.4) [6.7]	28 (9.9)
18 – 50 ปี	31 (16.7) [64.6]	103 (55.3) [70.6]	52 (28.0) [57.7]	186 (65.5)
มากกว่า 51 ปีขึ้นไป	13 (18.6) [27.1]	25 (35.7) [17.1]	32 (45.7) [35.6]	70 (24.6)
รวม	48 [16.9]	146 [51.4]	90 [31.7]	284 (100.0)
$X^2 = 11.154$	$P < 0.05$	$C = 0.194$	$Sig = 0.025$	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนในด้านระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาของประชากรมีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ ($X^2 = 15.427$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ 0.227 (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ

การศึกษา ของประชากร จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ประถมหรือต่ำกว่า	27 (19.4) [56.2]	58 (41.8) [39.7]	54 (38.8) [60.0]	139 (48.9)
มัธยม (รวม ปวช.,ปวส.,ปวท.)	13 (12.0) [27.1]	63 (58.4) [43.2]	32 (29.6) [35.6]	108 (38.0)
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	8 (21.6) [16.7]	25 (67.6) [17.1]	4 (10.8) [4.4]	37 (13.0)
รวม	48 [16.9]	146 [51.4]	90 [31.7]	284 (100.0)
$X^2 = 15.427$ $P < 0.05$ $C = 0.227$ $Sig = 0.004$				

จากตารางที่ 4.14 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ พบว่า ประชากรที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่าและระดับมัธยม (รวม ปวช.,ปวส.,ปวท.) มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ส่วนใหญ่ยอมรับได้ (ร้อยละ 41.8 , 58.4 ตามลำดับ) รองลงมา รู้สึกไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 38.8 , 29.6 ตามลำดับ) และพึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 19.4 , 12.0 ตามลำดับ) ส่วนประชากรที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้ต่อบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำเหมือนกัน แต่สัดส่วนสูงกว่ากลุ่มประถมและมัธยม (ร้อยละ 67.6) ในขณะที่ทัศนคติพึงพอใจและไม่พึงพอใจกลับกันกับ 2 กลุ่มแรก คือ รองลงมา รู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 21.6) และไม่พึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 10.8) ซึ่งเป็นที่น่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังเกตว่าทัศนคติไม่พึงพอใจของประชากรที่ระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่าและมัธยม (รวมปวช.,ปวส.,ปวท.) มีสัดส่วนสูงกว่าระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าถึง 3 เท่า ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าเมื่อนำข้อมูลมาไขว้กัน พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจซึ่งถือเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพทางสังคมสูง โดยสอดคล้องกับทฤษฎีของ Broom ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูงจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่ต่ำกว่า

เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาอยู่อาศัยกับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า ระยะเวลาในการอยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ ($X^2 = 10.713$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.191 (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาอยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ

ระยะเวลาอยู่อาศัย จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
น้อยกว่า 15 ปี	20 (18.7) [41.7]	64 (59.8) [43.8]	23 (21.5) [25.6]	107 (37.7)
16 – 40 ปี	12 (12.9) [25.0]	48 (51.6) [32.9]	33 (35.5) [36.7]	93 (32.7)
มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	16 (19.0) [33.3]	34 (40.5) [23.3]	34 (40.5) [37.7]	84 (29.6)
รวม	48 [16.9]	146 [51.4]	90 [31.7]	284 (100.0)
$X^2 = 10.713$	$P < 0.05$	$C = 0.191$	$Sig = 0.030$	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยพบว่า ประชากรศึกษาที่อาศัยอยู่ในช่วงระย่น้อยกว่า 15 ปี , 16 – 40 ปี และมากกว่า 40 ปีขึ้นไปรู้สึกพึงพอใจต่อบทบาทด้านการดูแลรักษาแม่น้ำเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 18.7 , 12.9 , 19.0 ตามลำดับ) และประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่น้อยกว่า 15 ปี และช่วง 16 – 40 ปีเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 59.8 , 51.6 ตามลำดับ) และรองลงมา รู้สึกไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 21.5 , 35.5 ตามลำดับ) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าประชากรที่อยู่อาศัยในช่วง 16 – 40 ปี และมากกว่า 40 ปีขึ้นไป รู้สึกไม่พึงพอใจในสัดส่วนค่อนข้างสูง ในขณะที่ประชากรที่อยู่อาศัยมา มากกว่า 40 ปีกลับรู้สึกยอมรับได้และไม่พึงพอใจในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 40.5 , 40.5 ตามลำดับ) ทั้งนี้เนื่องจากระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่ยาวนาน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นมากขึ้น เมื่อผู้อยู่อาศัยเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของย่อมต้องการให้สภาพแวดล้อมในท้องถิ่นอยู่ในสภาพดี ซึ่งตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ยังไม่ได้ดำเนินการโครงการด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ เป็นเพียงนโยบาย ยังไม่ได้มีการปฏิบัติ จึงทำให้ประชากรที่อาศัยมานานรู้สึกไม่พึงพอใจในสัดส่วนที่มากขึ้น

ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เพศ อาชีพ รายได้ และการเป็นสมาชิกโครงการ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ

7) ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลักษณะของพื้นที่ศึกษามีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเพียงแหล่งเดียว คือ แม่น้ำปิง ดังนั้นโครงการเพื่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จัดขึ้นส่วนใหญ่จึงเป็นโครงการเพื่อการรักษาแม่น้ำปิง ในแต่ละโครงการที่เกิดขึ้นเป็นการรวมกลุ่มกันของสมาชิกโดยมีจำนวนไม่แน่นอน ซึ่งจะจัดการประชาสัมพันธ์เพื่อให้คนในพื้นที่เข้ามาร่วม ได้แก่โครงการขุดลอกทำความสะอาดที่สาธารณะ โครงการขุดลอกแม่น้ำปิง 6 กม. โครงการรักษาน้ำปิงสำหรับพื้นที่ทุกหมู่บ้านทางอบต.ได้จัดให้มีโครงการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยให้ทางหมู่บ้านเป็นผู้จัดทำและบทบาทด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ผลดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 แสดงการรับรู้ของประชากรที่มีต่อโครงการด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงการด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทราบ	87	30.63
ไม่ทราบ	197	69.37
รวม	284	100.00

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชากรศึกษาส่วนใหญ่แล้วไม่ทราบว่ามีการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 69.3) และทราบเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 30.63) เนื่องจากโครงการที่จัดทำนั้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นผู้กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นคนจัดทำและเพิ่งดำเนินโครงการได้ไม่นานจึงทำให้ยังไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้อีก ผลการศึกษาขัดแย้งกับแนวคิดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของหน่วยงาน พชช. (คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท) จะต้องให้ครัวเรือนในชุมชนได้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมจึงจะทำให้คุณภาพชีวิตในท้องถิ่นดีขึ้น

เมื่อสำรวจทัศนคติความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อบทบาทในด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ 4.17) พบว่า ประชากรศึกษารู้สึกยอมรับได้เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.32) ซึ่งมากกว่าพึงพอใจ 2 เท่า (ร้อยละ 25.29) และมากกว่าไม่พึงพอใจเป็นสัดส่วน 3 เท่า (ร้อยละ 18.39)

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวน ร้อยละ ของความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ทางด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความพึงพอใจด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พึงพอใจ	22	25.29
ยอมรับได้	49	56.32
ไม่พึงพอใจ	16	18.39
รวม	87	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8) บทบาทหน้าที่ด้านการปรับปรุงภูมิทัศน์

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ซึ่งบทบาทในการดูแลรักษาและปรับปรุงภูมิทัศน์ พบว่า ได้มีการดูแลภูมิทัศน์ของวัดเกาะกลาง ซึ่งเป็นวัดประจำหมู่บ้านที่เป็นศูนย์รวมของชุมชน โดยการนำต้นไม้มาปลูก ตัดแต่งต้นไม้ ภายในและภายนอกวัด ทั้งนี้เพื่อสนองนโยบายด้านการส่งเสริมด้านศาสนาไปอีกทางหนึ่ง

เมื่อทำการตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ พบว่า มีปัจจัยทางด้าน เพศ และการศึกษา มีความสัมพันธ์กัน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ไคสแควร์ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อบทบาทด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณวัดเกาะกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านการปรับปรุงภูมิทัศน์ ($X = 9.840$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.183 (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์

เพศ ของประชากร จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ชาย	32 (23.9) [36.4]	59 (44.0) [46.8]	43 (32.1) [61.4]	134 (47.2)
หญิง	56 (37.3) [63.6]	67 (44.7) [53.2]	27 (18.0) [38.6]	150 (52.8)
รวม	88 [31.0]	126 [44.4]	70 [24.6]	284 (100.0)
$X^2 = 9.840$ $P < 0.05$ $C = 0.183$ $Sig = 0.007$				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลของความสัมพันธ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าประชากรศึกษาทั้งเพศชาย และเพศหญิง ส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้ต่อบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์แต่สัดส่วนไม่แตกต่างกันมากนัก (ร้อยละ 44.0 , 44.7 ตามลำดับ) ส่วนลำดับรองลงมาเพศชายและหญิงมีทัศนคติต่อการปรับปรุงภูมิทัศน์ในทิศทางกลับกัน นั่นคือ เพศชายรู้สึกไม่พึงพอใจ และพึงพอใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 32.1 , 23.9 ตามลำดับ) ในทางกลับกันแล้วลำดับรองลงมาของเพศหญิงกลับรู้สึกพึงพอใจและไม่พึงพอใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 37.3 , 18.0 ตามลำดับ)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประชากรเพศหญิงรู้สึกพึงพอใจต่อการปรับปรุงภูมิทัศน์มากกว่าเพศชาย ในขณะที่ประชากรเพศชายเองก็รู้สึกไม่พึงพอใจมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Christopher และคณะ ที่กล่าวไว้ว่า เพศหญิงมีแนวโน้มในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัยมากกว่าเพศชายทั้งภายในและภายนอกบ้าน ส่วนเพศชายจะให้ความสำคัญในการออกไปทำงานนอกบ้านมากกว่า ดังนั้นเพศหญิงจึงอยากให้บริเวณที่อยู่อาศัยอยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ ในขณะที่เพศชายไม่ค่อยให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมเท่าใดนัก

ส่วนทางการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาของประชากรมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณวัดเกาะกลาง ($X = 16.201$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.232 (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาภูมิทัศน์

การศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ประถมหรือต่ำกว่า	50 (36.0) [56.8]	54 (38.8) [42.9]	35 (25.2) [50.0]	139 (48.9)
มัธยม (รวม ปวช.,ปวส.,ปวท.)	31 (28.7) [35.2]	45 (41.7) [35.7]	32 (29.6) [45.7]	108 (38.0)
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	7 (18.9) [8.0]	27 (73.0) [21.4]	3 (8.1) [4.3]	37 (13.0)
รวม	88 [31.0]	126 [44.4]	70 [24.6]	284 (100.0)
$X^2 = 16.201$ $P < 0.05$ $C = 0.232$ $Sig = 0.003$				

จากตารางที่ 4.19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาประถมหรือต่ำกว่า ระดับมัธยม (รวม ปวช.,ปวส.,ปวท.) และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ (ร้อยละ 38.8 , 41.7 , 73.0 ตามลำดับ) โดยที่ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่ารู้สึกยอมรับได้เป็นสัดส่วนมากกว่าระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ถึงประมาณ 2 เท่า ระดับรองลงมาการศึกษาระดับประถมหรือต่ำกว่าและระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่ารู้สึกไปในทิศทางเดียวกัน คือ พึงพอใจ (ร้อยละ 36.0 , 18.9 ตามลำดับ) และไม่พึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 25.2 , 8.1 ตามลำดับ) ในขณะที่ลำดับรองลงมาของการศึกษาระดับมัธยม (รวม ปวช., ปวส.,ปวท.) ไม่แตกต่างกันมากนัก คือไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 29.6) และพึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 28.7) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าประชากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่ารู้สึกยอมรับได้เป็น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัดส่วนมากกว่าระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าถึงประมาณ 2 เท่า ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Paitorn ที่กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะยอมรับสิ่งใหม่เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตที่มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ ซึ่งมีอัตราการยอมรับที่ช้ากว่า

ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้ ระยะเวลาอยู่อาศัย และการเป็นสมาชิกโครงการไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณวัดเกาะกลาง

9) ด้านการออกกฎควบคุมภายในตำบล

การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการออกกฎควบคุมภายในตำบล ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สามารถออกกฎควบคุมเหตุรำคาญและกิจการที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพได้ (ในภาคผนวก) โดยในการออกกฎข้อบังคับใช้ภายในตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จะพิจารณาเน้นการออกกฎหมายให้น้อย แต่จะพยายามสร้างจิตสำนึกของคนในชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งได้มีการออกกฎข้อบังคับได้ดังนี้ คือ ข้อบังคับว่าด้วยการเลี้ยงสัตว์ , ข้อบังคับว่าด้วยอาหารแช่แข็ง , ข้อบังคับว่าด้วยการขุดดิน , ข้อบังคับว่าด้วยรถเข็นแผงลอย และข้อบังคับว่าด้วยกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของพื้นที่และต้องไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อประชาชน ซึ่งพื้นที่ศึกษาหมู่ 8 บ้านเกาะกลาง มีกฎควบคุมที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จัดตั้งขึ้น คือ กฎข้อบังคับว่าด้วยกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเนื่องจากพื้นที่ศึกษามีโรงงานเย็บผ้าและโรงเลี้ยงไก่ ทำให้ต้องควบคุมกิจการดังกล่าว เมื่อสำรวจทัศนคติที่มีต่อบทบาทด้านการออกกฎควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ได้ผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.20 แสดงจำนวน ร้อยละ การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในการออกกฎข้อบังคับภายในตำบล

การออกกฎข้อบังคับภายในตำบล	จำนวน (คน) N = 284	ร้อยละ
ทราบ	105	36.97
ไม่ทราบ	179	63.03
รวม	284	100.00

จากตารางที่ 4.20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่ทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีได้ มีการออกกฎข้อบังคับใช้ภายในตำบล (ร้อยละ 63.03) และทราบเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 36.97) ซึ่งประชากรที่ทราบถึงบทบาทในการออกกฎข้อบังคับใช้ภายในตำบลซึ่งเป็นกฎข้อบังคับว่าด้วยกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจมากที่สุด (ร้อยละ 51.43) ซึ่งความเห็นที่ไม่พึงพอใจเป็นสัดส่วนน้อยกว่าถึง 1 ใน 5 (ร้อยละ 11.48) ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่ากิจการที่เป็นอันตรายส่งผลกระทบต่อตนเองและชุมชนโดยตรงทางด้านเสียง เมื่อมีการออกกฎทำให้ลดความรำคาญเรื่องเสียงดังรบกวนลงได้ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 แสดงจำนวน ร้อยละ ของทัศนคติความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านการออกกฎควบคุมภายในตำบล

การออกกฎควบคุมภายในตำบล	จำนวน (คน) N = 105	ร้อยละ
พึงพอใจ	54	51.43
ยอมรับได้	40	38.09
ไม่พึงพอใจ	11	10.48
รวม	105	100.00

10) ด้านการส่งเสริมการศึกษา

ในด้านการส่งเสริมการศึกษาที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้จัดทำให้แก่พื้นที่ จะจัดทำเป็นโครงการ ได้แก่ โครงการแจกวัดุดการเรียนการสอนโดยแบ่งเป็นระดับชั้นโดยให้สมาชิกโครงการเป็นผู้สำรวจ โครงการจัดตั้งกองทุนการศึกษาแก่เด็กในตำบล โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล (กศน.) เพื่อส่งเสริมผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา โดยมีระบบติดตั้งดาวเทียมการสื่อสารระยะไกลประสานร่วมกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยมีบุคลากรครู จำนวน 1 คน และโครงการจัดอุปกรณ์เพื่อเด็กยากจน แต่ปัญหาที่พบคือทางองค์การบริหารส่วนตำบลมักจะมาสำรวจหลังจากที่เปิดภาคเรียนไปแล้ว ทำให้เด็กบางกลุ่มยังคงได้รับความเดือดร้อน

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กันระหว่างการศึกษากับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า การศึกษาของประชากรมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อบทบาทด้านการส่งเสริมการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (ตารางที่ 4.22) พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา ($\chi^2 = 14.361$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.219

ตารางที่ 4.22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา

การศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการส่งเสริมการศึกษา			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ประถมหรือต่ำกว่า	64 (46.1) [63.4]	57 (41.0) [40.1]	18 (12.9) [43.9]	139 (48.9)
มัธยม (รวม ปวช.,ปวส.,ปวท.)	26 (24.1) [25.7]	63 (58.3) [44.4]	19 (17.6) [46.3]	108 (38.0)
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	11 (29.7) [10.9]	22 (59.5) [15.5]	4 (10.8) [9.8]	37 (13.0)
รวม	101 [35.6]	142 [50.0]	41 [14.4]	284 (100.0)

$$X^2 = 14.361$$

$$P < 0.05$$

$$C = 0.219$$

$$\text{Sig} = 0.006$$

เมื่อวิเคราะห์ผลของความสัมพันธ์ ตารางที่ 4.22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาประถมหรือต่ำกว่า , ระดับมัธยม (รวม ปวช.,ปวส.,ปวท.) และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีความรู้สึกไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษาเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 12.9 , 17.6 , 10.8 ตามลำดับ) ส่วนระดับการศึกษาชั้นมัธยม (รวม ปวช.,ปวส.,ปวท.)และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ รู้สึกยอมรับได้เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 58.3 , 59.5 ตามลำดับ) รองลงมา รู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 24.1 , 29.7 ตามลำดับ) ส่วนระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่ากลับรู้สึกพึงพอใจมากที่สุด (ร้อยละ 46.1) แต่ไม่แตกต่างจากยอมรับได้เท่าใดนัก (ร้อยละ 41.0)

ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระยะเวลาอยู่อาศัย และการเป็นสมาชิกโครงการ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา

11) ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

พื้นที่ศึกษามีวัด 1 แห่ง คือวัดเกาะกลาง ที่เป็นศูนย์รวมของชุมชน ซึ่งการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนทางด้านศาสนา ส่วนใหญ่เป็นการจัดการประชาสัมพันธ์งานพิธีเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา มีการจัดกิจกรรมพุทธศาสนา วันอาทิตย์แก่เยาวชน แต่โครงการที่เกิดขึ้นไม่ได้รับความสนใจเท่าใดนัก ส่วนงบประมาณในวันสำคัญทางศาสนาทางชาวบ้านจะจัดเก็บกันเอง

ในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จะจัดสนับสนุนในประเพณีสำคัญ เช่น ให้โรงเรียนจัดตั้งกลุ่มกลองสะบัดชัย โดยจัดการเรียนการสอนกลองสะบัดชัยเป็นรุ่นๆ ที่ลานอบต.อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมงานแห่ไม้ค้ำ งานลอยกระทง พร้อมทั้งจัดงบประมาณกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นโดยมีโครงการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นขึ้น

จากการศึกษาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม จะพิจารณาทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น กิจกรรมวันพระ กิจกรรมทางศาสนา และการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในการส่งเสริมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ในหมู่บ้าน เช่น งานประเพณีสำคัญ , งานแห่ไม้ค้ำ , งานลอยกระทง , งานสงกรานต์ ฯลฯ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์จากตารางความถี่และกราฟความโน้มเอียง (Histogram) พบว่า ความถี่ของข้อมูลและทิศทางของกราฟเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทางพุทธศาสนา จึงทำการรวมข้อมูล 2 กลุ่มนี้เข้าด้วยกันแล้วจึงนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้าน เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาอยู่อาศัย และการเป็นสมาชิกโครงการ

เมื่อทำการตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กันระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (ตารางที่ 4.23) พบว่า ระดับการศึกษาของประชากรมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ($X^2 = 11.107$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ 0.194

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

การศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ประถมหรือต่ำกว่า	85 (61.2) [57.8]	51 (36.6) [39.5]	3 (2.2) [37.5]	139 (48.9)
มัธยม (รวม ปวช.,ปวส.,ปวท.)	43 (39.8) [29.3]	61 (56.5) [47.3]	4 (3.7) [50.0]	108 (38.1)
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	19 (51.4) [12.9]	17 (45.9) [13.2]	1 (2.7) [12.5]	37 (13.0)
รวม	147 [51.8]	129 [45.4]	8 [2.8]	284 (100.0)

$$X^2 = 11.107$$

$$P < 0.05$$

$$C = 0.194$$

$$\text{Sig} = 0.025$$

จากตารางที่ 4.23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งระดับประถมหรือต่ำกว่า , มัธยม (รวมปวช., ปวส.,ปวท.) และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า รู้สึกไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรมเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 2.2 , 3.7 , 2.7 ตามลำดับ) ส่วนประชากรที่การศึกษาอยู่ในระดับประถมหรือต่ำกว่าและระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีทัศนคติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือส่วนใหญ่พึงพอใจ (ร้อยละ 61.2 , 51.4 ตามลำดับ) รองลงมา รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 36.6 , 45.9 ตามลำดับ) ในขณะที่ระดับมัธยม (รวม ปวช.,ปวส.,ปวท.) เป็นไปในทิศทางกลับกัน คือส่วนใหญ่ยอมรับได้ (ร้อยละ 56.5) รองลงมา รู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 39.8) ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าถึงแม้ว่าการศึกษาจะสูงหรือต่ำแต่ทัศนคติต่อการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน คือมีความเห็นมาในทิศทางที่พึงพอใจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและการพัฒนาจิตใจเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้คนในชุมชนยอมรับได้ค่อนข้างมากต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่นี้

ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการอยู่อาศัย และการเป็นสมาชิกโครงการไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12) ด้านการส่งเสริมสาธารณสุข

พื้นที่ศึกษามีสถานพยาบาลที่เป็นโรงพยาบาลขนาดกลางจำนวน 1 แห่ง (โรงพยาบาลแมคแคน) ซึ่งงานที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) รับผิดชอบส่วนใหญ่จะเป็นการประสานงานร่วมกับกรมอนามัยและร่วมกับโรงพยาบาลในพื้นที่ ในเรื่องการดูแลสุขภาพในพื้นที่ยังมี องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จึงมีบทบาท 2 ส่วน คือ จัดทำโครงการด้านการสาธารณสุขขึ้น และให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ โครงการที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้แก่ หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ บริการตรวจสุขภาพฟัน เมื่อถึงฤดูโรคระบาดก็จะมาฉีดวัคซีน เช่น ไข้เลือดออก ท้องร่วง เป็นต้น สำหรับการสนับสนุนด้านงบประมาณจะสนับสนุนงบประมาณด้านการฉีดพ่นสารเคมีกันไข้เลือดออก ร่วมจัดสร้างเตาเผาขยะให้แก่สถานีนอนามัย สนับสนุนงบประมาณต่อเติมอาคารอนามัย สนับสนุนค่าเวชภัณฑ์ และมีการประสานงานร่วมกันสถานีนอนามัยถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น หากสถานีนอนามัยพบผู้ป่วยเป็นไข้เลือดออกจะแจ้งข้อมูลไปทางอบต. แล้วทาง อบต. จะดำเนินการฉีดพ่นยาให้

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมการสาธารณสุข โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (ตารางที่ 4.24) พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการสาธารณสุข ($X^2 = 9.956$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.184

ตารางที่ 4.24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่
ด้านการสาธารณสุข

เพศ ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการสาธารณสุข			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ชาย	49 (36.6) [38.6]	65 (48.5) [50.8]	20 (14.9) [69.0]	134 (47.2)
หญิง	78 (52.0) [61.4]	63 (42.0) [49.2]	9 (6.0) [31.0]	150 (52.8)
รวม	127 [44.7]	128 [45.1]	29 [10.2]	284 (100.0)
$X^2 = 9.956$ $P < 0.05$ $C = 0.184$ $Sig = 0.007$				

เมื่อวิเคราะห์ผลของความสัมพันธ์ (ตารางที่ 4.24) ระหว่างเพศกับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามด้านการส่งเสริมการสาธารณสุข พบว่า ประชากรศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงรู้สึกไม่พึงพอใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 14.9 , 6.0 ตามลำดับ) โดยที่เพศชายรู้สึกไม่พึงพอใจมากกว่าเพศหญิงถึงประมาณ 2 เท่า ในขณะที่ประชากรเพศชายส่วนใหญ่ยอมรับได้ (ร้อยละ 48.5) รองลงมา รู้สึกพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านการสาธารณสุข (ร้อยละ 36.6) ในทางกลับกันแล้ว เพศหญิงส่วนใหญ่กลับรู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 52.0) รองลงมา รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 42.0) โดยที่เพศหญิงรู้สึกพึงพอใจมากกว่าเพศชายเป็นสัดส่วน 4 ใน 6 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพศหญิงมักมีบทบาทในการดูแลสภาพแวดล้อมของบ้านและสาธารณสุขมูลฐานภายในบ้าน ซึ่งต้องการให้สภาพแวดล้อมและสาธารณสุขในบ้านดีอยู่เสมอ จึงดูแลได้ดีกว่าเพศชายที่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมและสาธารณสุขมูลฐานมากนัก

ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาอยู่อาศัย และการเป็นสมาชิกโครงการ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการสาธารณสุข

13) ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทหน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน โดยจัดทำหอกระจายเสียงเพื่อให้ข้อมูลเสียงตามสายในพื้นที่ศึกษา มีจุดกระจายเสียง 2 จุด เมื่อวิเคราะห์ถึงการได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 80.6) (ตารางที่ 4.25) และส่วนใหญ่จะได้รับข้อมูลข่าวสารจากหอกระจายเสียงมากที่สุด (ร้อยละ 48.9) ทั้งนี้เนื่องจากการกระจายเสียงสามารถได้ยินทั้งหมู่บ้านจึงทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง รองลงมาได้รับข่าวสารจากเพื่อนบ้านหรือผู้นำชุมชน และบอร์ดประชาสัมพันธ์ประจำหมู่บ้าน (ร้อยละ 30.9 , 14.9 ตามลำดับ) ทั้งนี้เนื่องจากบอร์ดประชาสัมพันธ์ตั้งอยู่ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ดังนั้นผู้ที่ต้องการข่าวสารจะต้องเดินทางมาที่นี้เท่านั้นจึงทำให้ทราบข้อมูลข่าวสารจากบอร์ดน้อย และประชากรได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่นๆน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.3) (ตารางที่ 4.26)

ตารางที่ 4.25 แสดงจำนวน ความถี่ ในการได้รับข้อมูลข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อมูลข่าวสารจากทาง อบต.	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ได้รับข่าวสาร	229	80.6
ไม่ได้รับข่าวสาร	55	19.4
รวม	284	100.0

ตารางที่ 4.26 แสดงจำนวน ความถี่ ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ

ได้รับข่าวสารจากประเภทของสื่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หอกระจายเสียง	112	48.9
บอร์ดประชาสัมพันธ์	34	14.9
เพื่อนบ้านหรือผู้นำชุมชน	71	30.9
อื่นๆ	12	5.3
รวม	229	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.27 แสดงจำนวน ร้อยละ ความพึงพอใจของประชากรต่อข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ

เนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พึงพอใจ	79	34.50
ยอมรับได้	124	54.15
ไม่พึงพอใจ	26	11.35
รวม	229	100.00

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) รู้สึกยอมรับได้ต่อเนื้อหาของข่าวสารเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.15) รองลงมา รู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 34.50) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่พึงพอใจต่อเนื้อหาของข่าวสารที่ได้รับ (ร้อยละ 11.35) เนื่องจากข่าวสารที่ได้รับส่วนใหญ่จะเป็นข่าวสารจากทางราชการและเป็นชนิดของข้อมูล ที่ประชาชนได้รับผลกระทบโดยตรงจากการรับรู้ เช่น เมื่อสถานีอนามัยจะมาฉีดพ่นยากันยุงในพื้นที่ จะประสานงานกับทางองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อให้ส่งข่าวมายังหมู่บ้านและจะจัดกระจายเสียงตามสาย เพื่อให้ประชาชนรับรู้

14) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาในการอยู่อาศัย และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการที่เกิดขึ้นของ อบต. ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

4.2 การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่

จากการสำรวจ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการรับรู้ถึงการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาเมืองพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีอัตราการรับรู้บทบาทและหน้าที่ในสัดส่วนที่สูง ซึ่งการรับรู้บทบาททางด้านกายภาพจะสูงกว่าการรับรู้บทบาททางด้านสังคม ทั้งนี้เนื่องจากงานทางด้านกายภาพเป็นงานที่สามารถรับรู้ได้เป็นรูปธรรมมากกว่าทางด้านอื่น ทางด้านกายภาพมีบทบาทที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้มากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนน (ร้อยละ 91.9) รองลงมา ได้แก่ บทบาททางด้านการบำรุงรักษาลานกีฬาและสถานที่พักผ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ซึ่งข้อมูลที่ได้เห็นเป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้

หย่อนใจ (ร้อยละ 90.5) ทางด้านสังคมมีบทบาทที่ประชาชนรับรู้มากที่สุดได้แก่ ทางด้านการวางแผนพัฒนาตำบล (ร้อยละ 89.8) รองลงมาได้แก่ ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน (ร้อยละ 87.3) ดังแสดงในตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 แสดงการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของประชาชนต่อ อบต.

บทบาทหน้าที่ของ อบต.	การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน (ร้อยละ)		รวม N=284
	รับรู้	ไม่รู้	
ด้านการรักษาสภาพแวดล้อม			
- การจัดสร้างและดูแลถนน	261 (91.9)	23 (8.1)	284 (100)
- การจัดการการวางระบายน้ำ	247 (87.0)	37 (13.0)	284 (100)
- การดูแลรักษาแม่น้ำ	186 (65.5)	98 (34.5)	284 (100)
- การดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง	244 (85.9)	40 (14.1)	284 (100)
- การบรรเทาสาธารณภัย	245 (86.3)	39 (13.7)	284 (100)
- การบำรุงรักษาลานกีฬาและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	257 (90.5)	27 (9.5)	284 (100)
- การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	186 (65.1)	98 (34.5)	284 (100)
ด้านสังคมและวัฒนธรรม			
- การส่งเสริมการศึกษา	232 (81.7)	52 (18.3)	284 (100)
- การสาธารณสุข	241 (84.9)	43 (15.1)	284 (100)
- การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน	248 (87.3)	36 (12.7)	284 (100)
- การวางแผนพัฒนาตำบล	255 (89.8)	29 (10.2)	284 (100)
- การส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม	223 (78.5)	61 (21.5)	284 (100)
- การออกกฎควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	186 (65.5)	98 (34.5)	284 (100)

ที่มา : จากการแจกแบบสอบถาม เดือนกันยายน พ.ศ. 2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บทบาทหน้าที่ของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันดังต่อไปนี้

1) การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านไฟฟ้าแสงสว่างและทัศนคติของต่อการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ)

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กันระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านไฟฟ้าแสงสว่างและทัศนคติของประชาชนต่อการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ) โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านไฟฟ้าและแสงสว่างมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของต่อการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ) ($X^2 = 6.361$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.148

ตารางที่ 4.29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านไฟฟ้าแสงสว่างและทัศนคติของต่อการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ)

รับรู้ด้านไฟฟ้าแสงสว่าง จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจการดูแลไฟฟ้าแสงสว่าง			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ไม่รู้	10 (25.0) [9.1]	22 (55.0) [15.3]	8 (20.0) [26.7]	40 (14.1)
รับรู้	100 (41.0) [90.9]	122 (50.0) [84.7]	22 (9.0) [73.3]	244 (85.9)
รวม	110 [38.7]	144 [50.7]	30 [10.6]	284 (100.0)
$X^2 = 6.361$	$P < 0.05$	$C = 0.148$	$Sig = 0.042$	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อวิเคราะห์ผลของความสัมพันธ์ จากตารางที่ 4.29 พบว่า ผู้ที่ตอบทั้งไม่รู้และรับรู้ต่างมีทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลไฟฟ้าและแสงสว่างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 55.0 , 50.0 ตามลำดับ) รองลงมา รู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 25.0 , 41.0 ตามลำดับ) และไม่พึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 20.0 , 9.0 ตามลำดับ) ซึ่งจะเห็นได้ว่าประชาชนทั้งที่รับรู้และไม่รู้ ว่า อบต. มีบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลไฟฟ้าและแสงสว่าง ต่างมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ประชากรที่รับรู้จะมีความรู้สึกพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่างมากกว่าประชากรที่ไม่รู้ถึงประมาณ 2 เท่า ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่รับรู้จะสามารถเข้าใจขอบเขตการทำงานของ อบต. ได้ชัดเจนกว่า ดังเช่น ระบบไฟฟ้าที่อบต. รับผิดชอบอยู่ ซึ่ง อบต. จะดูแลเฉพาะกิ่งโคมไฟเท่านั้นไม่ได้ดูแลระบบแสงสว่าง หากผู้ที่ไม่รู้บทบาทหน้าที่อาจเข้าใจรวมกันจึงก่อให้เกิดทัศนคติที่ไม่พึงพอใจในสัดส่วนที่สูงขึ้นได้

2) การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการบำรุงรักษาลานกีฬาและทัศนคติต่อการส่งเสริมการกีฬา

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กันระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการบำรุงรักษาลานกีฬาและทัศนคติต่อการส่งเสริมการกีฬา โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการบำรุงรักษาลานกีฬามีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนต่อการส่งเสริมการกีฬา ($\chi^2 = 6.960$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.155

ตารางที่ 4.30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการบำรุงรักษาลานกีฬาและทัศนคติต่อการส่งเสริมการกีฬา

รับรู้ด้านลานกีฬา จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการกีฬา			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ไม่รู้	7 (25.9) [5.5]	16 (59.3) [11.5]	4 (14.8) [23.5]	27 (9.5)
รับรู้	121 (47.0) [94.5]	123 (47.9) [88.5]	13 (5.1) [76.5]	257 (90.5)
รวม	128 [45.1]	139 [48.9]	17 [6.0]	284 (100.0)
$X^2 = 6.960$ $P < 0.05$ $C = 0.155$ $Sig = 0.031$				

จากผลความสัมพันธ์ ตารางที่ 4.30 พบว่า การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการบำรุงรักษาลานกีฬามีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการส่งเสริมการกีฬา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในการดูแลรักษาลานกีฬา (ร้อยละ 90.6) และเมื่อตรวจสอบทัศนคติความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬาพบว่า มีทัศนคติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ทั้งกลุ่มตัวอย่างที่ไม่รู้และที่รับรู้ ต่างรู้สึกยอมรับได้ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการกีฬาเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.3 , 47.9 ตามลำดับ) รองลงมา รู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 25.9 , 47.0 ตามลำดับ) และไม่พึงพอใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 14.8 , 5.1 ตามลำดับ) จะเห็นได้ว่าสัดส่วนระหว่างรู้สึกยอมรับได้และพึงพอใจไม่แตกต่างกันมากนักในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แต่สัดส่วนระหว่างความพึงพอใจกลับพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการกีฬา มีความรู้สึกพึงพอใจเป็น 2 เท่าของประชากรที่ไม่รู้ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่รับรู้มักเป็นผู้ที่เข้าไปใช้ลานกีฬาอยู่เป็นประจำ ซึ่งบุคคลที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม จะมีแนวโน้มที่จะรับรู้หรือตัดสินใจได้ดีและถูกต้องมากกว่าผู้ที่ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Altman & McGinnies

3) การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการบรรเทาสาธารณภัยและทัศนคติต่อการจัดการน้ำท่วม

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กันระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการบรรเทาสาธารณภัยและทัศนคติต่อการจัดการน้ำท่วม โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่าการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการบรรเทาสาธารณภัยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนต่อการจัดการน้ำท่วม ($X^2 = 7.539$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.161

ตารางที่ 4.31 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัยและทัศนคติของประชาชนต่อการจัดการน้ำท่วม

รับรู้ด้านบรรเทาสาธารณภัย จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจต่อการจัดการน้ำท่วม			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ไม่รู้	9 (23.1) [7.6]	25 (64.1) [19.7]	5 (12.8) [12.8]	39 (13.7)
รับรู้	109 (44.5) [92.4]	102 (41.6) [80.3]	34 (13.9) [87.2]	245 (86.3)
รวม	118 [41.5]	127 [44.7]	39 [13.7]	284 (100.0)

$X^2 = 7.539$ $P < 0.05$ $C = 0.161$ $Sig = 0.023$

จากตารางที่ 4.31 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการบรรเทาสาธารณภัย (ร้อยละ 86.3) โดยเมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัยและทัศนคติของประชาชนต่อการจัดการน้ำท่วม พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งที่ไม่รู้ และรับรู้บทบาทในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต.ด้านการบรรเทาสาธารณภัย ไม่พึงพอใจ เป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 12.8 , 13.9 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่รู้ว่าอบต.มีบทบาทหน้าที่ด้านการบรรเทาสาธารณภัยนั้น ส่วนใหญ่รู้สึก ยอมรับได้ (ร้อยละ 64.1) ซึ่งเป็นทิศทางกลับกันกับกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้บทบาทหน้าที่ที่มีความรู้สึกพึงพอใจเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 44.5) ซึ่งเป็นสัดส่วนมากกว่าประชากรที่ไม่รู้ถึง 2 เท่า (ร้อยละ 23.1) ทั้งนี้เนื่องจาก

ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ที่รับรู้ต่อบทบาทหน้าที่ด้านการบรรเทาสาธารณภัยจะสามารถทราบขอบเขตการทำงานและแก้ปัญหาหน้าท่อมได้ชัดเจนและถูกต้องมากกว่าผู้ที่ไม่ได้

4) การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและทัศนคติต่อการดูแลรักษาแม่น้ำ

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กันระหว่างการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและทัศนคติต่อการดูแลรักษาแม่น้ำ โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า การรับรู้บทบาทหน้าที่ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนต่อการดูแลรักษาแม่น้ำ ($X^2 = 9.619$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.181

ตารางที่ 4.32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับทัศนคติต่อการดูแลรักษาแม่น้ำ

การรับรู้ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจต่อการดูแลรักษาแม่น้ำ			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ไม่รู้	11 (11.2) [22.9]	45 (45.9) [30.8]	42 (42.9) [46.7]	98 (34.5)
รับรู้	37 (19.9) [77.1]	101 (54.3) [69.2]	48 (25.8) [53.3]	186 (65.5)
รวม	48 [16.9]	146 [51.4]	90 [31.7]	284 (100.0)
$X^2 = 9.619$ $P < 0.05$ $C = 0.181$ $Sig = 0.008$				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.32 พบว่าเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและทัศนคติของประชาชนต่อการดูแลรักษาแม่น้ำ พบว่า มีทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปในแนวเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างทั้งที่ไม่รู้และรับรู้บทบาทหน้าที่ของ อบต.ส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในการดูแลรักษาแม่น้ำ (ร้อยละ 45.9 , 54.3 ตามลำดับ) รองลงมาคือ ไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 42.9 , 25.8 ตามลำดับ) และพึงพอใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 11.2 , 19.9ตามลำดับ) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ไม่รู้และรับรู้มีส่วนส่วนของความไม่พึงพอใจมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ ทั้งนี้บทบาทหน้าที่ด้านการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวเนื่องกับการดูแลรักษาแม่น้ำ เนื่องจากพื้นที่ศึกษามีแม่น้ำเพียงแห่งเดียวที่เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างที่ไม่รู้ถึงบทบาทหน้าที่จะทำให้ไม่ทราบการดำเนินงานที่ชัดเจนเพราะหน้าที่ในการดูแลด้านแม่น้ำยังมีหน่วยงานอื่นๆเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น กรมเจ้าท่า ดังนั้นประชากรที่ไม่รับรู้บทบาทหน้าที่อาจคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของ อบต.จึงทำให้ทัศนคติเป็นไปในทิศทางไม่พอใจในสัดส่วนที่สูงขึ้น

5) การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษาและทัศนคติของประชาชนต่อการส่งเสริมการศึกษา

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กันระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษาและทัศนคติของประชาชนต่อการส่งเสริมการศึกษา โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนต่อการส่งเสริมการศึกษา ($X^2 = 21.498$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.265 ดังตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษาและทัศนคติต่อการส่งเสริมการศึกษา

รับรู้ด้านส่งเสริมการศึกษา จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการศึกษา			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ไม่รู้	12 (23.1) [11.9]	22 (42.3) [15.5]	18 (34.6) [43.9]	52 (18.3)
รับรู้	89 (38.4) [88.1]	120 (51.7) [84.5]	23 (9.9) [56.1]	232 (81.7)
รวม	101 [35.6]	142 [50.0]	41 [14.4]	284 (100.0)
$X^2 = 21.498$ $P < 0.05$ $C = 0.265$ $Sig = 0.000$				

จากตารางที่ 4.33 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษาและทัศนคติต่อการส่งเสริมการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งที่ไม่รู้บทบาทหน้าที่และที่รับรู้ส่วนใหญ่ยอมรับได้ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา (ร้อยละ 42.3 , 51.7 ตามลำดับ) โดยรองลงมาประชากรศึกษาที่ไม่รู้บทบาทหน้าที่รู้สึกไม่พึงพอใจและพึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 34.6 , 23.1 ตามลำดับ) ในทางกลับกันกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้กลับรู้สึกพึงพอใจรองลงมา (ร้อยละ 38.4) และไม่พึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 9.9) ซึ่งจะเห็นได้ว่าประชากรที่ไม่รู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่มีความรู้สึกไม่พึงพอใจต่อการส่งเสริมการศึกษาเป็นสัดส่วนมากกว่าประชากรที่รับรู้ถึงประมาณ 4 เท่า ทั้งนี้ ประชากรที่ไม่ทราบบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานของ อบต.จะทำให้ไม่รู้ถึงงานและขอบเขตงานที่ทำ จึงทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในสัดส่วนที่สูงมากขึ้น

6) การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการสาธารณสุขและทัศนคติต่อการส่งเสริมการสาธารณสุขของอบต.

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กันระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการสาธารณสุขและทัศนคติของประชาชนต่อการส่งเสริมการสาธารณสุขของอบต. โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า การรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนต่อการส่งเสริมการสาธารณสุขของอบต. ($X^2 = 9.656$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.181 ดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการสาธารณสุขและทัศนคติต่อการส่งเสริมการสาธารณสุขของอบต.

รับรู้ด้านการสาธารณสุข จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการสาธารณสุข			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ไม่รู้	15 (34.8) [11.8]	18 (41.9) [14.1]	10 (23.3) [34.5]	43 (15.1)
รับรู้	112 (46.5) [88.2]	110 (45.6) [85.9]	19 (7.9) [65.5]	241 (84.9)
รวม	127 [44.7]	128 [45.1]	29 [10.2]	284 (100.0)

$X^2 = 9.656$ $P < 0.05$ $C = 0.181$ $Sig = 0.008$

จากตารางที่ 4.34 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการสาธารณสุขและทัศนคติต่อการส่งเสริมการสาธารณสุข พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่รู้บทบาทหน้าที่ของอบต.ด้านสาธารณสุข ส่วนใหญ่ รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 41.9) รองลงมาคือ พึงพอใจและไม่พึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 34.8 , 23.3 ตามลำดับ) แต่สัดส่วนความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมากนัก ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต.ด้านสาธารณสุข กลับรู้สึกพึงพอใจเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 46.5) รองลงมาคือยอมรับได้ (ร้อยละ 45.6) ซึ่งเป็นสัดส่วนไม่แตกต่างกันกับพึงพอใจ และไม่พึงพอใจเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.9)

จากความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่และทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต. (ตารางที่ 4.29 ถึง ตารางที่ 4.34) สรุปได้ว่า ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่และทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่นั้น ไม่แตกต่างกัน นั่นคือ ผู้ที่ไม่รู้และรับรู้ ต่างมีความเห็นในแนวทางใกล้เคียงกัน คือ ส่วนใหญ่ยอมรับได้ และมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่วนผู้ที่รับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต. ส่วนใหญ่จะรู้สึกพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่นั้น ส่วนประชากรที่ไม่รู้หน้าที่ของอบต. จะมีความไม่พึงพอใจในสัดส่วนที่สูงขึ้น

4.3 ข้อมูลคุณภาพชีวิตและทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต.

จากข้อมูลคุณภาพชีวิตเมื่อมีการเกิดขึ้นขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีผลทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ ดีขึ้น (ร้อยละ 64.1) รองลงมาคือ ไม่ดีขึ้น (ร้อยละ 33.8) และเลวลงน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.1) ซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หมายถึง ความพึงพอใจของประชาชนในด้านนั้นๆ เมื่อมีปัจจัยต่างๆมากระทบ แสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่ได้สำรวจมาจึง พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับดี ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชากรในชุมชน ดังตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 แสดงจำนวน ร้อยละ คุณภาพชีวิตของประชากร

คุณภาพชีวิต	จำนวน (N=284)	สัดส่วนร้อยละ
ดีขึ้น	182	64.1
ไม่ดีขึ้น	96	33.8
เลวลง	6	2.1
รวม	284	100

จากตารางที่ 4.35 พบว่าประชากรศึกษามีทัศนคติถึงคุณภาพชีวิตในทิศทางที่เลวลงเป็นสัดส่วนน้อยมาก ซึ่งจะส่งผลต่อการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสถิติ ดังนั้นจึงได้นำประเด็นนี้แยกวิเคราะห์ออกมาเป็นรายละเอียดเพื่อแสดงความถี่ในแต่ละหัวข้อดังตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 แสดงจำนวน ร้อยละของประชากรที่มีความเห็นต่อคุณภาพชีวิตเลวลงต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านต่างๆ

ความคิดเห็นคุณภาพชีวิตเลวลง ต่อบทบาทหน้าที่ในด้านต่างๆ	ทัศนคติของประชาชน (N = 6)			
	พึงพอใจ (ร้อยละ)	ยอมรับได้ (ร้อยละ)	ไม่พึงพอใจ (ร้อยละ)	รวม
1.การดูแลรักษาถนน	0 (0)	5 (83.3)	1 (16.7)	6 (100)
2.ไฟฟ้าและแสงสว่าง				6 (100)
3.การส่งเสริมการกีฬา	0 (0)	4 (66.7)	2 (33.3)	6 (100)
4.การจัดการวางระบายน้ำ	1 (16.7)	0 (0)		6 (100)
5.การจัดการน้ำท่วม	1 (16.7)	2 (33.3)	3 (50.0)	6 (100)
6.การดูแลรักษาแม่น้ำ	0 (0)	3 (50.0)	3 (50.0)	6 (100)
7.การดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์	2 (33.3)	0 (0)	4 (66.7)	6 (100)
8.การส่งเสริมการศึกษา	0 (0)	3 (50.0)	3 (50.0)	6 (100)
9.การสาธารณสุข	1 (16.7)	4 (66.7)	1 (16.7)	6 (100)
10.การส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม	1 (16.7)	4 (66.7)	1 (16.)	6 (100)

ผลจากตารางที่ 4.36 จึงสรุปได้ว่าประชากรศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตเลวลงต่างมีทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านต่างๆไม่แตกต่างกันมากนัก โดยส่วนใหญ่เมื่อมีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นเลวลงต่างรู้สึกไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านต่างๆเป็นส่วนใหญ่ และพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่เป็นส่วนน้อยที่สุด ยกเว้นแต่บทบาทหน้าที่ด้านไฟฟ้าและแสงสว่างและบทบาทหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำ

กลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นเลวลงมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลไฟฟ้าและแสงสว่างเป็นสัดส่วนที่เท่ากัน นั่นคือ ถึงแม้ว่าจะเห็นว่าคุณภาพชีวิตเลวลง แต่ก็มีความรู้สึกพึงพอใจ ยอมรับได้ และไม่พึงพอใจต่อการดูแลไฟฟ้าและแสงสว่างเป็นสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 33.3 , 33.3 , 33.3ตามลำดับ) ทั้งนี้เนื่องจากการดูแลระบบไฟฟ้าและแสงสว่างถือเป็นบทบาทหน้าที่ที่ทางอบต. ต้องกระทำในพื้นที่ แต่เนื่องจากพื้นที่มีหน่วยงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคดูแลอยู่แล้วจึงทำให้อบต.ได้รับผิดชอบเพียงแค่การดูแลกิ่งโคมไฟเท่านั้น ซึ่งการ

ปฏิบัติงานตามหน้าที่ดังกล่าวก็มีกลุ่มตัวอย่างทั้งที่รับรู้และไม่รู้ทำให้ค่าทัศนคติที่ออกมามีสัดส่วนไม่แตกต่างกันมากนัก

กลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นเลวลงมีทัศนคติไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำเป็นสัดส่วนที่สูงกว่า 5 เท่าของความคิดเห็นพึงพอใจ (ร้อยละ 83.3) รองลงมาคือ พึงพอใจ (ร้อยละ 16.7) และไม่มีผู้ตอบความคิดเห็นยอมรับได้เลย ทั้งนี้เนื่องจากความพึงพอใจของวางระบายน้ำในพื้นที่ยังมีไม่ถึง มีเพียงแห่งเดียวเท่านั้น ทำให้เมื่อฝนตกจึงไม่สามารถระบายน้ำในหมู่บ้านได้ทัน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่พึงพอใจเป็นสัดส่วนที่สูงมาก

เมื่อทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่จึงแสดงไว้ในตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม
การพัฒนาคุณภาพชีวิต	ทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต. ทางด้าน 1.การดูแลรักษาถนน 2.ไฟฟ้าและแสงสว่าง 3.การส่งเสริมการกีฬา 4.การจัดการวางระบายน้ำ 5.การดูแลรักษาแม่น้ำ 6.การดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ 7.การส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

4.3.1 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการดูแลรักษาถนน

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการดูแลรักษาถนน โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนต่อการดูแลรักษาถนนขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ($X^2 = 13.762$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.217 ดังตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาถนน

คุณภาพชีวิต จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการดูแลรักษาถนน			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ดีขึ้น	74 (40.7) [80.4]	96 (52.7) [58.5]	12 (6.6) [54.5]	182 (65.5)
ไม่ดีขึ้น	18 (18.8) [19.6]	68 (70.8) [41.5]	10 (10.4) [45.5]	96 (34.5)
รวม	92 [33.1]	164 [59.0]	22 [7.9]	278 (100.0)

$X^2 = 13.762$ $P < 0.05$ $C = 0.217$ $Sig = 0.001$

ผลของความสัมพันธ์ตารางที่ 4.38 พบว่า ประชากรศึกษาที่มีความคิดเห็นว่างค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นทั้ง ดีขึ้นและ ไม่ดีขึ้น ต่างมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาถนนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่ รู้สึกยอมรับได้ ซึ่งประชากรที่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้นมีสัดส่วนมากกว่าประชากรที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้น ถึงประมาณ 5 ใน 7 ส่วน (ร้อยละ 52.7 , 70.8 ตามลำดับ) รองลงมา รู้สึกพึงพอใจ โดยประชากรที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้นรู้สึกพึงพอใจเป็นสัดส่วนมากกว่าประชากรที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้นถึงประมาณ 2 เท่า (ร้อยละ 40.7 , 18.8 ตามลำดับ)

จะเห็นได้ว่าบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในท้องถิ่น ไม่ได้ทำให้ประชาชนพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านดูแลรักษาถนนแต่อย่างใด ส่วนใหญ่แล้วรู้สึกยอมรับได้ จากตารางจึง

สามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็นของประชากรศึกษาด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาถนน ไม่แตกต่างกันคือส่วนใหญ่ยอมรับได้ ซึ่งตามแนวทางของคณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตมุ่งเพื่อการพัฒนาสังคม อย่างน้อยให้ถึงระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งตรงกับผลสรุปจากตารางดังกล่าว

4.3.2 การพัฒนาคุณภาพชีวิต และ ทศนคติต่อการดูแลไฟฟ้าแสงสว่าง

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนต่อการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่างขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ($X^2 = 10.216$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.188 ดังตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ด้านไฟฟ้าและแสงสว่าง

คุณภาพชีวิต จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการดูแลไฟฟ้าแสงสว่าง			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ดีขึ้น	83 (45.6) [76.9]	82 (45.2) [57.7]	17 (9.2) [60.7]	182 (65.5)
ไม่ดีขึ้น	25 (26.0) [23.1]	60 (62.5) [42.3]	11 (11.5) [39.3]	96 (34.5)
รวม	108 [38.8]	142 [51.1]	28 [10.1]	278 (100.0)
$X^2 = 10.216$	$P < 0.05$	$C = 0.188$	$\text{Sig} = 0.006$	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลของความสัมพันธ์จากตารางที่ 4.39 พบว่า ประชากรศึกษาที่มีความเห็นว่าอบต.มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นทั้งดีขึ้นและไม่ดีขึ้น มีทัศนคติที่ไม่พึงพอใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 9.2 , 11.5 ตามลำดับ) ส่วนทัศนคติพึงพอใจและยอมรับได้เป็นไปในทิศทางกลับกัน นั่นคือ ประชากรศึกษาที่มีความเห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้นส่วนใหญ่พึงพอใจซึ่งมากเป็น 2 เท่าของความคิดเห็นไม่ดีขึ้น (ร้อยละ 45.6 , 26.0 ตามลำดับ) ส่วนประชากรศึกษาที่มีความเห็นว่าคุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้นรู้สึกยอมรับได้เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมากกว่าทัศนคติดีขึ้นเป็นสัดส่วนกว่า 4 ใน 6 (ร้อยละ 62.5 , 45.1)

จะเห็นได้ว่าประชากรศึกษาที่มีความเห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้นจะรู้สึกพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลไฟฟ้าแสงสว่าง ส่วนประชากรศึกษาที่มีความเห็นว่าคุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้นรู้สึกยอมรับได้ ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นถือได้ว่าเป็นความพึงพอใจในแง่เศรษฐกิจ ทั้งนี้เนื่องจากระบบไฟฟ้าและแสงสว่างถือเป็นระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นและตอบสนองความต้องการในท้องถิ่น ดังนั้นเมื่อมีการพัฒนาให้ระบบดีขึ้นแล้วประชาชนจึงเกิดความพึงพอใจและตอบสนองความรู้สึกในสัดส่วนที่มากขึ้นด้วย

4.3.3 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการส่งเสริมการกีฬา

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและทัศนคติของประชาชนต่อการส่งเสริมการกีฬา โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนต่อการส่งเสริมการกีฬาขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) ($X^2 = 6.470$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.151 ดังตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่
ด้านการส่งเสริมการกีฬา

คุณภาพชีวิต จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการส่งเสริมการกีฬา			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ดีขึ้น	91 (50.0) [71.1]	85 (46.7) [63.0]	6 (3.3) [40.0]	182 (65.5)
ไม่ดีขึ้น	37 (38.5) [28.9]	50 (52.1) [37.0]	9 (9.4) [60.0]	96 (34.5)
รวม	128 [46.0]	135 [48.6]	15 [5.4]	278 (100.0)

$X^2 = 6.470$

$P < 0.05$

$C = 0.151$

Sig = 0.039

ผลของความสัมพันธ์จากตารางที่ 4.40 พบว่า ประชากรศึกษาที่มีความเห็นว่า อบอุ่น มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นทั้งดีขึ้น และไม่ดีขึ้น รู้สึกไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านส่งเสริมการกีฬาเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 3.3 , 9.4 ตามลำดับ) รู้สึกพึงพอใจและยอมรับได้ในทิศทางที่กลับกัน นั่นคือ ประชากรที่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้นส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจ เป็นสัดส่วนมากกว่าประชากรที่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้น (ร้อยละ 50.0 , 38.5 ตามลำดับ) ส่วนประชากรที่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้นส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้มากกว่าความคิดเห็นดีขึ้นแต่สัดส่วนไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก (ร้อยละ 37.0 , 63.0 ตามลำดับ)

จากตาราง พบว่า ประชากรที่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้นรู้สึกพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามด้านการส่งเสริมการกีฬา ในขณะที่ประชาชนที่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นไม่ดีขึ้นรู้สึกยอมรับได้ ทั้งนี้ความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความพึงพอใจในแง่ทางสังคมที่เป็นนามธรรมเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเมื่อมีการจัดการตามบทบาทหน้าที่ด้านกีฬาที่ดีแล้ว จะส่งผลให้เกิดความรื่นรมย์และทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและจะเสริมสร้างคุณภาพชีวิตมากขึ้น

4.3.4 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการจัดการวางระบายน้ำ

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการจัดการวางระบายน้ำ โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการจัดการวางระบายน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ($X^2 = 12.989$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.211 ดังตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำ

คุณภาพชีวิต จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการจัดการวางระบายน้ำ			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ดีขึ้น	51 (28.0) [83.6]	87 (47.8) [63.5]	44 (24.2) [55.0]	182 (65.5)
ไม่ดีขึ้น	10 (10.4) [16.4]	50 (52.1) [36.5]	36 (37.5) [45.0]	96 (34.5)
รวม	61 [21.9]	137 [49.3]	80 [28.8]	278 (100.0)

$X^2 = 12.989$ $P < 0.05$ $C = 0.211$ $Sig = 0.002$

ผลของความสัมพันธ์ในตารางที่ 4.41 พบว่า ประชากรศึกษาที่มีความคิดเห็นว่า อบต. พัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งดีขึ้น และไม่ดีขึ้น ส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำ (ร้อยละ 47.8 , 52.1 ตามลำดับ) ซึ่งสัดส่วนไม่แตกต่างกันมากนัก รองลงมาประชากรศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้นนั้นรู้สึกพึงพอใจ ในขณะที่ประชากรศึกษาที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้นกลับรู้สึกไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 28.0 , 37.5 ตามลำดับ) และสัดส่วนน้อยที่สุดคือประชากรที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้นรู้สึกไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามด้านการจัดการวางระบายน้ำ ในขณะที่สัดส่วนน้อยที่สุดของประชากรศึกษาที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้นกลับรู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 24.2 , 10.4 ตามลำดับ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางจึงสรุปได้ว่า ประชากรศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้นไม่ได้มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำเสมอ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดสร้างวางระบายน้ำไม่ทั่วถึงทั้งตำบล มีเพียงสายเดียวเท่านั้น จึงทำให้สัดส่วนของความพึงพอใจลดน้อยลงได้

4.3.5 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการดูแลรักษาแม่น้ำ

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการดูแลรักษาแม่น้ำ โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนต่อการดูแลรักษาแม่น้ำขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ($X^2 = 20.942$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.265 ดังตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ

คุณภาพชีวิต จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ดีขึ้น	43 (23.6) [89.6]	95 (52.2) [66.4]	44 (24.2) [50.6]	182 (65.5)
ไม่ดีขึ้น	5 (5.2) [10.4]	48 (50.0) [33.6]	43 (44.8) [49.4]	96 (34.5)
รวม	48 [17.3]	143 [51.4]	87 [31.3]	278 (100.0)
$X^2 = 20.942$	$P < 0.05$	$C = 0.265$	$\text{Sig} = 0.000$	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ตารางที่ 4.42 พบว่า ประชากรศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นทั้งดีขึ้น และไม่ดีขึ้น มีทัศนคติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ รู้สึก ยอมรับได้ เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.2 , 50.0 ตามลำดับ) ซึ่งสัดส่วนของทั้งสองไม่แตกต่างกันมากนัก รองลงมา ประชากรที่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้นรู้สึกไม่พึงพอใจเป็นสัดส่วน 1 ใน 2 ของความคิดเห็นไม่ดีขึ้น (ร้อยละ 24.6 , 44.8 ตามลำดับ) และรู้สึกพึงพอใจน้อยที่สุดซึ่งเป็นสัดส่วน 1 ใน 4 (ร้อยละ 23.6 , 5.2 ตามลำดับ) ซึ่งจะเห็นได้ว่าประชากรศึกษาที่มีความเห็นว่าคุณภาพชีวิตท้องถิ่นได้ดีขึ้นจะมีความรู้สึกพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำในสัดส่วนที่มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันประชากรศึกษาที่มีความเห็นว่าคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นไม่ดีขึ้นจะมีสัดส่วนของความไม่พึงพอใจมากขึ้นตามลำดับ

4.3.6 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและทัศนคติของประชาชนต่อการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนต่อการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ($X^2 = 11.831$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.202 ดังตารางที่ 4.43

ซึ่งจากตารางที่ 4.43 พบว่า ประชากรศึกษาที่มีความเห็นว่าคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นทั้งดีขึ้น และไม่ดีขึ้น ส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้ต่อบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ (ร้อยละ 45.6 , 44.8 ตามลำดับ) แต่สัดส่วนไม่แตกต่างกันมากนัก รองลงมาทัศนคติพึงพอใจและไม่พึงพอใจเป็นไปในทิศทางกลับกัน นั่นคือ ประชากรที่มีความเห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้นรู้สึกพึงพอใจมากกว่าประชากรที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้นเป็นสัดส่วนถึง 2 ใน 3 (ร้อยละ 36.3 , 20.8) และประชากรที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้นรู้สึกไม่พึงพอใจต่อบทบาทด้านการปรับปรุงภูมิทัศน์มากกว่าเป็น 2 เท่า ของประชากรที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้น (ร้อยละ 34.4 , 18.1 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.43 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่
ด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์

คุณภาพชีวิต จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ดีขึ้น	66 (36.3) [76.7]	83 (45.6) [65.9]	33 (18.1) [50.0]	182 (65.5)
ไม่ดีขึ้น	20 (20.8) [23.3]	43 (44.8) [34.1]	33 (34.4) [50.0]	96 (34.5)
รวม	86 [30.9]	126 [45.3]	66 [23.7]	278 (100.0)

$X^2 = 11.831$ $P < 0.05$ $C = 0.202$ $Sig = 0.003$

4.3.7 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

เมื่อตรวจสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและทัศนคติของประชาชนต่อการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนต่อการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ($X^2 = 11.993$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.203 ดังตารางที่ 4.44

ตารางที่ 4.44 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

คุณภาพชีวิต จำนวนคน (ร้อยละแถว) [ร้อยละสดมภ์]	ความพึงพอใจด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
ดีขึ้น	109 (59.9) [74.7]	70 (38.5) [56.0]	3 (1.6) [42.9]	182 (65.5)
ไม่ดีขึ้น	37 (38.5) [25.3]	55 (57.3) [44.0]	4 (4.2) [57.1]	96 (34.5)
รวม	146 [52.5]	125 [45.0]	7 [2.5]	278 (100.0)

$X^2 = 11.993$ $P < 0.05$ $C = 0.203$ Sig = 0.002

จากผลการวิเคราะห์ที่ 4.44 พบว่า ประชากรศึกษาที่มีความเห็นว่าคุณภาพชีวิตของประชากรทั้งที่ ดีขึ้น และไม่ดีขึ้น ไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรมเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 1.6 , 4.2 ตามลำดับ) ประชากรศึกษาที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจ (ร้อยละ 59.9) และประชากรศึกษาที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้นรู้สึกยอมรับได้เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.3) ซึ่งสัดส่วนทั้งสองไม่แตกต่างกันมากนัก ส่วนรองลงมา ประชากรศึกษาที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตทั้งดีขึ้น และไม่ดีขึ้นมีทัศนคติยอมรับได้และพึงพอใจคิดเป็นสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 38.5 , 38.5 ตามลำดับ)

จากตารางจึงสรุปได้ว่าประชากรศึกษาที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้นมีความพึงพอใจต่อบทบาทด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ประชากรศึกษาที่เห็นว่าคุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้นรู้สึกยอมรับได้ เป็นส่วนใหญ่ เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากความพึงพอใจที่เกิดขึ้นเป็นทัศนคติในแง่ของสังคม ดังนั้นทัศนคติที่เกิดขึ้นจะเป็นลักษณะของความชมชื่นรื่นรมย์ ทำให้ทิศทางการคิดเห็นเป็นไปในแนวทางสูงขึ้น

4.3.8 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต. โดยเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขในประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ดังตารางที่ 4.45

ตารางที่ 4.45 แสดงจำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่าง

ปรับปรุงในด้าน	จำนวน (N = 284)	ร้อยละ
1.ทางระบายน้ำ	65	22.88
2.การร่วมมือของผู้นำ	53	18.66
3.ถนน	47	16.55
4.ข่าวสาร	45	15.85
5.ไฟฟ้า	25	8.80
6.กิจกรรมสาธารณะ	23	8.10
7.สาธารณสุข	18	6.34
8.ศาสนา	17	5.99
9.การกีฬา	17	5.99
10.ด้านสิ่งแวดล้อม	17	5.99
11.การศึกษา	15	5.28
12.การส่งเสริมอาชีพ	15	5.28
13.ขยะ	14	4.93
14.การออกกฎข้อบังคับ	12	4.23
15.ตลาด	11	3.87

จากตารางที่ 4.45 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในการดำเนินงานของอบต. โดยมีความเห็นว่าต้องการให้มีการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการระบายน้ำมากที่สุด (ร้อยละ 22.88) รองลงมา คือ ด้านการร่วมมือของผู้นำ ด้านถนน และด้านข่าวสาร (ร้อยละ 18.66 , 16.55 , 15.85 ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องการที่ทัศนคติความพึงพอใจของกลุ่มประชากรตอบหาทางด้านการระบายน้ำ ที่มีความคิดเห็นยอมรับได้แต่มีแนวโน้มไม่พึงพอใจมากกว่าพึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พอใจ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ความคิดเห็นเพิ่มเติมที่ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ กลุ่มประชากร
 อยากให้อบต.มีปรับปรุงทางด้านการร่วมมือของกลุ่มผู้นำเป็นสัดส่วนที่สูง ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มผู้นำ
 ในองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีการแบ่งหน้าที่เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหาร
 ส่วนตำบล และผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมักมีความขัดแย้งกันอยู่เสมอ ส่งผลต่อการดำเนินงานภายในพื้นที่
 ทำให้การดำเนินงานขาดความคล่องตัวและไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพได้ จึง
 ควรมีการปรับปรุงบทบาทของกลุ่มผู้นำใหม่ให้มีความร่วมมือกันมากขึ้น

4.2 ความคิดเห็นของผู้นำชุมชน

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารงาน ตามบทบาทหน้าที่ขององค์
 การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ผลของการสำรวจภาคสนาม พบว่า ข้อมูลที่ได้รับตอบกลับมามี
 จำนวน 22 ชุด ทั้งนี้ เนื่องจากการรวมกลุ่มของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นค่อนข้างยาก
 ลำบาก การประชุมสามัญในแต่ละครั้งจึงมีคณะกรรมการไม่ครบองค์ประชุม รวมทั้งสมาชิกบาง
 คนไม่ได้อยู่ถาวรในหมู่บ้าน จึงไม่สามารถเก็บแบบสอบถามได้ครบถ้วน ดังนั้นจึงพิจารณาจำนวน
 นี้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ต่อไป

4.2.1 ข้อมูลลักษณะประชากร

จากการวิเคราะห์ลักษณะประชากร พบว่า ผู้นำชุมชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย (ร้อยละ
 77.3) รองลงมาเป็นเพศหญิงซึ่งมีสัดส่วน 1 ใน 3 (ร้อยละ 22.7) มีอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 40
 – 50 ปี (ร้อยละ 50) รองลงมา คือ น้อยกว่า 40 ปี (ร้อยละ 27.3) และมากกว่า 50 ปีขึ้นไปมีน้อยที่
 สุด (ร้อยละ 22.7) มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยม (รวม ปวช., ปวส., ปวท.) เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ
 63.6) ซึ่งการศึกษาในช่วงนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รอง
 ลงมาการศึกษาอยู่ในระดับประถมหรือต่ำกว่าและปริญญาตรีหรือสูงกว่าเป็นสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อย
 ละ 18.2 , 18.2 ตามลำดับ) ซึ่งระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่านั้นพบว่าส่วนใหญ่จะอยู่ใน
 กลุ่มของพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่า ส่วน
 ใหญ่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 4 ปี (ร้อยละ 86.4) รองลงมา คือมากกว่า 4 ปี (ร้อยละ
 13.6) โดยเฉลี่ยแล้วผู้นำชุมชนอยู่ในตำแหน่งมาแล้ว 3.45 ปี ดังตารางที่ 4.46

ตารางที่ 4.46 แสดงจำนวน ร้อยละ ลักษณะประชากรของผู้นำชุมชนในอบต.ป่าแดด

ลักษณะประชากรของผู้นำชุมชน	จำนวน (คน) N = 22	สัดส่วนร้อยละ	หมายเหตุ
เพศ			
ชาย	17	77.3	
หญิง	5	22.7	
อายุ			
ต่ำกว่า 40 ปี	6	27.3	Mean = 44.86
40 – 50 ปี	11	50.0	Min = 30
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	5	22.7	Max = 61
สถานภาพ			
สมาชิกสภาอบต.	16	72.7	
คณะกรรมการ อบต.	2	9.1	
เจ้าหน้าที่ อบต.	4	18.2	
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	4	18.2	
มัธยมศึกษา (รวมปวช.,ปวส.,ปวท)	14	63.6	
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	4	18.2	
ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง			
น้อยกว่า 4 ปี	19	86.4	Mean = 3.45
มากกว่า 4 ปี	3	13.6	Min = 1
			Max = 7

ที่มา : จากการแจกแบบสอบถาม เดือน กันยายน พ.ศ. 2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.2 ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)นั้น พบว่า ผู้นำชุมชนทั้งหมดจำนวน 22 คน ต่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ เห็นด้วยต่อบทบาทหน้าที่ทั้งหมดที่ได้รับมอบหมาย (ร้อยละ 100) อันได้แก่

- บทบาทหน้าที่ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนน
- บทบาทหน้าที่ด้านการดูแลรักษาทางระบายน้ำ
- บทบาทหน้าที่ด้านการบำรุงรักษาทางน้ำ
- บทบาทหน้าที่ด้านไฟฟ้าและแสงสว่าง
- บทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬา
- บทบาทหน้าที่ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- บทบาทหน้าที่ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- บทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา
- บทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม
- บทบาทหน้าที่ด้านการสาธารณสุข
- บทบาทหน้าที่ด้านการออกข้อบังคับในชุมชน
- บทบาทหน้าที่ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

เนื่องจากการรับรู้ข้อมูลของผู้นำชุมชนมีมากขึ้นกว่าครั้งสมัยที่ยังเป็นสภาตำบล. ทั้งนี้ เพราะ องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลาพอสมควร (9 ปี) และมีบทบาทต่อชุมชนอย่างมาก อีกทั้งระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งของผู้นำโดยเฉลี่ยแล้วก็มากพอ (3.45 ปี) ที่จะทำให้การรับรู้บทบาทหน้าที่ในชุมชนด้านต่างๆมีมากขึ้นตามลำดับ

4.4.3 ความคิดเห็นด้านการบริหารงานตามหน้าที่ของอบต.

ในการบริหารงานตามหน้าที่ของ อบต. จะพิจารณาหลักการจัดการที่เรียกว่า 4 M's ได้แก่ บุคลากร (Man) , งบประมาณ (Money) , และวัสดุอุปกรณ์ (Material and Machine) ส่วนในด้านการจัดการ (Management) จะพิจารณาจากทัศนคติของประชาชนเป็นเกณฑ์ (ตารางที่ 4.47) ทั้งนี้เนื่องจากหากวัดจากทัศนคติของผู้นำชุมชนจะทำให้เกิดความลำเอียงของข้อมูลได้ (Bias) ซึ่งความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการประมวลผลและเสนอแนะต่อไป

ตารางที่ 4.47 แสดงทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านต่างๆ

บทบาทหน้าที่	ทัศนคติต่อการบริหารงาน จำนวน (ร้อยละ)			
	พึงพอใจ	ยอมรับได้	ไม่พึงพอใจ	รวม
1.จัดสร้างและดูแลรักษาถนน	92 (32.4)	169 (59.5)	23 (8.1)	284 (100)
2.ไฟฟ้าและแสงสว่าง	110 (38.7)	144 (50.7)	30 (10.6)	284 (100)
3.ด้านการกีฬา	128 (45.1)	139 (48.9)	17 (6.0)	284 (100)
4.ด้านการป้องกันน้ำท่วม	118 (41.3)	127 (44.8)	39 (13.7)	284 (100)
5.จัดสร้างและดูแลรางระบายน้ำ	62 (21.8)	137 (48.3)	85 (29.9)	284 (100)
6.การดูแลรักษาทางน้ำ	48 (16.9)	146 (51.4)	90 (31.7)	284 (100)
7.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	72 (25.3)	160 (56.3)	52 (18.4)	284 (100)
8.การควบคุมกิจการพาณิชย์	146 (51.4)	108 (38.1)	30 (10.5)	284 (100)
9.การส่งเสริมการศึกษา	101 (35.6)	142 (50.0)	41 (14.4)	284 (100)
10.ส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม	147 (51.8)	129 (45.4)	8 (2.8)	284 (100)
11.การสาธารณสุข	127 (44.7)	128 (45.1)	29 (10.2)	284 (100)
12.การให้ข้อมูลข่าวสาร	98 (34.5)	154 (54.2)	32 (11.3)	284 (100)

ที่มา : จากการแจกแบบสอบถาม เดือน กันยายน พ.ศ. 2545

1) การจัดสร้างและดูแลรักษาถนน

เมื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารงานตามหน้าที่ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนน พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีสัดส่วนที่เท่ากัน คือ มีบุคลากร , งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ (ร้อยละ 77.3 , 77.3 , 77.3 ตามลำดับ) และมีเพียงพอเป็นสัดส่วนเพียง 1 ใน 3 เท่านั้น เมื่อวิเคราะห์ถึงทัศนคติต่อการบริหารงานตามหน้าที่ด้านการจัดสร้างและดูแลถนน (ตารางที่ 4.47) พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ ยอมรับได้ (ร้อยละ 59.5) รองลงมา คือพึงพอใจและไม่พึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 32.4 , 8.1 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าการบริหารงานตามหน้าที่ในความเห็นของผู้นำชุมชนมีบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ที่ไม่เพียงพอ แต่ประชาชนก็ยอมรับได้ต่อผลการดำเนินงานด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนน ทั้งนี้เนื่องจาก ผลงานส่วนใหญ่ของอบต. จะเน้นการพัฒนาทางด้านกายภาพเป็นหลัก โดยเฉพาะทางด้านถนน ซึ่งมองเห็นเป็นรูปธรรมมากกว่าบทบาทหน้าที่อื่นๆ สอดคล้องกับรายงานของสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภาที่กล่าวไว้ว่างานที่จัดสรรของอบต.ส่วนใหญ่จะเป็นโครงการเพื่อตอบสนองปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าในท้องถิ่น ดังนั้นจึงทำให้อบต.มีโครงการด้านการจัดสร้างถนนเป็นจำนวนมาก ซึ่งมากเกินจำนวนบุคลากรและงบประมาณที่มีอยู่ ดังตารางที่ 4.48

ตารางที่ 4.48 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามหน้าที่ด้านถนน

การบริหารงาน	มีเพียงพอ		ไม่เพียงพอ		รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ด้านบุคลากร(Man)	5 (22.7)	17 (77.3)	17 (77.3)	22 (100)	
ด้านงบประมาณ (Money)	5 (22.7)	17 (77.3)	17 (77.3)	22 (100)	
ด้านวัสดุอุปกรณ์(Machine)	5 (22.7)	17 (77.3)	17 (77.3)	22 (100)	

2) ไฟฟ้าและแสงสว่าง

เมื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ) พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้าน บุคลากร , งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือส่วนใหญ่ เห็นว่ามีไม่เพียงพอ (ร้อยละ 77.3 , 77.3 , 77.3 ตามลำดับ) โดยการบริหารงานด้านบุคลากรขาดแคลนมากที่สุด แต่ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก และด้านวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการไฟฟ้าและแสงสว่างมีเพียงพอมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ร้อยละ 22.7) เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติต่อการบริหารจัดการงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านไฟฟ้าและแสงสว่าง (ตารางที่ 4.47) พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ ยอมรับได้ (ร้อยละ 50.7) รองลงมาคือ พึงพอใจและไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 38.7 , 10.6 ตามลำดับ) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง(กิ่งโคมไฟ) ยังขาดแคลนบุคลากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานด้านการดูแลไฟฟ้าและแสงสว่างประเภทกิ่งโคมไฟ เป็นหน้าที่ของส่วนโยธาที่รับผิดชอบ ซึ่งงานของฝ่ายโยธาหน้าที่หลักส่วนใหญ่จะเน้นด้านการก่อสร้างสาธารณูปโภคประเภทถนน รางระบายน้ำ จึงไม่มีการแบ่งการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในการดูแลงานไฟฟ้าและแสงสว่างประเภทกิ่งโคมไฟชัดเจนนัก ดังตารางที่ 4.49

ตารางที่ 4.49 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านไฟฟ้าและแสงสว่าง

การบริหารงาน	มีเพียงพอ		ไม่เพียงพอ		รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ด้านบุคลากร(Man)	5 (22.7)	17 (77.3)	17 (77.3)	22 (100)	
ด้านงบประมาณ (Money)	5 (22.7)	17 (77.3)	17 (77.3)	22 (100)	
ด้านวัสดุอุปกรณ์(Machine)	5 (22.7)	17 (77.3)	17 (77.3)	22 (100)	

3) ด้านการส่งเสริมการศึกษา

เมื่อสำรวจความเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นด้านการบริหารงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการศึกษา มีจำนวนบุคลากร , งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ไม่เพียงพอเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.3 , 72.7 , 72.7 ตามลำดับ) มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน และมีความเห็นว่าเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 22.7 , 27.3 , 27.3 ตามลำดับ) และเมื่อวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการงานด้านการส่งเสริมการศึกษา (ตารางที่ 4.47) พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ยอมรับได้ (ร้อยละ 48.9) ซึ่งความเห็นไม่แตกต่างกับพึงพอใจมากนัก (ร้อยละ 45.1)และรู้สึกไม่พึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.0) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดสรรงานด้านบุคลากร , งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ในการส่งเสริมการศึกษา ผู้นำชุมชนเห็นว่ายังไม่เพียงพอกับงานที่ได้ทำไป แต่ประชากรศึกษาส่วนใหญ่ก็ยอมรับได้และมีแนวโน้มของความเห็นมาทางพึงพอใจ ทั้งนี้เนื่องจากกรปฏิบัติงานตามด้านการส่งเสริมการศึกษา ทางองค์การบริหารส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำบลยังมีบทบาทไม่มากนัก แต่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากการกีฬาแห่งประเทศไทยที่เข้ามาจัดสร้างลานกีฬาประจำหมู่บ้านให้ ซึ่งจะเป็นลานกีฬาพื้นฐาน เช่น สนามบาสเกตบอล สนามวอลเลย์บอล ทำให้ประชาชนรับรู้บทบาทดังกล่าวและรู้สึกยอมรับได้ต่อการส่งเสริมการกีฬาของอบต. ดังตารางที่ 4.50

ตารางที่ 4.50 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการกีฬา

การบริหารงานด้านการกีฬา	มีเพียงพอ		ไม่เพียงพอ		รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ด้านบุคลากร(Man)	5 (22.7)	17 (77.3)	17 (77.3)	22 (100)	
ด้านงบประมาณ (Money)	6 (27.3)	16 (72.7)	16 (72.7)	22 (100)	
ด้านวัสดุอุปกรณ์(Machine)	6 (27.3)	16 (72.7)	16 (72.7)	22 (100)	

4) ด้านการป้องกันน้ำท่วม

เมื่อสำรวจความเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการป้องกันน้ำท่วม พบว่า การบริหารจัดการงานด้านบุคลากร , งบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในทิศทางเดียวกัน คือ ไม่พึงพอใจเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 95.5) ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงมากกว่าความคิดเห็นมีเพียงพอ (ร้อยละ 4.5) เมื่อทำการวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารงานตามบทบาทด้านการป้องกันน้ำท่วม (ตารางที่ 4.47) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับได้ (ร้อยละ 44.8) ซึ่งไม่แตกต่างจากความเห็นพึงพอใจมากนัก (ร้อยละ 41.5) และรู้สึกไม่พึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 13.7) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตามความเห็นของผู้นำชุมชนในการบริหารงานด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ยังขาดแคลนในพื้นที่ ซึ่งมีสัดส่วนความไม่เพียงพอสูงที่สุดเมื่อเทียบกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านอื่น โดยทัศนคติของผู้นำชุมชนนั้นมีความขัดแย้งกับทัศนคติของประชาชน

ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาน้ำท่วมเป็นปัญหาสำคัญในพื้นที่ ผู้นำชุมชนจะมองแนวทางแก้ปัญหาในระยะยาวตามแผนพัฒนาตำบลประจำปีและแผนพัฒนาตำบลระยะ 5 ปี การแก้ไขปัญหาต้องอาศัยงบประมาณสูงเพื่อจัดสร้างผนังกันน้ำ จัดทำประตูกันน้ำ และวางระบายน้ำในพื้นที่ จึงทำให้ขาดแคลนงบประมาณ จึงส่งผลให้เกิดปัญหาขาดแคลนบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งผลการดำเนินการที่ผ่านมาทางอบต.สามารถแก้ปัญหาได้เฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นชั่วคราว เช่น การจัดหากระสอบทรายกันน้ำ, การจัดหาเครื่องสูบน้ำและเมื่อเกิดน้ำท่วมจึงสามารถแก้ปัญหาที่เกิด

ขึ้นในระยะสั้นได้ ทำให้ทัศนคติของประชาชนต่อการจัดการน้ำท่วมมีความพึงพอใจเป็นส่วนที่สูงขึ้น ดังตารางที่ 4.51

ตารางที่ 4.51 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการป้องกันน้ำท่วม

การบริหารงาน ด้านการป้องกันน้ำท่วม	มีเพียงพอ		ไม่เพียงพอ		รวม
	จำนวน (ร้อยละ)		จำนวน (ร้อยละ)		
ด้านบุคลากร(Man)	1	(4.5)	21	(95.5)	22 (100)
ด้านงบประมาณ (Money)	1	(4.5)	21	(95.5)	22 (100)
ด้านวัสดุอุปกรณ์(Machine)	1	(4.5)	21	(95.5)	22 (100)

5) ด้านการดูแลรักษารางระบายน้ำ

เมื่อทำการสำรวจความเห็นของผู้นำต่อการบริหารจัดการตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษารางระบายน้ำ พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการด้านบุคลากร , งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีสัดส่วนที่เท่ากัน คือส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ (ร้อยละ 86.4) ซึ่งมากกว่ามีเพียงพอถึง 1 ใน 6 (ร้อยละ 13.6) ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันเนื่องจากปัจจัยสำคัญในการจัดสร้างและดูแลรักษารางระบายน้ำ ได้งบประมาณ เมื่องบประมาณมีไม่เพียงพอ ทำให้บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ในการดูแลขาดแคลนตามไปด้วย เมื่อทำการวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการรางระบายน้ำ (ตารางที่ 4.47) พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 48.3) รองลงมาคือไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 29.9) และพึงพอใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 21.8) จะเห็นได้ว่าสัดส่วนของประชากรที่ไม่พึงพอใจมีสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้นำ เมื่อมีการตรวจสอบงานด้านการระบายน้ำที่ อบต. ได้ทำให้แก่พื้นที่ พบว่า มีรางระบายน้ำเพียงแห่งเดียวเท่านั้น เมื่อเทียบสัดส่วนของถนนที่มีจำนวนถึง 25 สาย จึงทำให้เมื่อฝนตกน้ำไม่สามารถระบายได้ทัน จึงเกิดปัญหาน้ำท่วม อีกทั้งรางระบายน้ำยังไม่มีกรขุดลอกท่อ ทำให้ทัศนคติของประชาชนเป็นไปในทิศทางที่ไม่พึงพอใจสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้นำที่มีความคิดเห็นว่าบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์มีไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการของประชาชน ดังตารางที่ 4.52

ตารางที่ 4.52 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านวางระบายน้ำ

การบริหารงานด้านวางระบายน้ำ	มีเพียงพอ		ไม่เพียงพอ		รวม
	จำนวน (ร้อยละ)		จำนวน (ร้อยละ)		
ด้านบุคลากร(Man)	3	(13.6)	19	(86.4)	22 (100)
ด้านงบประมาณ (Money)	3	(13.6)	19	(86.4)	22 (100)
ด้านวัสดุอุปกรณ์(Machine)	3	(13.6)	19	(86.4)	22 (100)

6) ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ

เมื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารจัดการตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านบุคลากร , งบประมาณ และ วัสดุอุปกรณ์ เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือส่วนใหญ่ เห็นว่า มีไม่เพียงพอ (ร้อยละ 81.8 , 77.3 , 81.8 ตามลำดับ) และเห็นว่ามีเพียงพอเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 18.2 , 22.7 , 18.2 ตามลำดับ) เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการงานตามการปฏิบัติงานหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ (ตารางที่ 4.47) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ยอมรับได้ (ร้อยละ 51.4) รองลงมาคือ ไม่พึงพอใจ คิดเป็นสัดส่วน 3 ใน 5 ของความเห็นยอมรับได้ (ร้อยละ 31.7) และพึงพอใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 16.9) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความคิดเห็นของประชากรทั้ง 2 กลุ่มสอดคล้องและเป็นเหตุผลกัน ทั้งนี้ เนื่องจากความไม่เพียงพอทางด้านงบประมาณ จะส่งผลให้บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์มีไม่เพียงพอ และทำให้ผลงานที่ออกมาไม่เป็นรูปธรรมชัดเจน ส่งผลให้ทัศนคติของประชากรมีแนวโน้มมาในทิศทางไม่พึงพอใจได้ ตารางที่ 4.53

ตารางที่ 4.53 แสดงจำนวนร้อยละของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ

การบริหารงาน ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ	มีเพียงพอ		ไม่เพียงพอ		รวม
	จำนวน (ร้อยละ)		จำนวน (ร้อยละ)		
ด้านบุคลากร(Man)	4	(18.2)	18	(81.8)	22 (100)
ด้านงบประมาณ (Money)	5	(22.7)	17	(77.3)	22 (100)
ด้านวัสดุอุปกรณ์(Machine)	4	(18.2)	18	(81.8)	22 (100)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7) ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เมื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารจัดการตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านบุคลากร , งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีสัดส่วนที่เท่ากัน คือส่วนใหญ่ ผู้นำชุมชนเห็นว่า มีไม่เพียงพอ (ร้อยละ 72.7 , 72.7 , 72.7 ตามลำดับ) และเห็นว่ามีเพียงพอเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 27.3 , 27.3 , 27.3 ตามลำดับ) เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ 4.47) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ยอมรับได้ (ร้อยละ 56.32) รองลงมาคือ ฟังพอใจ (ร้อยละ 25.29) และไม่ฟังพอใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 18.39) นั้นแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าผู้นำชุมชนจะเห็นว่าการบริหารงานยังขาดแคลนด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ แต่ประชาชนก็ยังยอมรับได้และมีแนวโน้มของความคิดเห็นมาในทิศทางที่ฟังพอใจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานที่เกิดดังกล่าวมีหน่วยงานอื่นเข้ามาช่วยเหลือด้วย เช่น กรมเจ้าท่า กรมโยธาธิการ จึงทำให้ประชาชนเข้าใจว่างานที่เกิดขึ้นเป็นงานที่อบต. ได้จัดทำให้แก่ท้องถิ่นได้ และงานที่มีหน่วยงานอื่นเข้ามาช่วยเหลือจะสามารถแบ่งเบาภาระของอบต.ลงได้เช่นเดียวกัน ดังตารางที่ 4.54

ตารางที่ 4.54 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การบริหารงานด้านการรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ด้านบุคลากร(Man)	6 (27.3)	16 (72.7)	22 (100)
ด้านงบประมาณ (Money)	6 (27.3)	16 (72.7)	22 (100)
ด้านวัสดุอุปกรณ์(Machine)	6 (27.3)	16 (72.7)	22 (100)

8) ด้านการควบคุมกิจการพาณิชย์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

เมื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารจัดการตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการควบคุมกิจการพาณิชย์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านบุคลากร , งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เป็นไปในทิศทางเดียว คือส่วนใหญ่ เห็นว่า มีไม่เพียงพอ (ร้อยละ 86.4 , 77.3 , 77.3 ตามลำดับ) ซึ่งด้านบุคลากรมีไม่เพียงพอมากที่สุด และเห็นว่ามีเพียงพอเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 13.6 , 22.7 , 22.7 ตามลำดับ) เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชาชนต่อการบริหารจัดการงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการควบคุมกิจการพาณิชย์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ตารางที่ 4.47) พบว่า 1 ใน 2 ของผู้ตอบ ส่วนใหญ่รู้สึก ห่วงใจ (ร้อยละ 51.4) รองลงมาคือ ยอมรับได้ (ร้อยละ 38.1) และไม่ห่วงใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 10.5) จะเห็นได้ว่าบทบาทด้านการควบคุมกิจการพาณิชย์ที่ อบต. ควบคุม เป็นบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมายบังคับใช้ภายในตำบล ซึ่งถึงแม้ว่าผู้นำมีความคิดเห็นว่า จำนวนบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ยังมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามด้านนี้ แต่ประชาชนก็มีแนวโน้มความคิดเห็นมีในทิศทางที่ห่วงใจ เนื่องจาก กฎหมายที่ได้กำหนดขึ้นใช้ภายในตำบลเป็นกฎหมายที่ส่งผลดีต่อประชาชนโดยตรง เช่น กฎหมายควบคุมโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ กฎหมายว่าด้วยการเลี้ยงสัตว์ส่งกลิ่นเหม็น เป็นต้น ตารางที่ 4.55

ตารางที่ 4.55 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการควบคุมกิจการพาณิชย์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

การบริหารงาน	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ด้านบุคลากร(Man)	3 (13.6)	19 (86.4)	22 (100)
ด้านงบประมาณ (Money)	5 (22.7)	17 (77.3)	22 (100)
ด้านวัสดุอุปกรณ์(Machine)	5 (22.7)	17 (77.3)	22 (100)

9) ด้านส่งเสริมการศึกษา

เมื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารจัดการตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านบุคลากร , งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือส่วนใหญ่ เห็นว่า มีไม่เพียงพอ (ร้อยละ 72.7 , 77.3 , 86.4 ตามลำดับ) และผู้นำมีความเห็นว่าเพียงพอเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 27.3 , 22.7 , 13.6 ตามลำดับ) ส่วนทางด้านวัสดุอุปกรณ์ทางผู้นำชุมชนเห็นว่าขาดแคลนมากที่สุด เนื่องจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษาที่สำคัญของ อบต. คือ การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน และจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส เป็นต้น เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา (ตารางที่ 4.47) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่รู้สึก ยอมรับได้ (ร้อยละ 50.0) รองลงมาคือ ห่วงใจซึ่งมีสัดส่วน 3 ใน 5 ของความเห็นยอมรับได้ (ร้อยละ 35.6) และไม่ห่วงใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 14.4) โดยมีความคิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เห็นขัดแย้งกับทัศนคติของผู้นำชุมชน ทั้งนี้เนื่องจาก การปฏิบัติงานตามหน้าที่ดังกล่าวมีหน่วยงานสำคัญเข้ามาเกี่ยวข้องและช่วยเหลือ คือกระทรวงศึกษาธิการ จึงทำให้มีการจัดการงานด้านการส่งเสริมการศึกษาได้ดีขึ้น ดังตารางที่ 4.56

ตารางที่ 4.56 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา

การบริหารงาน ด้านการส่งเสริมการศึกษา	มีเพียงพอ		ไม่เพียงพอ		รวม
	จำนวน (ร้อยละ)		จำนวน (ร้อยละ)		
ด้านบุคลากร(Man)	6	(27.3)	16	(72.7)	22 (100)
ด้านงบประมาณ (Money)	5	(22.7)	17	(77.3)	22 (100)
ด้านวัสดุอุปกรณ์(Machine)	3	(13.6)	19	(86.4)	22 (100)

10) ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

เมื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารจัดการตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านบุคลากร , งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือส่วนใหญ่เห็นว่า มีไม่เพียงพอ (ร้อยละ 63.6 , 68.2 , 68.2 ตามลำดับ) และเห็นว่ามีเพียงพอเป็นส่วนน้อยซึ่งเป็นสัดส่วน 1 ใน 2 (ร้อยละ 36.4 , 31.8 , 31.8 ตามลำดับ) เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ทางด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม (ตารางที่ 4.47) พบว่า ประชาชนกว่า 1 ใน 2 ส่วนใหญ่รู้สึก พึงพอใจ (ร้อยละ 51.8) รองลงมาคือ ยอมรับได้ (ร้อยละ 45.4) และไม่พึงพอใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 2.8) จะเห็นได้ว่าความเห็นของผู้นำชุมชนที่เห็นว่าการจัดการด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์มีเพียงพอมีสัดส่วนสูงมากขึ้นกว่าการปฏิบัติงานในด้านอื่นๆ และประชากรส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรมสอดคล้องกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากในการส่งเสริมงานด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น ส่วนใหญ่ทาง อบต.จะเน้นงานทางด้านสังคม ในเรื่องของการเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนตอนงานเทศกาลสำคัญพร้อมกับเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์และประสานงานที่เกี่ยวกับศาสนาและประเพณีสำคัญในท้องถิ่น ส่งผลให้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทางด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรมมากขึ้น ทั้งทางด้านกำลังคนและวัสดุ

อุปกรณ์ต่างๆ โดยเป็นการร่วมทำบุญและสมทบทุนงานประเพณีต่างๆ ทำให้ อบต.มีการใช้งบประมาณในส่วนนี้น้อยลง ดังตารางที่ 4.57

ตารางที่ 4.57 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนา และศิลปวัฒนธรรม

การบริหารงานด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ด้านบุคลากร(Man)	8 (36.4)	14 (63.6)	22 (100)
ด้านงบประมาณ (Money)	7 (31.8)	15 (68.2)	22 (100)
ด้านวัสดุอุปกรณ์(Machine)	7 (31.8)	15 (68.2)	22 (100)

11) ด้านการสาธารณสุข

เมื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารจัดการตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการสาธารณสุข พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านบุคลากร , งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือส่วนใหญ่ เห็นว่า มีไม่เพียงพอ (ร้อยละ 81.8 , 77.3 , 77.3 ตามลำดับ) และเห็นว่ามีเพียงพอเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 18.2 , 22.7 , 22.7 ตามลำดับ) เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านสาธารณสุข (ตารางที่ 4.47) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่รู้สึก ยอมรับได้ (ร้อยละ 45.1) ซึ่งมีสัดส่วนไม่แตกต่างความเห็นพึงพอใจ (ร้อยละ 44.7) และไม่พึงพอใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 10.2) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและประชาชนมีความขัดแย้งกัน ถึงแม้ว่าผู้นำชุมชนจะเห็นว่าการบริหารงานด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ยังขาดแคลน แต่ความเห็นของประชากรต่อการบริหารจัดการกลับมีแนวโน้มมาในทิศทางที่พึงพอใจ ทั้งนี้เนื่องจากบทบาทหน้าที่ดังกล่าว มีหน่วยงานอื่นเข้ามาช่วยเหลือ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย ทำให้มีการส่งเสริมบทบาทด้านสาธารณสุขได้ดีมากยิ่งขึ้น ดังตารางที่ 4.58

ตารางที่ 4.58 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการสาธารณสุข

การบริหารงาน ด้านการสาธารณสุข	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ด้านบุคลากร(Man)	4 (18.2)	18 (81.8)	22 (100)
ด้านงบประมาณ (Money)	5 (22.7)	17 (77.3)	22 (100)
ด้านวัสดุอุปกรณ์(Machine)	5 (22.7)	17 (77.3)	22 (100)

12) ด้านข้อมูลข่าวสาร

เมื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารจัดการตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านบุคลากร , งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีสัดส่วนที่เท่ากัน คือส่วนใหญ่ เห็นว่า มีไม่เพียงพอ (ร้อยละ 72.7 , 72.7 , 72.7 ตามลำดับ) และเห็นว่ามีเพียงพอเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 27.3 , 27.3 , 27.3 ตามลำดับ) แต่มีสัดส่วนของความเพียงพอมากกว่าการปฏิบัติงานด้านอื่น เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน (ตารางที่ 4.47) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่รู้สึก ยอมรับได้ (ร้อยละ 54.15) รองลงมาคือ พึงพอใจ (ร้อยละ 34.50) และไม่พึงพอใจเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 11.35) ดังตารางที่ 4.59

ตารางที่ 4.59 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ด้านข้อมูลข่าวสาร

การบริหารงาน ด้านข้อมูลข่าวสาร	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ด้านบุคลากร(Man)	6 (27.3)	16 (72.7)	22 (100)
ด้านงบประมาณ (Money)	6 (27.3)	16 (72.7)	22 (100)
ด้านวัสดุอุปกรณ์(Machine)	6 (27.3)	16 (72.7)	22 (100)

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารงานด้านบุคลากร งบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยสรุปแล้ว พบว่า ผู้นำชุมชนมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมดคือ การบริหารจัดการดังกล่าวมีไม่เพียงพอต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ และมีสัดส่วนความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกัน โดยเป็นปัญหาต่อเนื่องมาจากความไม่พร้อมทางด้านงบประมาณ ซึ่งเมื่องบประมาณไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพียงพอ จะส่งผลกระทบต่อความไม่พร้อมทางด้านบุคลากรและทางด้านวัสดุอุปกรณ์ตามมา ในขณะที่ทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต.มีความคิดเห็นที่ยอมรับได้และพึงพอใจเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากตามแผนพัฒนาตำบลประจำปีและแผนพัฒนาตำบลในระยะ 5 ปีของอบต. การพัฒนาพื้นที่จะเน้นหนักทางด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นกว่าร้อยละ 80 เช่น การจัดสร้างถนน รางระบายน้ำ ประปา ไฟฟ้า ซึ่งแต่ละโครงการใช้งบประมาณที่ค่อนข้างสูงและเป็นโครงการด้านนี้เป็นส่วนใหญ่ ทำให้เกิดความขาดแคลนด้านงบประมาณ บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ตามมา ในขณะที่เดียวกันงานพัฒนาบางส่วนก็มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ เช่น กรมโยธาธิการ กรมเจ้าท่า การกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงศึกษา กรมอนามัย ฯลฯ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า การปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่มีหน่วยงานอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องช่วยเหลือ แนวโน้มความคิดเห็นของประชาชนจะเป็นไปในทิศทางที่พึงพอใจมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะส่งเสริมให้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต. เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนขึ้นและสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้

4.4.4 ความคิดเห็นผู้นำชุมชนต่อผลการดำเนินงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต.

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อผลการดำเนินงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่เห็นว่า การดำเนินงานที่ผ่านมาแล้วได้ประสิทธิภาพมากที่สุด ส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินงานทางด้านกายภาพ (ร้อยละ 77.3) รองลงมาเป็นการดำเนินงานทางด้านสังคม (ร้อยละ 18.2) และการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจมีน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.56) ซึ่งนโยบายการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มุ่งให้ออบต.พัฒนางานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นพื้นฐานเพื่อยกระดับและส่งเสริมคุณภาพชีวิตและทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งก่อน แต่ทิศทางการดำเนินงานที่เกิดขึ้นมักเป็นการสร้างงานเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า แนวทางการแก้ไขปัญหาจึงเป็นการจัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ผลงานที่ออกมาเป็นการดำเนินงานทางด้านกายภาพมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า การระบายน้ำ ฯลฯ เป็นปัจจัยพื้นฐานเบื้องต้นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนและเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งในแง่ เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา และสภาพแวดล้อม จึงทำให้ผลงานที่อบต. จัดทำเป็นงานทางด้านกายภาพมากกว่าทางด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม ดังตารางที่ 4.60

ตารางที่ 4.60 แสดงจำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นของผู้นำต่อการดำเนินงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้ประสิทธิภาพมากที่สุด

ประสิทธิภาพภาพที่ดีที่สุด	จำนวน	ร้อยละ
ด้านกายภาพ	17	77.3
ด้านเศรษฐกิจ	1	4.5
ด้านสังคม	4	18.2
รวม	22	100

เมื่อสำรวจทัศนคติของผู้นำชุมชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ทั้งหมดที่ได้รับ พบว่า ผู้นำชุมชนมีความรู้สึกพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในอบต. เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.1) และรู้สึกยอมรับได้เป็นอันดับรองลงมา (ร้อยละ 40.9) แต่สัดส่วนไม่แตกต่างกันมากนัก เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้นำชุมชนไม่มีความเห็นไม่พึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่เลย โดยสอดคล้องกับความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (หัวข้อ 4.2.2) ที่ผู้นำชุมชนเห็นด้วยกับบทบาทหน้าที่ของ อบต.ทั้งหมด (ร้อยละ 100) ดังตารางที่ 4.61

ตารางที่ 4.61 แสดงจำนวน ร้อยละ ทัศนคติของผู้นำชุมชนต่อบทบาทหน้าที่ทั้งหมดที่ได้รับ

ทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ	จำนวน	ร้อยละ
พึงพอใจ	13	59.1
ยอมรับได้	9	40.9
ไม่พึงพอใจ	0	0
รวม	22	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.5 ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อคุณภาพชีวิตในท้องถิ่น

เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติของผู้นำชุมชนต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้จัดทำให้กับพื้นที่ศึกษาที่มีต่อคุณภาพชีวิตในชุมชน จึงพบว่า ผู้นำชุมชนทั้งหมดมีความคิดเห็นว่าบทบาทหน้าที่ที่ทางอบต.ได้จัดทำให้ให้แก่ท้องถิ่นนั้นทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น ซึ่งมีความคิดเห็นดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด (ร้อยละ 100)

ตารางที่ 4.62 แสดงจำนวน ร้อยละ ทัศนคติของผู้นำชุมชนต่อคุณภาพชีวิตในท้องถิ่น

ทัศนคติของผู้นำต่อคุณภาพชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
ดีขึ้น.	22	100.0
ไม่ดีขึ้น	0	0
เลวลง	0	0
รวม	22	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต.ในการพัฒนาเมือง กรณีศึกษา ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มุ่งศึกษาถึงการปฏิบัติงานตามหน้าที่ตามพ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และศึกษา ทัศนคติระหว่างผู้รับบทบาทอันได้แก่ กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษา และผู้ที่ให้บทบาท อันได้แก่ ผู้นำชุมชน ซึ่งใช้วิธีการดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์ รวมทั้งการแจกแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกลุ่มประชากรศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

กลุ่มของผู้นำชุมชน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสำมะโน (Census) ผู้นำชุมชนที่มีหน้าที่รับผิดชอบในชุมชนป่าแดดตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต. ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด เพื่อนำมาประมวลศักยภาพตามบทบาทหน้าที่และเสนอแนวนโยบายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป โดยผลการวิจัยที่ได้สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1 การดำเนินงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ในการศึกษาการดำเนินงานตามการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มุ่งศึกษาถึงการปฏิบัติงานตามบทบาทที่กำหนดไว้ (Role Prescription) ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ตามกฎหมาย พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ที่ได้กำหนดให้อบต.จะต้องทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ทั้งหมด 23 กิจกรรม โดยพิจารณาตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ คือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นต้องเป็นกิจกรรมที่ได้กระทำจริงในพื้นที่ (Role Description) ซึ่งมีทั้งหมด 19 กิจกรรม และกิจกรรมนั้นต้องเป็นกิจกรรมที่ทาง อบต.ได้ทำให้แก่ทุกคนในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนทุกคนเกิดการรับรู้ที่และทัศนคติที่ชัดเจน ซึ่งมีทั้งหมด 14 กิจกรรม จึงนำเงื่อนไขทั้งสองมาซ้อนทับกันได้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ทำการศึกษาทั้งหมด 14 กิจกรรม โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กิจกรรมด้านการรักษาสภาพแวดล้อมและกิจกรรมด้านสังคมและวัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมทางด้านการรักษาสภาพแวดล้อม ได้แก่ การจัดสร้างและดูแลรักษาถนน การดูแลไฟฟ้าและแสงสว่าง (กิ่งโคมไฟ) การส่งเสริมการกีฬา การจัดการน้ำท่วม การจัดการวางระบายน้ำ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์

กิจกรรมทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ การส่งเสริมการศึกษา การส่งเสริมศาสนา การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น การออกข้อบังคับควบคุมกิจการพาณิชย์ การส่งเสริมสาธารณสุข การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน และด้านการวางแผนพัฒนาตำบล

5.2 ทศนคติความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

จากการเก็บแบบสอบถามของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 284 ชุด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 52.8) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับเพศหญิง (ร้อยละ 47.2) มีอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 18 – 50 ปี (ร้อยละ 65.5) และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า (ร้อยละ 48.9) มีอาชีพที่ทำงานอยู่ในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ เช่น อาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 40.5) และมีรายได้อยู่ในช่วงต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด (ร้อยละ 62.3) โดยเฉลี่ยมีรายได้ 4,863 บาทต่อเดือน และพักอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นระยะเวลาน้อยกว่า 15 ปี ซึ่งเฉลี่ยแล้วอยู่ในพื้นที่มา 27 ปี

ในการศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต.นั้นได้แบ่งระดับการวัดเป็น 3 ระดับ คือ พึงพอใจ ยอมรับได้ และไม่พึงพอใจ

ผลของทัศนคติของประชากรมีกลุ่มทัศนคติแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติพึงพอใจต่อบทบาทเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ บทบาทหน้าที่ด้านการออกกฎควบคุมกิจการพาณิชย์ และบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นยอมรับได้เป็นส่วนใหญ่ แต่มีแนวโน้มมาในทิศทางที่ **พึงพอใจมากกว่าไม่พึงพอใจ** ได้แก่ บทบาทหน้าที่ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนน ด้านไฟฟ้าและแสงสว่าง ด้านการส่งเสริมการกีฬา ด้านการป้องกันน้ำท่วม ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมการสาธารณสุข และด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร

กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติยอมรับได้เป็นส่วนใหญ่ แต่มีแนวโน้มการกระจายตัวของข้อมูลมาในทิศทาง **ไม่พึงพอใจมากกว่าพึงพอใจ** ได้แก่ บทบาทหน้าที่ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาวางระบายน้ำ และบทบาทหน้าที่ด้านการดูแลรักษาทางน้ำ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนน

ทัศนคติของประชากรต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนน ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างรู้สึก ยอมรับได้ (ร้อยละ 59.5 ตารางที่ 4.4) โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนน คือ คุณภาพชีวิต ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติว่าอบต.พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในท้องถิ่น ไม่ได้ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนน ในทางกลับกันประชากรกลับมีความคิดเห็นที่ยอมรับได้ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนนเป็นส่วนใหญ่

2) ด้านไฟฟ้าและแสงสว่าง

การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่างในส่วนที่ อบต. รับผิดชอบจะอยู่ในด้านการดูแลรักษากิ่งโคมไฟภายในท้องถิ่น ส่วนเรื่องระบบไฟฟ้าและแสงสว่างในหมู่บ้านและระบบการเดินสายไฟเป็นส่วนรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านไฟฟ้าและแสงสว่าง กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 50.7 ตารางที่ 4.4) โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านไฟฟ้าและแสงสว่าง คือ อายุ

- ปัจจัยด้านอายุ ประชากรที่มีอายุอยู่ในช่วง 18 – 50 ปี จะมีการรับรู้บทบาทหน้าที่ด้านไฟฟ้าและแสงสว่างได้ดีกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ คือ ส่วนใหญ่ รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 57.5) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Broom

3) ด้านการส่งเสริมการกีฬา

ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านส่งเสริมการกีฬา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 48.9 ตารางที่ 4.4) โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬา คือ เพศ การศึกษา และอาชีพ (ตารางที่ 4.7 ถึง ตารางที่ 4.9)

- ปัจจัยด้านเพศ เพศชาย รู้สึกไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬา มากกว่า เพศหญิง เนื่องจากความสนใจทางด้านนโยบายการเมืองและการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆภายในตำบลมีสูงกว่า

- ปัจจัยด้านระดับการศึกษา ระดับการศึกษาไม่ว่าสูงหรือต่ำ มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬาไม่แตกต่างกัน คือ ส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้และไม่พึงพอใจน้อยที่สุด
- ปัจจัยด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพการทำงานต่างกัน กลับมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน คือรู้สึกพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการกีฬาเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานนอกพื้นที่ก็ยังกลับมาพักอาศัยอยู่ในตอนเย็นทำให้การรับรู้ภายในพื้นที่ไม่มีความแตกต่างกันนัก

4) ด้านการป้องกันน้ำท่วม

ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านป้องกันน้ำท่วม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 44.8 ตารางที่ 4.4) และมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านป้องกันน้ำท่วม คือ ปัจจัยด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ (ตารางที่ 4.10)

- ปัจจัยด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการที่เกิดจาก อบต. โดยผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการจะมีความพึงพอใจในการจัดการน้ำท่วมมากกว่าผู้ที่เข้าร่วมโครงการที่เกิดขึ้นของ อบต.(ร้อยละ 47.4) เนื่องจากการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมที่น้อย จะส่งผลให้การรับรู้ข้อมูลน้อยลงไปด้วย

5) ด้านการจัดการวางระบายน้ำ

ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 48.9 ตารางที่ 4.4) และมีแนวโน้มมาในทิศทางที่ไม่พึงพอใจมากกว่าพึงพอใจ โดยมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำ คือ ปัจจัยด้านรายได้ และ ด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ (ตารางที่ 4.11 ถึง ตารางที่ 4.12)

- ปัจจัยด้านรายได้ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้สูง (มากกว่า 5,000 บาทต่อเดือน) รู้สึกไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการจัดการวางระบายน้ำมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำ (น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน)
- ปัจจัยด้านการเข้าร่วมโครงการ ประชากรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการของ อบต. จะมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามด้านการจัดการวางระบายน้ำน้อยกว่า ผู้ที่เข้าร่วมโครงการ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Altman&McGinnies

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6) การดูแลรักษาทางน้ำ

ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาทางน้ำนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 51.4 ตารางที่ 4.4) โดยมีแนวโน้มมาในทิศทางที่ ไม่พึงพอใจมากกว่าพึงพอใจ โดยมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาทางน้ำ คือ ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการอยู่อาศัย (ตารางที่ 4.13 ถึง ตารางที่ 4.15)

- ปัจจัยด้านอายุ กลุ่มประชากรที่สูงอายุ (มากกว่า 51 ปีขึ้นไป) รู้สึกไม่พึงพอใจ มากกว่ากลุ่มอายุที่ต่ำกว่า ถึง 2 เท่า (ร้อยละ 45.7) เนื่องจากกลุ่มที่อายุมากจะรับรู้สภาพแวดล้อมในชุมชนได้หลายช่วงระยะเวลา ทำให้รับรู้สภาพแม่น้ำได้ชัดเจนกว่า
- ปัจจัยด้านระดับการศึกษา ประชากรที่มีระดับการศึกษาสูง (ปริญญาตรีหรือสูงกว่า) จะพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำมากกว่า กลุ่มประชากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า (มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า) (ร้อยละ 21.6)
- ปัจจัยด้านระยะเวลาในการอยู่อาศัย ประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่เป็นระยะเวลานาน (มากกว่า 16 ปีขึ้นไป) จะรู้สึกไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลรักษาแม่น้ำ มากกว่ากลุ่มที่อยู่อาศัยเป็นระยะเวลาน้อยกว่า (น้อยกว่า 15 ปี) (ร้อยละ 40.5)

7) ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ทางด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะมีการจัดทำโครงการสำรวจด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่ กลุ่มตัวอย่างจะไม่ทราบว่ามีการดำเนินการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้น (ร้อยละ 69.37 ตารางที่ 4.16) โดยประชากรที่ทราบ ส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 25.3) และมีแนวโน้มมาทางด้านพึงพอใจมากกว่าไม่พึงพอใจ

8) ด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์

ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 44.4 ตารางที่ 4.4) โดยมีแนวโน้มมาในทิศทางที่ พึงพอใจมากกว่าไม่พึงพอใจ โดยมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ คือ ปัจจัยทางด้าน เพศ และ การศึกษา (ตารางที่ 4.18 ถึง ตารางที่ 4.19)

- ปัจจัยทางด้านเพศ เพศหญิงมีความรู้สึกพึงพอใจด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 37.3) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Christopher
- ปัจจัยด้านการศึกษา ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง (ปริญญาตรีหรือสูงกว่า) จะรู้สึกยอมรับได้ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า

9) ด้านการออกกฎควบคุมภายในตำบล

ในการออกกฎควบคุมภายในตำบล ซึ่งเป็นกฎควบคุมในด้านกิจการพาณิชย์ที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ยังไม่ทราบว่ามีกฎควบคุมภายในตำบล (ร้อยละ 63.03 ตารางที่ 4.20) โดยกลุ่มที่ทราบถึงกฎนั้นจะรู้สึกพึงพอใจเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51.43)

10) ด้านการส่งเสริมการศึกษา

ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านส่งเสริมการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้สึกยอมรับได้ (ร้อยละ 50.0 ตารางที่ 4.4) โดยมีแนวโน้มมาในทิศทางที่พึงพอใจมากกว่าไม่พึงพอใจ โดยมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการศึกษา คือ ปัจจัยทางด้าน ระดับการศึกษา

- ปัจจัยด้านการส่งเสริมการศึกษา ประชากรที่มีระดับการศึกษาต่ำ (ประถมหรือต่ำกว่า) จะมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา มากกว่าประชากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า (มัธยม , ปริญญาตรี)(ร้อยละ 46.1)

11) ด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รู้สึก พึงพอใจ (ร้อยละ 51.8 ตารางที่ 4.4) โดยมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม คือ ปัจจัยทางด้านระดับการศึกษา (ตารางที่ 4.22)

- ปัจจัยทางด้านระดับการศึกษา ประชากรศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน คือ ส่วนใหญ่ รู้สึก พึงพอใจ

12) ด้านการส่งเสริมสาธารณสุข

ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการส่งเสริมการสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รู้สึก ยอมรับได้ และมีแนวโน้มมาทางด้านพึงพอใจมากกว่าไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 45.1 ตารางที่ 4.4) โดยมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการสาธารณสุข คือ ปัจจัยทางด้านเพศ (ตารางที่ 4.24)

- ปัจจัยทางด้านเพศ ประชากรเพศชาย รู้สึกไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการสาธารณสุขมากกว่าเพศหญิง 2 เท่า ซึ่งในขณะเดียวกัน เพศหญิงก็รู้สึกพึงพอใจมากกว่าเพศชาย

13) ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้รับข้อมูลข่าวสารจากทาง อบต. (ร้อยละ 80.6 ตารางที่ 4.25) โดยได้รับข้อมูลข่าวสารจากหอกระจายเสียงมากที่สุด รองลงมาได้รับจากเพื่อนบ้านหรือผู้นำชุมชนและบอร์ดประชาสัมพันธ์ประจำหมู่บ้าน และได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ น้อยที่สุด ซึ่งผู้ที่ได้รับข่าวสารรู้สึกยอมรับได้ต่อเนื้อหาข่าวสารที่ได้รับ โดยมีแนวโน้มมาในทิศทางพึงพอใจมากกว่าไม่พึงพอใจ (ร้อยละ 54.15 ตารางที่ 4.27) คือ ได้รับข้อมูลข่าวสารบ้างเป็นครั้งคราวในเรื่องที่มีความสำคัญ แต่ก็ยังมีบางกลุ่มที่ยังไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งระบบการกระจายข่าวสารยังไม่ทั่วถึงทั้งหมู่บ้าน

หากพิจารณาผลสรุปจากความสัมพันธ์ของปัจจัยแล้ว จะเห็นได้ว่า กลุ่มที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่สูงจะมี *ความพึงพอใจ* เป็นสัดส่วนสูงกว่ากลุ่มผู้ที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำกว่า เช่น กลุ่มที่มีการศึกษาสูง กลุ่มที่มีรายได้สูง และกลุ่มที่ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และพาณิชย์กรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Broom ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูงจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่ต่ำกว่า (ตารางที่ 4.11 และ ตารางที่ 4.14)

ผลของทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต. ที่ได้จึงมีเพียง 2 บทบาทเท่านั้น ที่ผู้ตอบรู้สึกพึงพอใจ คือ บทบาทด้านการออกกฎควบคุมกิจการพาณิชย์ และบทบาทด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม นอกจากนั้นส่วนใหญ่ผู้ตอบรู้สึก ยอมรับได้ และยังมีบางบทบาทที่มีแนวโน้มมาทางด้านไม่พึงพอใจมากกว่าพึงพอใจอีกด้วย ทั้งนี้ ในการศึกษาการบริหารงาน

ตำบลตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ได้แบ่งระบบการบริหารเป็น 2 ช่วง นั้น
ไม่ว่าการณ์ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คือ ช่วงแรก เป็นช่วงที่ยังมีสถานะเป็นสภาตำบล (ก่อนการจัดตั้งอบต.) และช่วงที่ 2 เป็นช่วงที่จัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ในช่วงแรกที่เป็นสภาตำบลนั้นตามกฎหมายกำหนดให้สภาตำบลที่มีรายได้ติดต่อกัน 3 ปี ไม่ต่ำกว่าปีละ 1.5 แสนบาท ไม่รวมเงินอุดหนุน สามารถยกฐานะให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ซึ่งภายหลังที่มีพ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ขึ้น จึงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดสามารถยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ในปี 2541 ซึ่งถึงแม้จะไม่สามารถวัดและเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงก่อนหรือหลังได้ แต่ทัศนคติที่ได้ คือ การที่ประชากรมีความคิดเห็นบางส่วนพึงพอใจนั้นก็แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานหลังจากมีอบต.นั้นทำได้ดีกว่าเมื่อครั้งที่เป็นสภาตำบล และความเห็นส่วนใหญ่ที่มีความคิดเห็นยอมรับได้ที่เกิดขึ้นจึงน่าจะหมายความว่า ผลการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของอบต.ยังไม่ดีขึ้น หรือยังไม่แตกต่างไปจากเมื่อครั้งที่เป็นสภาตำบลเท่าใดนัก

ความคิดเห็นในการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

(อบต.) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยมีการรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ทางด้านกายภาพสูงกว่า การรับรู้ทางด้านสังคมวัฒนธรรม แต่สัดส่วนไม่แตกต่างกันมากนัก (ร้อยละ 81.6 ,80.0 ตามลำดับ) ทางด้านการรักษาสุขภาพแวดล้อมมีปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่รับรู้มากที่สุด คือ การรับรู้ด้านการจัดสร้างและดูแลรักษาถนน (ร้อยละ 91.9) และรับรู้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติน้อยที่สุด (ร้อยละ 64.1) ทางด้านสังคมวัฒนธรรมมีปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้มากที่สุด คือ ด้านการวางแผนพัฒนาตำบล (ร้อยละ 89.8) และรับรู้ด้านการออกกฎควบคุมกิจการพาณิชย์น้อยที่สุด (ร้อยละ 65.5) ซึ่งถือได้ว่าประชาชนมีระดับการรับรู้ที่สูงมากกว่าเมื่อครั้งที่เป็นสภาตำบล (ตารางที่ 4.28)

และเมื่อนำปัจจัยทั้ง 14 ปัจจัย มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้กับความพึงพอใจที่มีต่อปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต. พบว่า การรับรู้ด้านไฟฟ้าและแสงสว่างมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการดูแลไฟฟ้าและแสงสว่าง ,การรับรู้ด้านการดูแลรักษาถนนก็มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการส่งเสริมการกีฬา , การรับรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการจัดการน้ำท่วม , การรับรู้ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการดูแลรักษาแม่น้ำ , การรับรู้ด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการศึกษา , การรับรู้ด้านศาสนามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการส่งเสริมศาสนา , และการรับรู้ด้านสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการสาธารณสุข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย จะสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บทบาทหน้าที่และทัศนคติความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ไม่แตกต่างกัน นั่นคือ ผู้ที่ไม่รู้และรับรู้ ต่างมีความเห็นในแนวทางใกล้เคียงกัน คือ ส่วนใหญ่รู้สึกชอบรับได้และมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน แต่ ผู้ที่รับรู้บทบาทหน้าที่ของอบต. ส่วนใหญ่จะรู้สึกพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่นั้นและมีความพึงพอใจเป็น 2 เท่าของผู้ที่ไม่รู้ เนื่องจากผู้ที่รับรู้มักเป็นผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการที่เกิดจาก อบต.ซึ่งจะทราบขอบเขตการปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้ดีกว่าผู้ที่ไม่รู้ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Altman&McGinnies ที่กล่าวไว้ว่า ซึ่งบุคคลที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม จะมีแนวโน้มที่จะรับรู้หรือตัดสินใจได้ดีและถูกต้องมากกว่าผู้ที่ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วม (ตารางที่ 4.29 ถึง ตารางที่ 4.35)

จากความคิดเห็นของประชากร เมื่อสำรวจทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างถึง คุณภาพชีวิต ที่ได้ดำเนินงานหน้าที่ของ อบต. พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต.ทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรส่วนใหญ่ดีขึ้น (ร้อยละ 64.1) รองลงมาคือ ไม่ดีขึ้น (ร้อยละ 33.8) และเลวลงน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.1)

เมื่อนำปัจจัยทั้ง 14 ปัจจัยมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต. พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นว่า **คุณภาพชีวิตดีขึ้น** จะมีความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ด้านไฟฟ้าและแสงสว่าง , ด้านการส่งเสริมการกีฬา และด้านการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

กลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่า **คุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้น** ไม่มีความคิดเห็นพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ของอบต.เลย โดยส่วนใหญ่จะรู้สึกชอบรับได้ ทางด้านการดูแลรักษาถนน ไฟฟ้าและแสงสว่าง การส่งเสริมการกีฬา ด้านการวางระบายน้ำ ด้านการดูแลรักษาทางน้ำ ด้านการดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ และ ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่า **คุณภาพชีวิตเลวลง** กลับมีทัศนคติพึงพอใจอยู่บ้าง โดยส่วนใหญ่พึงพอใจ ต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการดูแลไฟฟ้าและแสงสว่าง และ การดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์

5.3 ความคิดเห็นของผู้นำชุมชน

กลุ่มตัวอย่างของผู้นำชุมชน พบว่า ผู้นำชุมชนในส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย (ร้อยละ 77.37) รองลงมา เป็นเพศหญิงซึ่งมีสัดส่วน 1 ใน 3 (ร้อยละ 22.7) มีอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 40 – 50 ปี (ร้อยละ 50) รองลงมา คือ น้อยกว่า 40 ปี (ร้อยละ 27.3) และมากกว่า 50 ปีขึ้นไปมีน้อยที่สุด (ร้อยละ 22.7) มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยม (รวม ปวช., ปวส., ปวท.) เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.6) ซึ่งการศึกษาในช่วงนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมา การศึกษาอยู่ในระดับประถมหรือต่ำกว่าและปริญญาตรีหรือสูงกว่าเป็นสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 18.2 , 18.2 ตามลำดับ) ซึ่งระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่านั้นพบว่าส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มของพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 4 ปี (ร้อยละ 86.4) รองลงมา คือมากกว่า 4 ปี (ร้อยละ 13.6) โดยเฉลี่ยแล้วผู้นำชุมชนอยู่ในตำแหน่งมาแล้ว 3.45 ปี

ในความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)นั้น ปรากฏว่า ผู้นำชุมชน ต่างมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ **เห็นด้วย** ต่อบทบาทหน้าที่ทั้งหมดที่ได้รับมอบหมาย (ร้อยละ 100) เนื่องจากการรับรู้ข้อมูลของผู้นำชุมชนมีมากขึ้นกว่าครั้งสมัยที่ยังเป็นสภาตำบล ทั้งนี้เพราะ องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลาพอสมควร (9 ปี) และมีบทบาทต่อชุมชนค่อนข้างมาก อีกทั้งระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งของผู้นำโดยเฉลี่ยแล้วก็มากพอ (3.45 ปี) ที่จะทำให้การรับรู้บทบาทหน้าที่ในชุมชนด้านต่างๆมีมากขึ้นตามลำดับ

ด้านการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของ อบต. ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมี จำนวนบุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) และวัสดุอุปกรณ์ (Material & Machine) **มีไม่เพียงพอ** เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด โดยมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้านการป้องกันน้ำท่วมมีจำนวนบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอมากที่สุด (ร้อยละ 95.5) และมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการส่งเสริมศาสนาและศิลปวัฒนธรรมมีจำนวนบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์เพียงพอมากที่สุด (ร้อยละ 36.4 , 31.8 , 31.8 ตามลำดับ)

เมื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการบริหารงานด้านบุคลากร งบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยสรุปแล้ว พบว่า ผู้นำชุมชนมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมดคือการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริหารจัดการดังกล่าวมีไม่เพียงพอต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ และมีสัดส่วนความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกัน โดยเป็นปัญหาต่อเนื่องมาจากความไม่พร้อมทางด้านงบประมาณ ซึ่งเมื่องบประมาณไม่เพียงพอ จะส่งผลต่อความไม่พร้อมทางด้านบุคลากรและทางด้านวัสดุอุปกรณ์ตามมา

โดยความคิดเห็นของผู้นำสอดคล้องกับทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต.มีความคิดเห็น ฟังพอใจเป็นส่วนน้อย โดยหน้าที่ที่มีหน่วยงานอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องช่วยเหลือ แนวโน้มความคิดเห็นของประชาชนจะเป็นไปในทิศทางที่ฟังพอใจมากขึ้น

ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ผ่านมาแล้วเกิดประสิทธิผลมากที่สุด ส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินงานทางด้านกายภาพ (ร้อยละ 77.3) รองลงมาเป็นการดำเนินงานทางด้านสังคม (ร้อยละ 18.2) และการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจมีน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.56) ซึ่งนโยบายการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งให้ออบต.พัฒนางานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นพื้นฐานเพื่อยกระดับและส่งเสริมคุณภาพชีวิตและทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งก่อน แต่ทิศทางการดำเนินงานมักเป็นการสร้างงานเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ทิศทางการแก้ไขปัญหาก็เป็นการจัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ผลงานที่ออกมาเป็นการดำเนินงานทางด้านกายภาพมากที่สุด ทั้งนี้งานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า การระบายน้ำ ฯลฯ เป็นปัจจัยพื้นฐานเบื้องต้นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน และเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งในแง่ เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา และสภาพแวดล้อม จึงทำให้ผลงานที่อบต. จัดทำเป็นงานทางด้านกายภาพมากกว่าทางด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม

เมื่อสรุปทัศนคติของผู้นำชุมชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้จัดทำให้กับพื้นที่ศึกษา จึงพบว่า ผู้นำชุมชนทั้งหมดมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ทางอบต.ได้จัดทำให้ให้แก้ท้องถิ่นนั้นทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ดีขึ้น ซึ่งมีความเห็นดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด (ร้อยละ 100) และเมื่อพิจารณาถึงความคิดเห็นของประชากรต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่มีต่อคุณภาพชีวิตในชุมชน พบว่ามีทิศทางเดียวกันคือ เห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้น แต่สัดส่วนน้อยกว่าทัศนคติของผู้นำชุมชน

5.4 ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาที่ได้แสดงให้เห็นว่าการการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่สามารถตอบสนองท้องถิ่นได้เต็มที่มากนัก กลุ่มประชากรยังเห็นว่าการดำเนินงานยังไม่แตกต่างกับเมื่อครั้งที่เป็นสภาตำบล ในขณะที่ผู้นำเองก็ยังมีปัญหาด้านการบริหารงาน ถึงแม้ว่าความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนของประชากรและผู้นำจะมีความคิดเห็นที่ดีขึ้น ซึ่งผู้วิจัยพบว่ายังมีบางประเด็นที่จะต้องมีการศึกษาและปรับปรุงต่อไปในอนาคต โดยแบ่งเป็นประเด็นดังต่อไปนี้คือ

1) ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต. ด้านการออกกฎข้อบังคับใช้ภายในตำบล หรือการจัดทำโครงการต่างๆ ที่อบต. ได้จัดตั้งขึ้น เช่น โครงการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่ามีการออกข้อบังคับและโครงการดังกล่าวเกิดขึ้น ดังนั้น ทางอบต. จึงควรมีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้ประชากรรับรู้โดยใช้สื่อที่ประชาชนรับรู้ได้ง่ายที่สุดภายในชุมชน ซึ่งเป็นสื่อที่ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ได้รับ ได้แก่ หอกระจายเสียง และกลุ่มผู้นำชุมชนหรือเพื่อนบ้าน เป็นช่องทางกระจายข่าว เพื่อให้ประชาชนรับรู้และเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นมากขึ้น

2) ในด้านลักษณะประชากร เช่น กลุ่มอายุ หรือ ช่วงระยะเวลาในการอยู่อาศัยมีสัมพันธ์อย่างมากกับทัศนคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอบต. โดยกลุ่มอายุ หรือช่วงระยะเวลาการอยู่อาศัยจะเป็นสัดส่วนผกผันกับทัศนคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอบต. ซึ่งกลุ่มประชากรที่สูงอายุ (มากกว่า 51 ปีขึ้นไป) จะรู้สึกไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านการดูแลรักษาทางน้ำมากกว่ากลุ่มที่มีอายุต่ำกว่าถึงสองเท่า และประชากรที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยนาน (มากกว่า 16 ปีขึ้นไป) จะรู้สึกไม่พึงพอใจมากกว่ากลุ่มที่อยู่อาศัยในช่วงระยะเวลาที่น้อยกว่า เนื่องจากกลุ่มผู้ที่มีอายุมากสามารถรับรู้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ในหลายช่วงระยะเวลา ในขณะที่ประชากรที่อายุน้อยหรืออยู่อาศัยมาเป็นระยะเวลาน้อยกว่าจะรับรู้การเปลี่ยนแปลงในช่วงระยะเวลาสั้นๆเท่านั้น ดังนั้น อบต.จึงควรให้ความสำคัญกับลักษณะของประชากรในส่วนของอายุ และระยะเวลาที่ประชากรอาศัยในพื้นที่ด้วย โดยให้ประชากรกลุ่มนี้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานให้มากขึ้น เช่น การส่งเสริมให้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อขุดลอกแม่น้ำ ในการประชุมควรให้กลุ่มประชากรนี้เข้าร่วม

แสดงความคิดเห็นและร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ เพื่อจะสามารถเปรียบเทียบผลที่ได้จากการดำเนินการในปัจจุบันกับสภาพในอดีตได้

3) ในส่วนของทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต.โดยสรุปแล้วประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำ คือ พึงพอใจเป็นส่วนน้อย และขณะเดียวกันประชาชนจะพึงพอใจมากขึ้นเมื่อมีหน่วยงานอื่นๆเข้ามาช่วยเหลือ และในการปฏิบัติงานใดๆที่อบต.ทำเองประชาชนจะพึงพอใจน้อยกว่า รวมทั้งความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่ว่าในส่วนของการบริหารงานยังขาดแคลนทั้งหมด ทางด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต. ยังไม่เข้มแข็งพอ ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะเป็น 2 ประเด็น คือ

3.1 ให้รัฐเพิ่มทรัพยากรทางด้าน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ให้มากขึ้น โดยปัจจัยที่สำคัญได้แก่งบประมาณที่ยังไม่เพียงพอ โดยงบประมาณที่อบต.ได้รับมีทั้งหมด 3 ประเภท คือ

- งบประมาณที่ได้รับอุดหนุนจากรัฐบาล ในส่วนของงบอุดหนุนนี้รัฐควรจัดแบ่งสัดส่วนงบให้อบต.เป็นสัดส่วนมากกว่าหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ซ้อนทับกันอยู่ (อบต.มีหน้าที่ซ้อนทับกับอบจ.)
- งบประมาณที่มีหน่วยงานอื่นจัดเก็บให้ ซึ่งส่วนใหญ่ถือเป็นรายได้หลักของอบต. ได้แก่ ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล ภาษีสุราสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่มธุรกิจเฉพาะนั้น ในปัจจุบันงบประมาณดังกล่าวจะเข้าสู่ส่วนกลางก่อนแล้วค่อยกระจายให้แก่หน่วยงานท้องถิ่นเป็นระดับ เช่น จังหวัด อำเภอ ซึ่งในส่วนนี้อบต.จะได้รับไม่เต็มที่ จึงควรให้มีการกระจายงบประมาณส่วนนี้เข้าสู่อบต.โดยตรงโดยไม่ผ่านส่วนกลาง
- งบประมาณที่อบต.จัดเก็บเอง ได้แก่ ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ รายได้จากทรัพย์สินของอบต. ในส่วนนี้อบต.ควรส่งเสริมให้หน่วยงานมีรายได้พร้อมกับประชาชน โดยการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น เพื่อให้เกิดการหมุนเวียนของรายได้ภายในตำบล ให้อบต.มีรายได้และขณะที่ประชากรก็จะมีรายได้เกิดขึ้น

3.2 รัฐบาลควรลดบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของอบต.ลง เพื่อให้เหมาะสมกับแต่ละระดับชั้นของ อบต. โดยอบต.มีบทบาทหน้าที่หลายด้านที่รัฐได้กำหนดขึ้นเพื่อให้สามารถใช้ได้ในทุกท้องถิ่น เช่น ทำเทียบเรือ ตลาด การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล ฯลฯ ซึ่งไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึงทุกหน้าที่ จึงควรพิจารณาให้อบต.ที่มีขนาดเล็กที่มีรายได้จำกัดมีบทบาทหน้าในการปฏิบัติหน้าที่น้อยกว่าอบต.ที่มีขนาดใหญ่ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และควรให้มีการศึกษาเชิงลึกถึงการปฏิบัติงานตามบทบาทที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ แต่ละระดับชั้น เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสามารถพัฒนาชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และในส่วนของบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ที่ขาดแคลนนับต.ควรส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน โดยการขอความร่วมมือ อาสาสมัคร หรือร่วมบริจาค อุปกรณ์ต่างๆ เช่น กระสอบทราย อุปกรณ์กีฬา ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการดูแลรักษาชุมชนและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของภายในชุมชนได้

5.5 ข้อสังเกตและวิจารณ์

จากการศึกษาทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ อบต. นั้นมีข้อสังเกตหลายประการที่ผู้วิจัยได้ค้นพบในการศึกษา แต่มีบางประเด็นที่จะขอกล่าวถึง เนื่องจากเป็นประเด็นที่ชาวบ้านแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูง ในเรื่องของความขัดแย้งของผู้นำ ระหว่างผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำหมู่บ้าน ซึ่งปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างมาก เหตุแห่งปัญหาเนื่องจากการกระจายอำนาจไม่ได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดวางระบบอำนาจของผู้นำในตำบลหมู่บ้านให้เกิดความสมดุล ในหมู่บ้านจะมีกฎหมายที่ให้อำนาจผู้ใหญ่บ้าน (กลุ่มอำนาจเก่า) โดยอิงกับกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล (กลุ่มอำนาจใหม่) อิงกับกฎหมายสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการดูแลในพื้นที่เหมือนกัน ซึ่งทำให้ในการปฏิบัติงานมักมีความขัดแย้งกันอยู่เสมอ ผลการดำเนินงานที่ได้มักเป็นไปอย่างล่าช้า และแก้ปัญหาได้ไม่ดีเท่าที่ควร จึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ

1. ควรมีการปรับกฎหมายลักษณะการปกครองท้องที่ และกฎหมายสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ให้มีความชัดเจนด้านบทบาทอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่ายต้องปฏิบัติไม่ให้มีอำนาจซ้อนทับกัน

2. ปรับบทบาทของผู้ใหญ่บ้านให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ใช่ในฐานะของสายงานข้าราชการฝ่ายปกครอง แต่ควรให้อยู่ในฐานะของผู้นำหมู่บ้าน เช่น การนำข้อเสนอและความคิดเห็นของประชาชนไปเสนอต่อที่ประชุมอบต. โดยข้อคิดเห็นที่ได้ต้องมาจากความต้องการของประชาชนโดยตรง เพื่อใช้ในการปกป้อง ต่อรอง ตรวจสอบ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การพัฒนาตำบลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงมหาดไทย. 2545. ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ. [Online]. Available : [http : www.mahadthai.com](http://www.mahadthai.com).
- กลุ่มฝึกอบรมการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม . สิงหาคม 2543. บทบาทของชุมชนในการดูแลสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในบริเวณใกล้เคียงนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด
จ.ระยอง : หน้า 36 – 38
- กองการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2529. คู่มือคณะกรรมการหมู่บ้าน(กม.). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กองการเลือกตั้ง กระทรวงมหาดไทย. 2540. หนังสือสั่งการ การเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2539.
- กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2539. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- โกวิทย์ พวงงาม. 2539. “ ศักยภาพการบริหารงานของ อบต.ปัญหาและอุปสรรค.” เชียงใหม่ นิวส์. 10(992) : หน้า 35.
- คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา. 2538. สังคมวิทยาและมนุษยวิทยาเบื้องต้น. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- คณะกรรมการการปกครอง วุฒิสภา. 2540. ปัญหาการดำเนินการจัดตั้งและประสิทธิภาพของการบริหารงานของ อบต. กองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาคุณภาพชีวิตและชนบท. 2533. การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนไทย. กรุงเทพมหานคร.
- จิรยุทธ อินทวารี. 2540. “ ประสิทธิภาพของการนำนโยบาย การกระจายอำนาจปกครองท้องถิ่นรูปแบบ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)ไปปฏิบัติ.” สาขาวิชาการบริหารองค์การบริหารบัณฑิตวิทยาลัย , มหาวิทยาลัยเกริก.

- เฉลิม เจริญผล. 2544. "ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการฝ่ายปกครอง ศึกษาเฉพาะกรณีศึกษาอำเภอแก่ง จ.ระยอง." ปรินญามหาบัณฑิตสาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. 2537. **เชียงใหม่กับการปกครองท้องถิ่นปัญหาและทางออก.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชฎิลพงษ์ จำเดิมแผ่จศึก ให้สัมภาษณ์. 23 เมษายน 2545. อุมพร ผลดี ผู้สัมภาษณ์. บทบาทของอบต.ที่มีต่อชุมชนป่าแดด. องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด จังหวัดเชียงใหม่.
- ชูชาติ กีฬาแปง. 2539. "ทัศนะของผู้นำท้องถิ่นต่องค์การบริหารส่วนตำบล :กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. 2518. **การบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณรงค์ เส็งประชา. 2532. **มนุษย์กับสังคม.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ทองคุณ จันปัญญา. 2540. " ความรู้ของประชาชนต่องค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีต่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี." วิทยานิพนธ์สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม, มหาวิทยาลัยเกริก.
- ธีระบุญย์ โปบุตรดี และคณะ. 2539. " การปกครองส่วนท้องถิ่น." หน้า 16. กรุงเทพมหานคร : บริษัทผดุงวิทยา จำกัด.
- นคร พจนวรวงษ์ และคณะ. 2537. **พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537.** กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- นภดล รัฐศุภางค์. 2538. "บทบาทของระบบราชการกับสภาตำบลในการแก้ปัญหาท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เบญจพร แก้วมีศรี. 2540. "บทบาทด้านวิชาการของวิทยากรวิทยาลัยพยาบาลในภาคใต้." เอกสารงานวิจัย, วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสู่ราษฎร์ธานี. สถาบันพระบรมราชชนก.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. 2524. **การเมืองพัทยา.** กรุงเทพมหานคร : สหายบล็อกและการพิมพ์.
- พันโท วัฒนา คำฤทธิ์. 2540. "ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานต่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตเมืองเชียงใหม่." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โยธิน คັນสนยุทธ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ , 2529.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ร้อยตำรวจเอก เชาว์ เดชะ. 2541. "ทัศนคติของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่." รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ร.ต. กิตติ ประทุมแก้ว. 2539. "ความสำนึกทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วาสนา นรลักษณ์. 2540. "บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี." วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารองค์กร, มหาวิทยาลัยเกริก.
- วิทยา เรืองฤทธิ์. 2539. "การวางแผนพัฒนาศูนย์ชุมชนชานเมืองเชียงใหม่ ชุมชนสันทราย." วิทยานิพนธ์ปริญญาผังเมือง, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ ดวงดีวีรัตน์. 2540. "การปรับตัวของครอบครัวในชุมชนชนบทในสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันชัย ธนะวังน้อยและยงยุทธ พึ่งวงศ์ญาติ. 2541. คุณภาพชีวิตของชาวชุมชนแออัดจังหวัดปทุมธานี. กรุงเทพฯ : สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศานิตย์ นาคสุขศรี. 2535. "ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการสุขภาพตำบลต่อบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสุขภาพตำบลต่อการพัฒนาท้องถิ่น." ภาคนิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพงษ์ เกษมสิน. 2526. คู่มือพนักงานส่วนตำบล. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. 2536. "การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมแนวทางการศึกษาวิเคราะห์และวางแผน." ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรพงษ์ วงษ์เกษม ให้สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2545. อุมพร ผลดี ผู้สัมภาษณ์. บทบาทของ อบต.ที่มีต่อชุมชน. องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด จังหวัดเชียงใหม่.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. 2540. ปัญหาการดำเนินงานจัดตั้งและประสิทธิภาพของการบริหารงานของ อบต. กรุงเทพฯ.
- อเนก อรัญรุต. 2541. "ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด. 2545. แผนพัฒนาตำบลป่าแดด ประจำปี 2545. เชียงใหม่.
- อุทัย นีร์ญโต. "การเปลี่ยนแปลงทางสังคม." สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา - มานุษยวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์ , 2526.
- อัจฉรา นวจินดา และ ขจีจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ. 2543. " บทบาทของชุมชนในการดูแลสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในบริเวณใกล้เคียงนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จ.ระยอง." กลุ่มฝึกอบรมการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- American Planning Association. 1994. Planning and Community Equity. A component of PSA's Agenda for American's Communities program.
- Babbie's , Earl R. 1997. Society by Agreement : An Introduction to Sociology. Belmont : wadsworth Publishing.
- Beelo , David K. 1966. The Process of Communication. New York : Holt , Rinehart & Winston Inc .
- Bovee and other. 1963. Communication and Political Development. Lucian W.Pye (ed). New Jersey : Princetom University Press.
- Broom Leonard.1977. Sociology : An Introduction. New York : McGrew Hill.
- Christopher Bates Doob. 1997. Sociology : An Introduction (fifth edition). Englewood cliffs, NJ Pretice – hallo.
- Coser Lewis. 1956. The Functions of Social Conflict. New York : Free Press.
- Dalkey , Norman C. and Rourke , Daniel L. 1971. " The Delphi Procedure and Rating Quality of Life Factors as extract from Experimental Assessment of Delphi. Procedures with Group Value Judgements" , Rand .
- David Chapman. 1996. Creating Neighborhoods and Places in the built Environment.
- Griffin . Paul , F.et al. 1998. Culture Resourse and Economic Activity : An Introduction to Economic Geography. Boston : Allyn.
- Hagen E. 1962. On the Theory of Social Change. How Economic Growth Begin. Homewwod ill. The Dorsey Press , Inc.
- H.Laurence Rose. 1963. Perspectives on the Social Order : Reading in Sociology. New York : HcGraw – Hill.

John E. Conklin. 1984. **Sociology An Introduction**. New York : Macmillan Publishing co.,Inc.

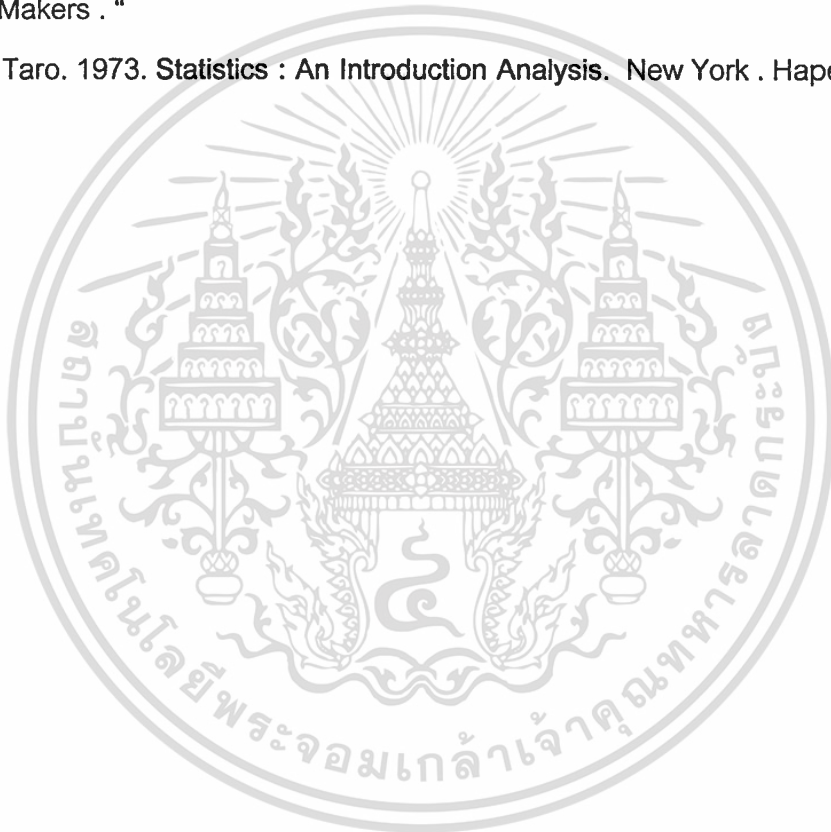
Lan Robertson 1987. **Sociology (third edition)** . Worth publishers , inc the United states of America.

Moqr Wilbert. 1963. **Social Change**. Englewood Cliffs : Prentice Hall.

Paul B.and Chester L.Hunt. 1984. **Sociology (sixth edition)**. MaGraw – Hill. Singapore.

Shinawut. 2528. " The Quality of Life Concept : A Potential New Tool for Decision – Makers . "

Yamane , Taro. 1973. **Statistics : An Introduction Analysis**. New York . Haper&Row.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามประชาชน

แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอบต.ในการพัฒนาเมือง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในงานวิจัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตร การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ที่ดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมาย หน้าคำตอบที่ถูกต้องหรือตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

 ชาย

 หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 18 ปี

 18 - 50 ปี

 51 ปีขึ้นไป

3. การศึกษาขั้นสูงสุด

 ประถมหรือต่ำกว่า

 มัธยม (รวมถึง ปวช.,ปวส.)

 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

4.อาชีพ

 เกษตรกรรม

 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

 พาณิชยกรรม

 อื่นๆ

 รับจ้างทั่วไป

5.รายได้ ต่อเดือน.....บาท

6.ท่านมีภูมิลำเนาอยู่ในเขต อบต.ป่าแดด แห่งนี้มาแล้ว .....ปี

7.ปัจจุบันท่านเป็นสมาชิกโครงการใดอันเกิดจากการดำเนินการของ อบต. (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

 โครงการเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อม

 โครงการด้านการสาธารณสุข

 โครงการเพื่อบรรเทาสาธารณภัย

 โครงการเพื่อการศึกษาและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

 โครงการเพื่อการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมและการศึกษา

 โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพและอุตสาหกรรมในครัวเรือน

 โครงการเพื่อการเกษตร/กิจการพาณิชย์

 โครงการเพื่อพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ

 ไม่ได้เป็นสมาชิกโครงการใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.ตามความเห็นท่านคิดว่า บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของ อบต. ในท้องถิ่นมีอะไรบ้าง

บทบาทหน้าที่ของ อบต.	ใช่	ไม่ใช่	บทบาทหน้าที่ของ อบต.	ใช่	ไม่ใช่
1.การจัดสร้างและดูแลถนน			8.ส่งเสริมการศึกษา		
2.การบำรุงรักษาทางระบายน้ำ			9.ส่งเสริมการศาสนา		
3.การดูแลรักษาทางน้ำ			10.การสาธารณสุข		
4.การดูแลรักษาไฟฟ้าและแสงสว่าง			11. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน		
5.การบรรเทาสาธารณภัย			12.การวางแผนพัฒนาตำบล		
6.จัดให้มีและบำรุงรักษาลานกีฬา, สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ			13.การบำรุงและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น		
7.การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			14.การออกกฎควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ		

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของอบต.

โปรดกาเครื่องหมาย ในช่องที่ท่านเห็นว่าถูกต้องและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
กิจกรรมด้านการรักษาสภาพแวดล้อม

1.การปฏิบัติงานของ อบต. ในการจัดสร้างถนนให้เพียงพอภายในหมู่บ้าน

พึงพอใจ ยอมรับได้ ไม่พึงพอใจ

2. การปฏิบัติงานของ อบต. ในการบำรุงรักษาสภาพถนนในหมู่บ้าน

พึงพอใจ ยอมรับได้ ไม่พึงพอใจ

3.ความเพียงพอของรางระบายน้ำในหมู่บ้านของท่าน

พึงพอใจ ยอมรับได้ ไม่พึงพอใจ

4. การปฏิบัติงานของ อบต. ในการบำรุงรักษาทางระบายน้ำภายในหมู่บ้านของท่าน

พึงพอใจ ยอมรับได้ ไม่พึงพอใจ

5. การปฏิบัติงานของอบต. ในการขุดลอกแม่น้ำปิง ที่ไหลผ่านบริเวณหมู่บ้านของท่าน

พึงพอใจ ยอมรับได้ ไม่พึงพอใจ

6. การปฏิบัติงานของ อบต. ในการดูแลรักษาความสะอาดของแม่น้ำปิง

พึงพอใจ ยอมรับได้ ไม่พึงพอใจ

7. การปฏิบัติงานของ อบต. ในการดูแลรักษากิ่งโคมไฟที่ให้แสงสว่างในหมู่บ้าน

พึงพอใจ ยอมรับได้ ไม่พึงพอใจ

8.ท่านมีความพึงพอใจต่อสภาพของลานกีฬา (สนามบาสเกตบอล , วอลเลย์บอล) บริเวณข้างวัดเกาะกลางที่ทางอบต.จัดทำ หรือไม่

พึงพอใจ ยอมรับได้ ไม่พึงพอใจ

9. การปฏิบัติงานของ อบต. ในการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อการกีฬา เช่น อบต. เกมส์ , กีฬาประจำหมู่บ้าน

พึงพอใจ ยอมรับได้ ไม่พึงพอใจ

10.ท่านทราบหรือไม่ว่า ทางอบต.มีโครงการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน

ทราบ ตอบต่อ ข้อ 11 ไม่ทราบ เข้าไปตอบข้อ 12

11. การปฏิบัติงานของ อบต. ในด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้านของท่าน

พึงพอใจ ยอมรับได้ ไม่พึงพอใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้ผู้อื่นทำซ้ำโดยไม่ขออนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. การปฏิบัติงานของ อบต. ในด้านการป้องกันน้ำท่วมในหมู่บ้านของท่าน

ฟังพอใจ

ยอมรับได้

ไม่ฟังพอใจ

กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ

13. ท่านทราบหรือไม่ว่า อบต. มีบทบาทในการออกกฎหมายให้มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดความรำคาญ และเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ในชุมชน

ทราบ ตอบต่อข้อ 14

ไม่ทราบ ข้ามไปตอบข้อ 15

14. จากข้อ 13 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการออกกฎหมายบังคับ

ฟังพอใจ

ยอมรับได้

ไม่ฟังพอใจ

กิจกรรมทางด้านสังคม

15. การปฏิบัติงานของ อบต. ในการส่งเสริมกิจกรรมด้านการศึกษา เช่น กิจกรรม กศน. ทุกวันอาทิตย์ , การจัดอุปกรณ์เพื่อเด็กยากจน , โครงการทางด้านวิชาการต่างๆ

ฟังพอใจ

ยอมรับได้

ไม่ฟังพอใจ

16. การปฏิบัติงานของอบต. ในการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น กิจกรรมวันพระ, กิจกรรมทางศาสนา

ฟังพอใจ

ยอมรับได้

ไม่ฟังพอใจ

17. ท่านมีความพึงพอใจต่อการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณวัดเกาะกลางหรือไม่

ฟังพอใจ

ยอมรับได้

ไม่ฟังพอใจ

18. การปฏิบัติงานของ อบต. ในการส่งเสริมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในหมู่บ้าน เช่น งานประเพณีสำคัญ , งานแห่ไม้ค้ำ , งานลอยกระทง , งานสงกรานต์ ฯลฯ

ฟังพอใจ

ยอมรับได้

ไม่ฟังพอใจ

19. การปฏิบัติงานของ อบต. ในการจัดหาโครงการด้านการสาธารณสุข เช่น บริการตรวจสุขภาพฟัน , การฉีดวัคซีนและพ่นยาเพื่อป้องกันไข้เลือดออก

ฟังพอใจ

ยอมรับได้

ไม่ฟังพอใจ

20. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากทาง อบต. หรือไม่

ได้รับ ตอบต่อ ข้อ 21

ไม่ได้รับ เนื่องจาก.....ข้ามไปตอบข้อ 23

21. หากท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากทาง อบต. ส่วนใหญ่ท่านได้รับจากสื่อประเภทใด

หอกระจายเสียง

บอร์ดประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน

จากเพื่อนบ้านหรือผู้นำชุมชน

อื่นๆ โปรดระบุ.....

22. ท่านมีความพึงพอใจต่อเนื้อหาข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากทางอบต. หรือไม่

ฟังพอใจ

ยอมรับได้

ไม่ฟังพอใจ

23. ตามความเห็น ท่านคิดว่า คุณภาพชีวิต ของท่านดีขึ้นจากเดิม หรือไม่

ดีขึ้น

ไม่ดีขึ้น

เฉลวลง

24. ตามความเห็นของท่าน คิดว่า อบต. ควรปรับปรุงการดำเนินงานในด้านใดบ้าง

.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ขอพบพระองค์ที่ให้ความร่วมมือ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามผู้นำชุมชน

แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นผู้นำในชุมชน ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในงานวิจัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตร การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบที่ถูกต้องหรือตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

 ชาย

 หญิง

2. อายุ ..... ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

 ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า

 มัธยมศึกษา (รวมถึง ปวช.,ปวส.)

 ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

4. ปัจจุบันท่านมีสถานภาพใดในองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด

 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด

 คณะกรรมการบริหารส่วนตำบลป่าแดด

 เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด

5. ท่านดำรงในตำแหน่งนี้มาแล้ว ..... ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

โปรดกาเครื่องหมาย หน้าคำตอบที่ถูกต้องหรือตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

6. จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ท่านคิดว่ามีบทบาทด้านใดที่ทาง อบต.จัดทำไปแล้วได้ประสิทธิภาพมากที่สุด

 ด้านกายภาพ เนื่องจาก

.....
 .....

 ด้านเศรษฐกิจ เนื่องจาก

.....
 .....

 ด้านสังคม เนื่องจาก

.....
 .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้เฉพาะการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้จัดทำ ตามพ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 3537

บทบาทหน้าที่	ความคิดเห็น		เนื่องจาก
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1.ด้านการดูแลและรักษาถนน			
2.ด้านการดูแลรักษาทางระบายน้ำ			
3.ด้านการบำรุงรักษาทางน้ำ			
4.ด้านไฟฟ้าหรือแสงสว่าง			
5.น้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค			
6.การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล			
7.การกีฬาและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ			
8.ทางเดินสาธารณะ			
9.การบำรุงรักษาสถานที่ราชการ			
10.การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
11.ให้มีกิจการด้านการตลาด			
12.ควบคุมดูแลกิจการพาณิชย์			
13.ส่งเสริมอุตสาหกรรมในครัวเรือน			
14.ส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร			
15.ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์			
16.การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย			
17.ส่งเสริมการศึกษา			
18.ส่งเสริมศาสนา			
19.ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในชุมชน			
20.ด้านส่งเสริมการพัฒนาสตรี			
21.ด้านส่งเสริมการพัฒนาเด็ก			
22.ด้านส่งเสริมการพัฒนาคนพิการ			
23.ด้านการสาธารณสุข			
24.ด้านการออกข้อบังคับในชุมชน			
25.ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ความคิดเห็นของท่านที่มีต่อตำบลป่าแดดด้าน**การบริหารงาน**ตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

8.1 ถนน

การจัดสร้างและดูแลรักษาถนน	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

8.2 รางระบายน้ำ

การจัดสร้างและดูแลรักษารางระบายน้ำ	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

8.3 ทางน้ำ

การดูแลรักษาทางน้ำ	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

8.4 ไฟฟ้าหรือแสงสว่าง

การดูแลรักษากิ่งโคมไฟที่ให้แสงสว่าง	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

8.5 บทบาทด้านการศึกษา

การจัดสร้างและดูแลรักษาลานกีฬา	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.6 บทบาทด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

8.7 บทบาทด้านการควบคุมกิจการพาณิชย์

ด้านการควบคุมดูแลกิจการพาณิชย์	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

8.8 บทบาทด้านการป้องกันน้ำท่วม

บทบาทด้านการป้องกันน้ำท่วม	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

8.9 บทบาทด้านส่งเสริมการศึกษา

บทบาทด้านส่งเสริมการศึกษา	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

8.10 บทบาทด้านส่งเสริมศาสนา

บทบาทด้านส่งเสริมศาสนา	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.11 บทบาทด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

บทบาทด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

8.12 บทบาทด้านการสาธารณสุข

บทบาทด้านการสาธารณสุข	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

8.13 บทบาทด้านการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

บทบาทด้านการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

8.14 บทบาทด้านการวางแผนพัฒนาตำบล

บทบาทด้านการวางแผนพัฒนาตำบล	ความคิดเห็น		หมายเหตุ
	มีเพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
ด้านบุคลากร (Man)			
ด้านงบประมาณ (Money)			
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Machine and Material)			

9. ตามความเห็นท่านมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ทั้งหมดที่ได้รับ อย่างไรบ้าง

พึงพอใจ

เนื่องจาก.....

ยอมรับได้

เนื่องจาก.....

ไม่พึงพอใจ

เนื่องจาก.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ท่านคิดว่าการปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้กระทำให้แก่ อบต. ป่าแดด ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นหรือไม่

ดีขึ้น

ไม่ดีขึ้น

เฉลย

11. ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข ข้อมูลการสำรวจเบื้องต้น

บทบาท	ก่อนการจัดตั้ง อบต.	ปัจจุบัน
1.ด้านสภาพแวดล้อม -ถนน (ผู้ใหญ่บ้าน)	ก่อนมี อบต. ถนนส่วนใหญ่ เป็นถนนลูกรัง ถนนเสียหายบ่อย เนื่องจากน้ำท่วม การสร้างถนนจะรวบรวมชาวบ้านมาช่วยกันทำ	-ปัจจุบันตามซอยเล็กๆ มีถนนทั่วถึงหมดแล้ว ส่วนใหญ่เป็นถนนคอนกรีต -การดูแลรักษา อบต.เป็นผู้ดูแลทั้งหมด -พึงพอใจ ดีกว่าเมื่อก่อนพอสมควร
-ทางระบายน้ำ (ผู้ใหญ่บ้าน.อนามัย)	-เดือดร้อนมาก เนื่องจากเวลาฝนตก ไม่มีทางระบายน้ำ ทำให้น้ำท่วมซึ่งเป็นเวลานาน -มีศูนย์ส่งเสริมฯเข้ามาช่วยเหลือได้ในระดับหนึ่ง -เมื่อประสบปัญหาน้ำท่วมก่อให้เกิดโรคระบาดมาก เช่น ไข้เลือดออก และอาหารเป็นพิษ	-ปัจจุบันมีจุดเดียว ทำให้อย่างเดือดร้อนอยู่ -มีโครงการเข้ามาดำเนินการทำรางระบายน้ำ แต่ก็ยังไม่เข้ามาทำซักที -สภาพอดีต ปัจจุบัน = เหมือนเดิม
-การรักษาแม่น้ำ (ผู้ใหญ่บ้าน)	-ก่อนมี อบต. จะมีการขยายขุดเกาะกลางแม่น้ำปิง โดยใช้บของกรมเจ้าท่า และโยธาธิการ	-เมื่อมี อบต.แล้วยังไม่มีโครงการอะไร สภาพแม่น้ำก็เหมือนเดิม
-ไฟฟ้า (ผู้ใหญ่บ้าน)	-ยังไม่เต็มพื้นที่ ชาติซอยเล็กๆ ยังไม่มีไฟฟ้า -การดูแลรักษา ชาวบ้านช่วยกันโดยร้องเรียนผ่านทาง กฟผ.	-ขยายเกือบเต็มพื้นที่แล้ว -เมื่อมีปัญหาจะไปแจ้ง อบต. แล้ว อบต. จะมาซ่อมแซมให้
-ขยะ (ผู้ใหญ่บ้าน)	-ชาวบ้านจัดการจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาจัดเก็บเอง หลังคาละ 70 บาท ตั้งแต่ก่อนมี อบต. มีการเปลี่ยนแปลงบริษัทรับเหมาหลายแห่ง	-อบต.จัดทำตู้แยกขยะ แต่ตั้งไว้เฉยๆ ประชาชนจึงไม่ค่อยสนใจที่จะแยกขยะ -ปัญหา วันที่มีตลาดนัด คือ อังคาร , เสาร์ จะจัดเก็บไม่ทันทำให้มีขยะตกค้าง -ปัจจุบันมีรถขยะ 2 คัน
-ประปา (ผู้ใหญ่บ้าน, คณะกรรมการหมู่บ้าน)	แต่ก่อนชาวบ้านใช้น้ำบาดาล น้ำที่ได้มาเป็นน้ำเหลืองใช้อุปโภคไม่ได้	-ปัจจุบันทางโยธาจังหวัดเข้ามาทำประปาหมู่บ้าน ปี 2543 โดยทำเป็นท่อระยะทาง 1,500 เมตร มีคณะกรรมการหมู่บ้านดูแล คิดหน่วยละ 5 บาท -ปัญหา เพิ่งเปิดใช้ได้ 1 เดือน จำนวน 130 ทำให้ยังไม่ทั่วถึงทั้งพื้นที่ ยังขาดท่อตามซอย ชาวบ้านก็เรียกร้องต้องการมากเนื่องจากน้ำบาดาล เป็นน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้วงบเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุยอนุญาตให้ทำงไปขงประโยชน์อื่นใด

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

		เหลือ จึงมาขอให้ อบต.จัดเพิ่ม
-กีฬา (ผู้ใหญ่บ้าน)	-แต่ก่อนใช้ที่ว่างในการเล่นกีฬา เช่น หลังวัด , บ้านที่มีพื้นที่เยอะ -การดูแลรักษาจะช่วยกันดูแล	-พอมิ อบต. ทำให้มีการสร้างลานกีฬาขึ้นที่ข้างวัด ใช้งบของกรกีฬาแห่งประเทศไทย โดยจัดสร้าง สนามบาส แต่ทำไม่ได้ ปัจจุบันเสียแล้ว -จึงมีการจัดสร้างสนามเบตองขึ้นโดยช่วยกันเรียไร เงินของชาวบ้าน (คนมาใช้เยอะเนื่องจากเป็นกีฬา ประจำหมู่บ้าน)
-สถานที่ราชการ (ผู้ใหญ่บ้าน)	-เมื่อก่อนตามโรงเรียนหรือ อนามัย จะ มีผู้ดูแลอยู่แล้ว โดยอนามัยใช้งบ ประมาณการดูแลร่วมกับทาง รพ.	-เหมือนเดิม
-สิ่งแวดล้อม (ผู้ใหญ่บ้าน)	-พื้นที่หมู่ 8 ไม่มี ป่าไม้ มีแต่แหล่งน้ำ เมื่อก่อนมีการขุดลอกแม่น้ำโดยหน่วย งานของกรมเจ้าท่า , โยธา	-เมื่อมี อบต.เกิดขึ้น จึงมีโครงการสำรวจทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม โดยให้ทางหมู่บ้านเป็นผู้จัดทำ และสำรวจ ทุกปีเพื่อทราบปัญหาแล้วจัดทำเป็น แผนหรือโครงการเกิดขึ้น
-สาธารณภัย (ผู้ใหญ่บ้าน)	-หมู่ 8 ประสบปัญหาน้ำท่วมบ่อย และ หนักมาก เนื่องจากเป็นพื้นที่ต่ำ และไม่ มีท่อระบายน้ำ เมื่อประสบภัยจะมี หน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือ แจก ข้าวสาร , อาหารแห้ง	-ปัจจุบันทาง อบต. จัดทำท่อสูบน้ำ และท่อระบาย น้ำทำให้ลดปัญหาได้บ้าง ซึ่งน้ำยังท่วมทุกปี แต่ไม่ รุนแรง และเมื่อปีที่ผ่านมาทางหมู่ 8 ไม่ได้ประสบ ปัญหาแต่อย่างใด -ทาง อบต. ใ้งบสนับสนุนช่วยซื้อกระสอบทราย มาถ่วงน้ำทำให้ชะลอน้ำท่วมและขนของได้ทัน
2.กิจกรรมทาง เศรษฐกิจ -กิจการพาณิชย์ ที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ (ผู้ใหญ่บ้าน)	-ไม่เคยเกิดเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายต่อ สุขภาพ และยังไม่มีการสำรวจ	-อบต. ห้ามมิให้มีโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน มี เพียงโรงงานยิปซัมแห่งเดียว -หลังมี อบต. จะทำการสำรวจทุกหมู่บ้านที่มีสถานที่ ที่ก่อให้เกิดความรำคาญ เช่น เลี้ยงไก่ จำเข้าไป เดือน แก้วไข → ยกเลิกศก. ประกอบ การ
-อุตสาหกรรม ในครัวเรือน, การประกอบ อาชีพ (ผู้ใหญ่บ้าน)	-เมื่อก่อนชาวบ้านจัดทำกันเอง	-มีโครงการส่งเสริมหลายโครงการ เช่น ทำขนม , ทำอาหาร จะจัดทำเป็นประจำ ชาวบ้านก็เข้าร่วม โครงการบ้างเพื่อความรู้บางรายนำไปประกอบ อาชีพ -ปัญหา ทาง อบต. น่าจะจัดตลาดให้ เพราะ สอนทำแต่ไม่มีตลาดรองรับคนก็ไม่อยากเข้าร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่งานไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่สามารถนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>-กิจการเกษตร และ สหกรณ์ (ผู้ใหญ่บ้าน)</p>	<p>-ตั้งกลุ่มออมทรัพย์กันเอง ระยะเวลา ออม 3 ปี</p>	<p>-ปัจจุบันไม่มี มีแต่กลุ่มเกษตรทำสวนพัฒนาป่า แดด</p>
<p>3.ด้านกิจกรรมทางสังคม -ด้านการศึกษา</p>	<p>-พื้นที่หมู่ 8 ไม่มีโรงเรียน</p>	<p>-มี กศน. จัดสอนทุกวันอาทิตย์ -อบต.มีโครงการจัดการอุปกรณ์เพื่อเด็กยากจน -ปัญหา การสำรวจจะมาหลังจากเปิดเรียนไปแล้วทำให้เด็กบางกลุ่มได้รับความเดือนร้อน -อบต.ช่วยเหลือด้านค่ากลางวันอาหารเด็กเล็ก</p>
<p>-ศาสนา (ผู้ใหญ่บ้าน)</p>	<p>-ชาวบ้านจะรวมกลุ่มกันเองในวันสำคัญทางศาสนา เมื่อมีการจัดเก็บเงินเพื่องานทางศาสนาจะเรียวกันเอง</p>	<p>-หมู่ 8 มีวัดเกาะกลาง 1 แห่ง อบต. มีโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ของวัด โดยการนำต้นไม้มาปลูกและตัดต้นไม้ แต่ทำเพียงเล็กน้อยเท่านั้น -อบต.สนับสนุน งบประมาณในการแห่เทียนเข้าพรรษา</p>
<p>-การพัฒนากลุ่มสตรี , เด็ก , เยาวชน , คนพิการ และคนชรา (ผู้ใหญ่บ้าน,เจ้าหน้าที่อนามัย)</p>	<p>-มีกลุ่มสตรีมาแต่เดิมแล้ว -มีกลุ่มศูนย์สงเคราะห์คนพิการและคนชราอยู่แล้วแต่ยังไม่มีความคืบหน้ามากนัก</p>	<p>-อบต. สนับสนุนโครงการศูนย์สงเคราะห์คนชรา โดยจัดตั้งงบประมาณให้แก่คนชราทุกหมู่บ้าน หมู่บ้านละไม่เกิน 4 คน โดยคัดเลือกจากคนชราในทุกหมู่บ้าน หมู่ 8 ได้ 2 – 3 คน เดือนละ 200 บาท/เดือน แต่ปัจจุบันเพิ่มเป็น 300 บาท / เดือน -มีโครงการเพื่อสงเคราะห์เด็ก อายุ 0-14ปี ,คนพิการ -โครงการของคนชราโดยร่วมมือกับทางอนามัย คือโครงการยายเลี้ยงหลาน (ผู้ป่วยเอดส์)</p>
<p>-ด้านสาธารณสุข (ผู้ใหญ่บ้าน , เจ้าหน้าที่อนามัย)</p>	<p>-เมื่อก่อนชาวบ้านเจ็บป่วยจะไปหาหมอเอง โดยส่วนใหญ่จะไปที่อนามัย ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่ 6 ระยะห่างประมาณ 2-3 กม. -มีโรคระบาดเกิดขึ้นบ่อย เช่น ไข้เลือดออก -เตียงยังไม่ได้มาตรฐาน ไข้โต๊ะ หรือมานั่งปูผ้า -โรงพยาบาลแคบไม่ได้สัดส่วน</p>	<p>-เมื่อมี อบต.เกิดขึ้น ทาง อบต.จะประสานกับกรมอนามัยให้ไปประสานกับ รพ. แม่คแคน ที่ตั้งอยู่ที่ ม.8 เรื่องการรักษาพยาบาลและการดูแลสุขภาพสุขให้กับพื้นที่ -มีโครงการด้านการสาธารณสุขเข้ามาบ่อยๆ มีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ , บริการตรวจสุขภาพฟัน เมื่อถึงฤดูโรคระบาดเช่น ไข้เลือดออกก็จะมาฉีดวัคซีนให้ -อบต. สนับสนุนงบประมาณด้านการพญา</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่โรงเรียนหรือสำนักงานศึกษาธิการใช้เท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

		<p>สารเคมีในพื้นที่, การสร้างเตาเผาขยะในสถานีอนามัย, ช่วยค้ำยา</p> <p>-อบต.สนับสนุนงบประมาณต่อเติมอนามัยทำให้สะดวกและเป็นสัดส่วนมากขึ้น</p> <p>-อนามัยมีบทบาทในการเข้าร่วมประชุมกับทางอบต.เป็นประจำ</p> <p>-คุณภาพชีวิตด้านการสาธารณสุขดีขึ้น</p>
<p>-ด้านการรับรู้ข่าวสาร (ผู้ใหญ่บ้าน)</p>	<p>-ได้รับข่าวสารจากเสียงตามสาย</p> <p>-ไม่มีศูนย์กลางการรับรู้ข่าวสาร</p>	<p>-อบต.จัดทำหอกระจายข่าวให้กับทุกหมู่บ้าน</p> <p>-หนังสือที่ประชาสัมพันธ์จากทางราชการ อบต. จะเป็นผู้นำมาติดไว้ที่บอร์ดของแต่ละหมู่บ้าน</p> <p>-เมื่อมีข่าวจะส่งไปทางอบต. เช่น ใช้เลือดออกเมื่อทางอนามัยมีคนไข้จะแจ้งทางอบต.แล้วทางอบต.จะไปสำรวจทันที โดยอาศัยกลุ่มชุมชนทำให้กระจายข่าวให้ชุมชนได้รวดเร็วกว่าเดิม</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

พระราชบัญญัติ

สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
(และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542)

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 บรรดากฎหมาย กฏ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ "หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล และ ราชการส่วนท้องถิ่น อื่นที่มี กฎหมายจัดตั้งขึ้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

"นายอำเภอ" หมายความว่า ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำอำเภอด้วย

"ตำบล" หมายความว่า ตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ที่อยู่ นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และในกรณีที่มีพื้นที่อยู่ทั้งในและนอกเขต หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้หมายความ ถึงเฉพาะพื้นที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

"คณะกรรมการบริหาร" หมายความว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบล

"กรรมการบริหาร" หมายความว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 40 สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมา ติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทหรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยในวรรคสอง อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็น ประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตของ องค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วยการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 41 สภาตำบลที่ได้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 40 ให้พ้นจากสภาพแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่ได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้นไป บรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภา ตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 41 ทวิ สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตติดต่อกัน ภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขต ตำบลนั้น โดยให้นำมาตรา 40 และมาตรา 41 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 41 ตรี สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มี เขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของ ประชาชนในเขตตำบลนั้น โดยตราเป็น พระราชกฤษฎีกาและให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วย การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

ให้นำมาตรา 41 และมาตรา 42 วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับกับการ รวมตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา 41 จัตวา องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนประชากรทั้งหมดไม่ถึง สองพันคน ทั้งเป็นเหตุทำให้ ไม่สามารถที่จะดำเนินการบริหารงานพื้นที่นั้นให้มีประสิทธิภาพใน ลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ กระทรวงมหาดไทยประกาศยุบองค์การบริหารส่วน ตำบลดังกล่าว โดยให้รวมพื้นที่เข้ากับองค์การบริหารส่วนตำบล อื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขต อำเภอเดียวกัน หรือให้ตราพระราชกฤษฎีกายุบองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว โดยให้รวม พื้นที่เข้ากับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันตาม เจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น ทั้งนี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว ให้ให้นำมาตรา

41 และมาตรา 42 วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับกับการยุบและ รวมองค์การบริหารส่วน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำบล หรือการยุบและรวมองค์การบริหารส่วนตำบลกับหน่วยการบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่น แล้ว แต่กรณี ตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

(มาตรา 41 ทวิ มาตรา 41 ตริ และมาตรา 41 จัตวา เพิ่มเติมโดยมาตรา 6 ของ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542)

มาตรา 42 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล อาจจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล ได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

องค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากสภาพแห่งองค์การบริหารส่วนตำบล นับแต่วันที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาล เป็นต้นไป บรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ พนักงานส่วนตำบล และ ลูกจ้างขององค์การบริหารส่วน ตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นนั้น

บรรดาข้อบังคับตำบลที่ได้ใช้บังคับในเรื่องใดอยู่ก่อนแล้ว ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเป็นการชั่วคราวจนกว่า จะได้มีการตราเทศบัญญัติในเรื่องนั้นขึ้นใหม่

มาตรา 43 องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหาร ส่วนท้องถิ่น

มาตรา 44 องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ คณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 1

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 45 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละ หมู่บ้านในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

ในการที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสามคน

หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรู๊วใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง (ความเดิม ในมาตรา 45 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา 7 ของพ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542)

มาตรา 46 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการของ องค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณ รายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
- (3) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและ แผนพัฒนาตำบลตาม (1) และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

มาตรา 47 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 8 มาตรา 13 มาตรา 14 และมาตรา 15 มาใช้บังคับ กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และการเลือกตั้งสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 47 ทวิ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต้อง

- (1) มีคุณสมบัติตามมาตรา 9 (1) และ (2)
- (2) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 9 (3) (4) (5) (6) (7) (9) หรือ (10)
- (3) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาทำองค์การบริหาร ส่วนตำบลที่ตนสมัครรับ เลือกตั้งหรือในกิจการที่กระทำแก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น
- (4) ไม่เคยถูกผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ออกจากตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือ แพทย์ประจำตำบล เว้นแต่จะ พ้นห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งจนถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง
- (5) ไม่เคยถูกสภาตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล หรือไม่เคย ถูก สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีมติให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เว้น แต่จะพ้นห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งจนถึงวัน สมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา 47 ตริ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเมื่อ

- (1) ถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือมีการยุบสภา องค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) ตาย
- (3) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าพ้นจาก

ตำแหน่งนับแต่วันลาออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4)เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญากับองค์การบริหาร ส่วนตำบลที่ตนดำรงตำแหน่งหรือ ในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

(5)ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 ทวิ

(6)มิได้อยู่ประจำในหมู่บ้านที่ได้รับเลือกตั้งเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกินหกเดือน

(7)ขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุผล

อันสมควร

(8) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะมีความประพฤติ ในทางที่จะนำมาซึ่งความ เสื่อมเสีย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ กระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภา องค์การบริหารส่วนตำบลโดยมีสมาชิกสภาองค์ การ บริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิก ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อ เสนอ ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา และมีมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อย กว่า สามในสี่ ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(9) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ลงคะแนนเสียง ให้ พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมาย เกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้อง ถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีสงสัยว่าสมาชิกภาพ ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใด สิ้นสุดลง ตาม (4) (5) (6) หรือ (7) ให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของ นายอำเภอให้ เป็นที่สุด

ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (8) ผู้ นั้นอาจอุทธรณ์หรือ ได้แย้งมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไปยังผู้ว่าราชการ จังหวัดได้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สภาองค์การ บริหารส่วนตำบลมีมติโดยระบุข้อโต้แย้งและ ข้อเท็จจริงหรือ ข้อกฎหมายประกอบด้วย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวน และวินิจฉัยโดยเร็ว ในกรณีดังกล่าว ยัง ไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา 14 ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา 47 จนกว่าผู้ว่าราชการ จังหวัดจะได้มีคำวินิจฉัยแล้ว

ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงตาม (9) พร้อม กัน ให้ถือว่าเป็นการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 47 ทวิ มาตรา 47 ตรี เพิ่มเติมโดย มาตรา 9 ของ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรา 48 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาและรองประธานสภาคน หนึ่งซึ่งเลือกจากสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลให้นายอำเภอแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติของ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 49 ประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระการ ดำรงตำแหน่งคราวละสองปีนับ แต่วันที่ได้รับเลือกเป็นประธานหรือรองประธานสภาองค์การ บริหาร ส่วนตำบล

มาตรา 50 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานและรองประธานสภา องค์การบริหารส่วนตำบลพ้น จากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันลาออก
- (2) พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 12 ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลม ตามมาตรา 47
- (3) ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหาร

มาตรา 51 เมื่อตำแหน่งประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ว่างลง เพราะเหตุอื่นใดนอก จากครบวาระให้มีการเลือกประธานหรือรองประธานสภาองค์การ บริหาร ส่วนตำบลแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง และให้ผู้ซึ่งได้ รับเลือกแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่ง ตนแทน

มาตรา 52 ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดำเนินการประชุมให้ เป็นไป ตามข้อบังคับการประชุมที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่กระทำการแทนประธานสภาองค์ การบริหารส่วนตำบล เมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่ อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือตามที่ประธานสภาองค์การ บริหารส่วนตำบลมอบหมาย

เมื่อประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ สมาชิก สภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลที่มาประชุมเลือกกันเองเป็นประธานในการประชุมคราวนั้น

มาตรา 53 ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญสองสมัย หรือหลายสมัยแล้วแต่สภาองค์การ บริหารส่วนตำบลจะ กำหนด แต่ต้องไม่เกินสี่สมัย วันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีให้ สภาองค์ การบริหารส่วนตำบลกำหนด

การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรก ต้องกำหนดให้สมาชิกได้มา ประชุม ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่ วันที่เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมัยประชุมสามัญสมัย

เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งมอบให้หรือการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะ ขยายเวลา ออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาต จากนาย
อำเภอ

มาตรา 54 ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เรียกประชุมสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลตามสมัย ประชุม และเป็นผู้เปิดหรือปิดประชุม

ในกรณีที่ยังไม่มีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือประธานสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลไม่เรียก ประชุมตามกฎหมาย ให้นายอำเภอเป็นผู้เรียกประชุม และเป็น ผู้เปิดหรือปิด
ประชุม

มาตรา 55 นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ของ
องค์การบริหารส่วน ตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธาน กรรมการบริหาร หรือ
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ อาจทำคำร้องยื่นต่อ นายอำเภอขอให้เปิด ประชุมวิสามัญ ให้
นายอำเภอพิจารณาถ้าเห็นสมควรก็ให้นายอำเภอเรียกประชุมวิสามัญได้ สมัยประชุมวิสามัญให้
กำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีก จะต้องได้รับอนุญาตจาก นายอำเภอ

มาตรา 56 การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีสมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา 18 วรรคสองและวรรคสาม มาใช้
บังคับกับการ ประชุมสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 57 ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
คนหนึ่งเป็นเลขานุการ องค์การบริหารส่วนตำบล

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้รับเลือกเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลตามวรรคหนึ่ง จะดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารในขณะเดียวกันอีกมิได้

เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและการจัดการ
ประชุมและงานอื่นใดตามที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

ส่วนที่ 2

คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 58 คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยประธานกรรมการบริหารคนหนึ่งและ กรรมการบริหารจำนวนสองคน ซึ่งสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล เลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง

ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหารการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามระเบียบ ของกระทรวงมหาดไทย (ความเดิมในมาตรา 58 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้ว โดยมาตรา 10 ของ พ.ร.บ.สภาตำบล และองค์การ บริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542)

มาตรา 59 คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบังคับ และ แผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบ การบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วน ตำบลต่อสภา องค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภา องค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา ให้ความเห็นชอบ
- (3) รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้ สภาองค์การบริหารส่วน ตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง
- (4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆตามที่ทางราชการมอบหมาย

มาตรา 60 ให้ประธานกรรมการบริหารเป็นผู้แทนขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรง ตำแหน่งประธานกรรมการบริหารหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติ หน้าที่ใด ให้ คณะกรรมการ บริหารแต่งตั้งกรรมการบริหารคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งใด แต่งตั้งให้ประธาน กรรมการบริหารเป็น กรรมการหรือให้อำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนทำหน้าที่ กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียว กับประธานกรรมการบริหารในระหว่างรักษา ราชการแทน ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(มาตรา 61 มาตรา 62 และมาตรา 63 ถูกยกเลิกโดยมาตรา 11 ของ พ.ร.บ.สภาตำบล และองค์การบริหารส่วน ตำบล (ฉบับ 3) พ.ศ.2542)

มาตรา 64 กรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) มีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- (3) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงพร้อมกัน ตามมาตรา 47 ตี (9)
- (4) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้คณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 92
- (4) คณะกรรมการบริหารลาออก และในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่คณะกรรมการบริหาร มีมติลาออก
- (5) ความเป็นกรรมการบริหารของประธานกรรมการบริหารสิ้นสุดลง
- (7) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่

น้อยกว่าสองในสามของจำนวน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(8) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบังคับ งบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อ บังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่คณะกรรมการบริหาร เสนอและผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับสภาองค์การ บริหารส่วนตำบลหรือสภาองค์การ บริหารส่วนตำบลไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบังคับงบประมาณดังกล่าว ด้วยคะแนน เสียงไม่น้อย กว่า สองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่มีคณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตาม (1) (2) (3) (5) (6) (7) หรือ (8) คณะ กรรมการบริหารนั้น ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการต่อไปจนกว่าคณะกรรมการ บริหาร ที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

เมื่อคณะ กรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตาม (4) (5) (6) (7) หรือ (8) ให้สภาองค์การ บริหารส่วนตำบลเลือก สมาชิกสภาองค์การ บริหารส่วนตำบลเป็นคณะกรรมการบริหาร ขึ้นใหม่ แล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้งภายในสิบห้า วันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง และถ้าพ้นกำหนด เวลาสิบห้าวันแล้วไม่อาจแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารดังกล่าว ได้โดยมีสาเหตุสำคัญจาก สภา องค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาสั่งยุบสภา องค์การ บริหารส่วนตำบล

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคสามหรือ กรณีที่ คณะกรรมการบริหารพ้น จากตำแหน่งตาม (2) หรือ (3) และนายอำเภอเห็นว่าทำให้คณะกรรมการบริหารที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ตามวรรคสอง ดำเนินกิจการต่อไป จะเป็นการเสียหาย แก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือราชการ นายอำเภอจะสั่งให้คณะกรรมการ บริหารนั้นพ้น จากหน้าที่และ แต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเป็นประธานกรรมการบริหารคนหนึ่งและกรรมการบริหาร จำนวนสอง คนประกอบเป็นคณะกรรมการบริหาร เพื่อดำเนินกิจการชั่วคราวจนกว่า คณะกรรมการบริหารที่ แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ก็ได้

ในระหว่างที่ไม่มีคณะกรรมการบริหาร ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่ของ ประธานกรรมการบริหาร เท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราว จนกว่าคณะกรรมการ บริหารที่แต่งตั้งขึ้น ใหม่จะเข้ารับหน้าที่

(ความเดิมในมาตรา 64 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา 12 ของ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การ บริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542)

มาตรา 64 ทวิ นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา 64 แล้ว ความเป็นกรรมการบริหาร สิ้นสุด ลงเฉพาะตัว เมื่อ

- (1) พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าพ้นจาก ตำแหน่งนับตั้งแต่วันลาออก
- (3) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้กรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 92
- (4) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่ น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่ มีอยู่
- (5) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ลงคะแนนเสียงให้ พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมาย เกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงให้สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหาร ท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่สมาชิกภาพของกรรมการบริหารผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (4) ผู้นั้นอาจ อุทธรณ์หรือได้ แแย้งมติของสภา องค์การบริหารส่วนตำบลไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดได้ภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติ โดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือ ข้อกฎหมายประกอบ ด้วย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว ในกรณีดังกล่าว ยังไม่ต้องดำเนินการ เลือกลงกรรมการบริหารแทนตำแหน่งที่ว่างจนกว่าผู้ว่าราชการจังหวัดจะได้มี คำวินิจฉัยแล้ว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(มาตรา 64 ทวิ เพิ่มเติมโดยมาตรา 13 ของ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542)

มาตรา 65 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและกรรมการ บริหารเป็นเจ้าของพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ส่วนที่ 3

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 72 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีพนักงานส่วนตำบลและอาจจัดแบ่งการ บริหารงานออกเป็น

- (1) สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) ส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น

ระเบียบพนักงานส่วนตำบลให้ตราขึ้นเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล อาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วน ตำบลเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดเป็นผู้มีอำนาจ อนุญาตได้ตามความจำเป็น และในกรณีที่เป็นข้าราชการซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของผู้ว่าราชการ จังหวัด ให้กระทรวงมหาดไทยทำความตกลงกับหน่วยงานต้นสังกัดก่อนแต่งตั้ง

มาตรา 73 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจการ ร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความ ยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือ หน่วยการบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับ กิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 4

รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 74 ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมรวมถึงผล ประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ ทั้งนี้ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใด เมื่อได้มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วย การนั้นแล้วให้เป็นรายได้ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล นั้น ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่และภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วน ตำบลตามวรรคหนึ่งให้ ประธานกรรมการบริหารมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจและหน้าที่ของนายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่าด้วย ภาษีบำรุงท้องที่และกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน และให้ คณะกรรมการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลมี อำนาจพิจารณาชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณา การ ประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินใหม่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เว้นแต่จะมีกฎหมาย กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมอบอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวให้ หน่วยงานอื่นของรัฐดำเนินการแทนก็ได้ และให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนดในมาตรา 81 (ความเดิมในมาตรา 74 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา 18 ของ พ.ร.บ.สภาตำบล และองค์การ บริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542)

มาตรา 75 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อนที่จัดเก็บได้ในจังหวัดใดให้จัดสรร ให้แก่องค์การ บริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วย การนั้น

มาตรา 76 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อเก็บภาษีอากรและ ค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น ไม่เกินร้อยละสิบของภาษีอากรและค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภท หนึ่ง หรือทุกประเภท ดังต่อไปนี้

- (1) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากรซึ่งสถานประกอบการตั้งอยู่ใน องค์การ บริหารส่วนตำบล
- (2) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุราซึ่งร้านขายสุราตั้ง อยู่ ในองค์การบริหารส่วนตำบล
- (3) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ซึ่ง สถานทีเล่นการพนัน อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามมาตรา^๖นี้ เศษของหนึ่งบาทให้ปัดทิ้งภาษีอากร และค่าธรรมเนียมตาม มาตรา^๖นี้ ให้ถือเป็นภาษีอากรและค่าธรรมเนียม ตามกฎหมายว่าด้วยการ นั้น

มาตรา 77 รายได้จากค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากร ประทาน บัตรใบอนุญาตและ อาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวงและ ค่าธรรมเนียม ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้และค่าธรรมเนียม เนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตาม ประมวลกฎหมาย ที่ดินที่เก็บในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้เป็นรายได้ของ องค์การบริหาร ส่วนตำบลนั้น (ความเดิมในมาตรา 77 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา 19 ของ พ.ร.บ.สภาตำบล และองค์การ บริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542)

มาตรา 78 ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ตาม กฎหมายว่าด้วย ปิโตรเลียม ทั้งนี้ ในองค์การบริหารส่วนตำบลใด เมื่อได้มีการจัดเก็บตาม กฎหมายว่าด้วยการนั้นแล้วให้จัดสรรให้ แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตามหลักเกณฑ์และ วิธี การที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 79 เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติในองค์การบริหารส่วน ตำบล ใดให้แบ่งให้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎกระทรวง

มาตรา 80 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อเก็บภาษี มูลค่า เพิ่มโดยให้กำหนดเป็น อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร ดัง ต่อไปนี้

- (1) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ ให้ องค์การบริหารส่วนตำบล เก็บในอัตราร้อยละศูนย์
- (2) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอื่น ให้องค์การ บริหารส่วนตำบลเก็บหนึ่ง ในเก้าของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บตาม ประมวลรัษฎากรภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บเพิ่มขึ้นตามมาตรา^๖นี้ ให้ถือเป็นภาษี มูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร

มาตรา 81 องค์การบริหารส่วนตำบลจะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่ จัดเก็บภาษีอากรหรือ ค่าธรรมเนียม เรียกเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพื่อองค์การบริหารส่วน ตำบลก็ได้ในกรณีเช่นนี้เมื่อได้หัก ค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ให้กระทรวง ทบวง กรมนั้นส่งมอบให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรา 82 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- (1) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (3) รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (4) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (5) เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- (6) รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- (7) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (8) (รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล)

มาตรา 83 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การกู้เงินตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 84 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี โดยการตราเป็นพระราช กฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร

มาตรา 85 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

- (1) เงินเดือน
- (2) ค่าจ้าง
- (3) เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
- (4) ค่าใช้สอย
- (5) ค่าวัสดุ
- (6) ค่าครุภัณฑ์
- (7) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
- (8) ค่าสาธารณูปโภค
- (9) เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- (10) รายจ่ายอื่นใด ตามข้อผูกพันหรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวง มหาดไทยกำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรา 86 เงินค่าตอบแทนประธานกรรมการบริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลเลขานุการสภา องค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหาร และเลขานุการคณะกรรมการ บริหารให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 87 งบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมขององค์การบริหารส่วนตำบลให้จัดทำ เป็นข้อบังคับ และจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะกรรมการบริหารตาม ระเบียบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ถ้าในระหว่างปีงบประมาณใด รายจ่ายซึ่งกำหนด ไว้ในงบประมาณไม่พอใช้จ่าย ประจำปีนั้นหรือมีความจำเป็น ต้องตั้งรายจ่ายขึ้นใหม่ระหว่างปีงบประมาณ ให้จัดทำข้อบังคับ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็น ชอบด้วยกับร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบังคับ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมแล้วให้เสนอนายอำเภอเพื่อขออนุมัติ ถ้านายอำเภอไม่อนุมัติให้นายอำเภอส่งคืนให้ สภาองค์ การบริหารส่วนตำบลเพื่อพิจารณาทบทวน ร่างข้อบังคับนั้นใหม่ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับ ร่างข้อบังคับดังกล่าว ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติยืนยันตามร่างข้อบังคับงบ ปรมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อ บังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมให้นายอำเภอส่งร่างข้อ บังคับ งบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบังคับงบ ปรมาณรายจ่ายเพิ่มเติมไปยังผู้ว่าราช การ จังหวัดภายในกำหนดเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่สภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลแจ้งมติยืนยัน ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่าง ข้อบังคับ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งไปยังนายอำเภอเพื่อลงชื่อ อนุมัติถ้าผู้ว่าราช การ จังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบังคับงบ ปรมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบังคับงบ ปรมาณรายจ่ายเพิ่มเติมเป็นอันตกไป ในการพิจารณาร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบังคับ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมสภา องค์การบริหารส่วนตำบลต้องพิจารณาให้แล้ว เสร็จภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับนั้น เมื่อพ้นกำหนด เวลาดังกล่าวแล้วถ้าสภา องค์การ บริหารส่วนตำบลพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความ เห็นชอบตามที่คณะกรรมการบริหารเสนอและให้ดำเนินการตามวรรคสามต่อไป ถ้าข้อบังคับงบ ปรมาณรายจ่ายประจำปีออกไม่ทันปีใหม่ ให้ใช้ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีก่อนนั้นไป พลังก่อน

มาตรา 88 ระเบียบว่าด้วยการคลัง การงบประมาณ การโอน การจัดการทรัพย์สิน การซื้อ

การจ้าง ค่าตอบแทน และค่าจ้าง ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระทรวงมหาดไทยจะออกระเบียบเกี่ยวกับการดำเนิน งานอื่น ๆ ขององค์การบริหารส่วน ตำบลให้องค์การ บริหารส่วนตำบลต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

ในการออกระเบียบตามวรรค หนึ่งและวรรคสอง ให้คำนึงถึงความเป็นอิสระ ความ คล่องตัวและความมีประสิทธิ ภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

มาตรา 89 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 37 มาใช้บังคับกับการตรวจสอบการคลัง การบัญชี หรือการเงินอื่น ๆ ของ องค์การบริหารส่วนตำบลด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ 5

การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 90 ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหาร ส่วน ตำบลให้เป็นไปตาม กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ

ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอตามวรรคหนึ่งให้นายอำเภอ มีอำนาจ เรียกสมาชิกสภาองค์การ บริหารส่วนตำบล กรรมการบริหาร พนักงานส่วนตำบล และ ลูกจ้างของ องค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจงหรือสอบสวนตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากองค์ การบริหารส่วนตำบลมาตรวจสอบได้

มาตรา 91 เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ ประโยชน์ของประเทศ เป็นส่วนรวม นายอำเภอจะรายงานเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการ จังหวัด เพื่อยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือกรณีอื่นตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัตินี้ ผู้ว่า ราชการจังหวัดมีอำนาจยุบ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและให้แสดงเหตุ ผลไว้ในคำสั่งด้วย เมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือถือว่ามี การยุบสภาองค์การ บริหาร ส่วนตำบลตาม พระราชบัญญัตินี้ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ขึ้นใหม่ ภายในสี่สิบห้าวัน

(ความเดิมในมาตรา 91 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา 20 ของ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การ บริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542)

มาตรา 92 หากปรากฏว่าคณะกรรมการบริหารกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบ เรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของ ประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วยอำนาจ หน้าที่ ผู้ ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งให้คณะกรรมการ บริหารทั้งคณะหรือกรรมการบริหารบางคนพ้น จาก ตำแหน่งได้ตามคำแนะนำของนายอำเภอ ในกรณีนี้ให้สภาองค์การ บริหารส่วนตำบล ดำเนิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในวงเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปเผยแพร่หรือการค้า เอกสารนี้ไม่ได้มีลิขสิทธิ์สงวนไว้สำหรับใช้ในวงเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปเผยแพร่หรือการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นกรรมการบริหารใหม่ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่กรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่ง

(วรรคสองของมาตรา 92 ถูกยกเลิกโดย มาตรา 21 ของ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542)

บทเฉพาะกาล มาตรา 93 ให้ถือว่าบรรดากรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิตามประกาศของ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เฉพาะที่อยู่ในเขตตำบลตาม พระราชบัญญัตินี้เป็นสมาชิกสภาตำบลซึ่งได้รับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 12 ของ พระราชบัญญัตินี้

มาตรา 94 บรรดาบทกฎหมายใดที่อ้างถึงกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิให้ หมายถึงสมาชิกสภาตำบลซึ่ง ได้รับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 95 สภาตำบลตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ใด มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ภายในเก้าสิบ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศรายชื่อสภาตำบลที่จะจัดตั้งเป็นองค์การบริหาร ส่วนตำบลตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างดำเนินการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่ง มิให้นำ มาตรา 6 มาใช้บังคับแก่ตำบล ดังกล่าว และให้สภาตำบลตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ยังคงปฏิบัติหน้าที่ ต่อไปตามประกาศของคณะปฏิวัตีดังกล่าวจนถึง วันที่มีการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรก

เมื่อจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้โอนบรรดาสถิติใน งบประมาณหรือเงินอุดหนุน ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลตาม ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ไปเป็นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลที่จัดตั้งขึ้นนั้น

ในวาระเริ่มแรกเป็นเวลาสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมิให้นำความใน มาตรา 58 วรรคสอง มาใช้ บังคับกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดตั้งขึ้นตามวรรคหนึ่งหรือตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้กำนันเป็นประธาน กรรมการบริหารโดยตำแหน่ง

มาตรการในการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

บทบาทอำเภอและจังหวัดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการกำกับดูแลให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย โดยนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นตัวแทนของรัฐบาลหรือส่วนกลาง ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้นายอำเภอมีอำนาจสั่งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้รับเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 9 หรือมิได้อยู่ในหมู่บ้านของตนเกินหกเดือนหรือขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลติดต่อกันสามครั้ง และนายอำเภอมีอำนาจเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหาร พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจงหรือสอบสวนตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใดๆจากองค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้รับเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อเห็นว่าบกพร่องในทางความประพฤติ รวมทั้งมีอำนาจสั่งให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือแพทย์ประจำตำบลออกจากตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบลได้เมื่อบุคคลผู้นั้นมีส่วนได้เสียในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือในกิจการที่กระทำแก่องค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสามารถสั่งให้กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลออกจากตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านเมื่อบุคคลนั้นถูกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

นอกจากนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ตามคำแนะนำของนายอำเภอหากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ และหากการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผลจากการกระทำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบลตามกฎหมายกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวออกจากตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบลโดยให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากตำแหน่งเพราะบกพร่องในทางความประพฤติ หรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่งตามกฎหมายว่า

ด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้แล้วผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งให้คณะกรรมการบริหารทั้งไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะ หรือคณะกรรมการบริหารบางคนพ้นจากตำแหน่งได้ตามคำแนะนำของนายอำเภอ หากคณะกรรมการบริหารกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ และหากการที่คณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่ง เป็นผลจากการกระทำของกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหาร กฎหมายกำหนดให้ผู้ว่าราชการสั่งให้บุคคลดังกล่าวออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน แล้วแต่กรณีโดยให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากตำแหน่งเพราะบกพร่องในทางความประพฤติ หรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ด้วยเช่นกัน

การจัดทำงบประมาณและการตรวจสอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จะต้องมีรายได้และรายจ่ายเป็นของตนเอง ในแต่ละปีการรับ – จ่ายเงินของอบต. ต้องเป็นไปตามงบประมาณของอบต. นั้น ต้องทำเป็น “ข้อบังคับ” กล่าวคือ ทำเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของ อบต. โดยให้คณะกรรมการบริหารของ อบต. เป็นผู้จัดทำและนำเสนอต่อสภา อบต. ตามระเบียบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ถ้าระหว่างปีงบประมาณใด รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้ในงบประมาณไม่พอใช้จ่ายประจำปีนั้น หรือมีความจำเป็นต้องตั้งรายจ่ายขึ้นใหม่ระหว่างปีงบประมาณ ก็สามารถจัดทำเป็นข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมได้

ร่างข้อบังคับรายจ่ายประจำปี และ/หรือ ร่างงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม จะต้องนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภา อบต. เมื่อสภาอบต. ได้รับร่างงบประมาณรายจ่าย หรือร่างงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมจากคณะกรรมการบริหารแล้วสภา อบต. จะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับนั้น เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าสภาอบต. พิจารณาไม่แล้วเสร็จ กฎหมายให้ถือว่าสภาอบต. เห็นชอบตามคณะกรรมการบริหารเสนอ และให้ดำเนินการเสนอต่อนายอำเภอเพื่อขออนุมัติตามมาตรา 87 วรรคสาม ต่อไป

เมื่อคณะกรรมการบริหารเสนอร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมต่อสภา อบต. แล้ว สภา อบต. จะต้องดำเนินการจัดประชุมพิจารณาร่างข้อบังคับงบประมาณตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมแล้ว จะต้องนำมาเสนอนายอำเภอ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อนุมัติ ถ้านายอำเภอไม่อนุมัติ นายอำเภอจะต้องส่งคืนให้สภา อบต. เพื่อพิจารณาทบทวนร่างข้อบังคับนั้นใหม่ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับดังกล่าว

ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีมติยืนยันร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือ ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม กฎหมายกำหนดให้นายอำเภอจะต้องส่งร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดภายในกำหนด 15 วัน นับแต่วันที่สภา อบต.แจ้งมติยืนยัน ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือ ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ผู้ว่าราชการจังหวัดจะส่งร่างข้อบังคับดังกล่าว ไปยังนายอำเภอเพื่อลงชื่ออนุมัติ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ร่างข้อบังคับดังกล่าวจะเป็นอันตกไป อนึ่ง หากข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกไม่ทัน กฎหมายกำหนดให้ใช้ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี นั้นไปพลางก่อน

ในการควบคุมการตรวจสอบนั้น กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ออกระเบียบว่าด้วยการคลัง การงบประมาณ การโอน การจัดการทรัพย์สิน การซื้อ การจ้าง ค่าตอบแทน และค่าจ้าง นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยจะออกระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานอื่นๆของ อบต. เพื่อให้อบต.ปฏิบัติด้วยก็ได้ ในการออกระเบียบว่าด้วยเรื่องต่างๆตามที่กล่าวข้างต้นนั้นกฎหมายกำหนดไว้ว่า ให้กระทรวงมหาดไทยคำนึงถึงความเป็นอิสระ ความคล่องตัวและความมีประสิทธิภาพในการบริหารงานของอบต.ด้วย

ในกฎหมายจะกำหนดให้นำบทบัญญัติมาตรา 37 มาใช้บังคับกับการตรวจสอบการคลัง การบัญชี หรือการเงินอื่นๆ ของอบต. ด้วยโดยอนุโลม กล่าวคือให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีการตรวจสอบการคลัง การบัญชี หรือการเงินอื่นๆของ อบต.ตามระเบียบที่กำหนดไว้

กฎหมาย และ พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)นอกจากจะได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงแล้ว ยังมีกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้ให้อำนาจหน้าที่แก่องค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินการคือ (กรมการปกครอง : กองราชการส่วนตำบล , 2539 :8)

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ 2522

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายควบคุมอาคาร โดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นราชการส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2538 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 ธันวาคม 2538 ซึ่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ได้ให้อำนาจหน้าที่แก่ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1.พิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร ตามมาตร 21 และ 22 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 รวมทั้งการรับแจ้งต่างๆเกี่ยวกับอาคารตามมาตรา 39 ทวิ

2.กรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคาร โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือข้อบังคับท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการ ดังนี้

- มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินงาน ลูกจ้าง หรือบริวารของบุคคลดังกล่าว ระงับการกระทำดังกล่าว

- มีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในสวนใดๆของอาคาร หรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าว และจัดให้มีเครื่องหมายการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย

- ถ้าการกระทำฝ่าฝืนดังกล่าว เป็นกรณีที่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของอาคารดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่า 30 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- กรณีไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ หรือเจ้าของอาคารมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นทั้งหมด หรือบางส่วนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่า 30 วัน

3. เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบังคับตำบลในส่วนที่ยังไม่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดในเรื่องใดเกี่ยวกับ

- ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน เนื้อที่ และที่ตั้งของอาคาร
- การรับน้ำหนัก ความต้านทานและความมุงดงาม ตลอดจนลักษณะ และคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้
- การรับน้ำหนัก ความต้านทาน และความคงทนของอาคารหรือพื้นดินที่รองรับอาคาร
- แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบการประปา ไฟฟ้า ก๊าซ และการป้องกันอัคคีภัย
- แบบและจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม
- ระบบการจัดแสงสว่าง การระบายอากาศ การระบายน้ำ และการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
- ลักษณะ ระดับ เนื้อที่ของที่ว่างภายนอกอาคารหรือแนวอาคาร
- ระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคาร หรือเขตที่ดินของผู้อื่นระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้าหรือที่สาธารณะ
- พื้นทีหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่พักจอดรถ ที่กักน้ำ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าว
- บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด
- หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต การอนุญาต การต่ออายุ ใบอนุญาต การออกใบรับรอง และการออกใบแทนตามพระราชบัญญัตินี้ (กรมการปกครอง :กองราชการส่วนตำบล , 2539 :8)

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังมีได้ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการแก้ไข ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บและให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงในระหว่างที่ยังไม่มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือสั่งการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บจากที่ดินในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆแล้ว

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 ก็เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 คือ อยู่ในระหว่างแก้ไขปรับปรุงให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินโดยตรง ในระหว่างที่ยังไม่ได้แก้กฎหมายนี้ กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือสั่งการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว

พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510

พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 "ราชการส่วนท้องถิ่น หมายความว่าเทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้" (พระราชบัญญัติภาษีป้าย:2510 :38) ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจจัดเก็บภาษีป้าย ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2538 กำหนดให้องค์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริหารส่วนตำบลเป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจจัดเก็บภาษีป้ายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ และประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงาน เจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนั้น พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 ยังกำหนดว่าภาษีป้ายที่เก็บในราชการส่วนท้องถิ่นใด ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 กำหนดให้หัวหน้าผู้บริหารส่วนท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นที่มีกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าของพนักงานท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ดังนั้น ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

สำหรับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า

มาตรา 9 กำหนดว่าในที่สาธารณะถ้าปรากฏว่าสุนัขใดไม่มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์หรือมีแต่เครื่องหมายประจำตัวปลอม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจับสุนัขนั้นเพื่อกักขังถ้าไม่มีเจ้าของมารับคืนภายใน 5 วัน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นทำลายสุนัขนั้นได้

มาตรา 10 กำหนดว่าเมื่อปรากฏว่าสุนัขใดมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า ให้เจ้าของสุนัขนั้นแจ้งต่อเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่พบว่าสุนัขนั้นมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า

มาตรา 15 กำหนดว่าในที่สาธารณะถ้าปรากฏว่าสุนัขใดมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้าให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายสัตว์ควบคุมนั้นได้

ภาคผนวก ง

ภาพที่ ง1 แสดงสภาพโดยทั่วไปของถนนประเภทคอนกรีตบริเวณด้านหลังหมู่บ้าน

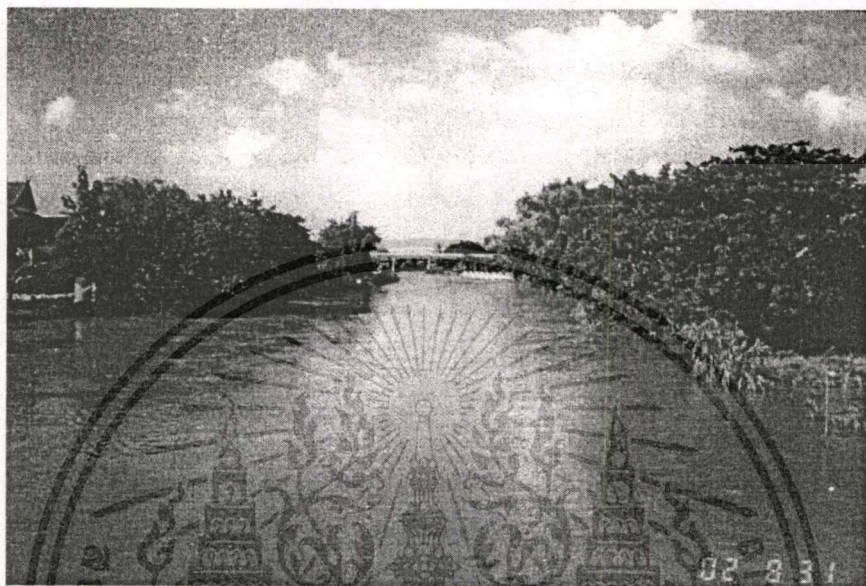
ภาพที่ ง2 แสดงสภาพโดยทั่วไปของถนนประเภทคอนกรีตบริเวณด้านหน้าหมู่บ้าน
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ง3 แสดงสภาพโดยทั่วไปของรางระบายน้ำ

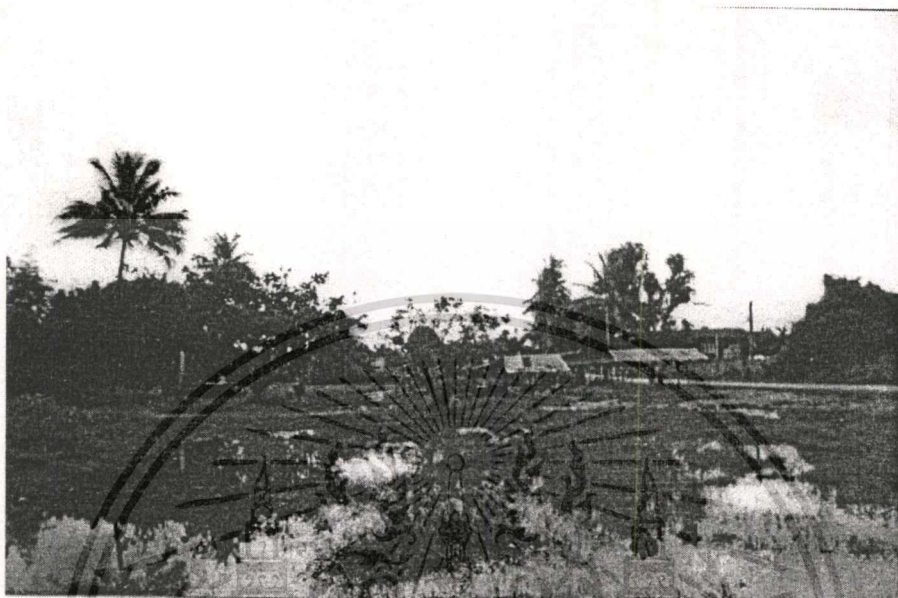
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้เฉพาะที่อาคารเรียนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภาพที่ ง4 แสดงสภาพโดยทั่วไปของรางระบายน้ำ
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ๖5 แสดงสภาพโดยทั่วไปของแม่น้ำปิง

ภาพที่ ๖6 แสดงโครงการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนเวลาสำหรับนักเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ดูแลเห็นการใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

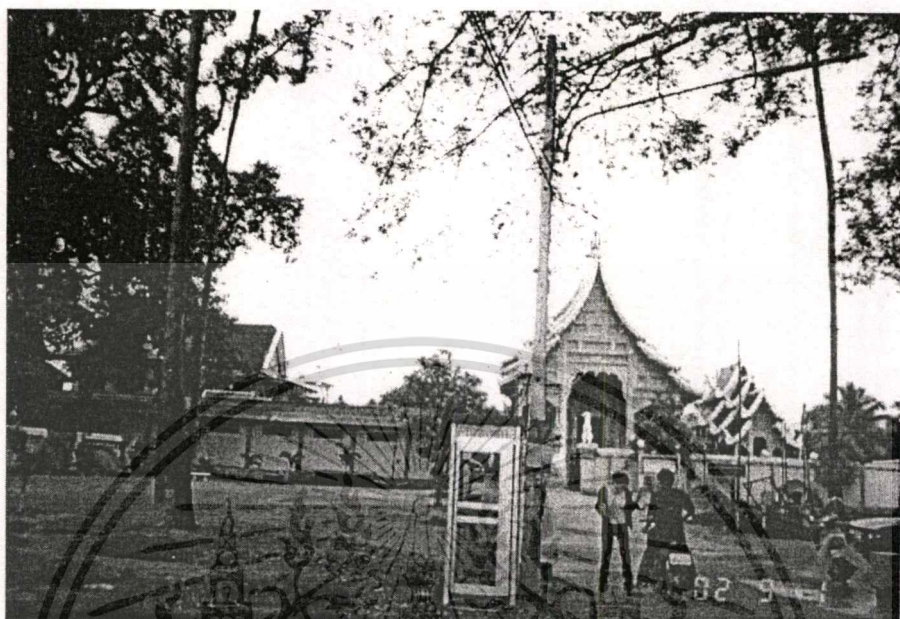

ภาพที่ ๗ แสดงสภาพโดยทั่วไปในการจัดการน้ำท่วม

ภาพที่ ๘ แสดงสภาพโดยทั่วไปในการจัดการน้ำท่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

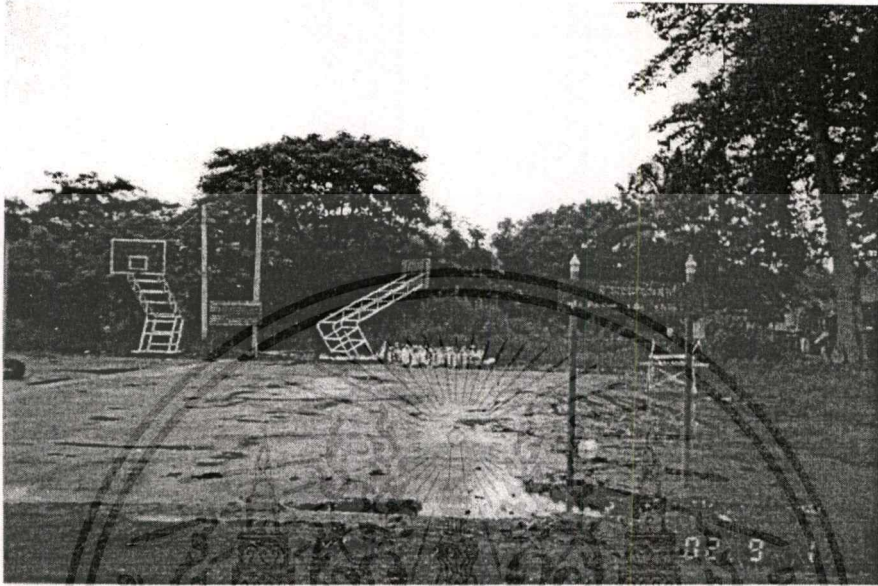

ภาพที่ ง9 แสดงสภาพโดยทั่วไปของภูมิทัศน์ในหมู่บ้าน

ภาพที่ ง9 แสดงสภาพโดยทั่วไปของภูมิทัศน์ในหมู่บ้าน

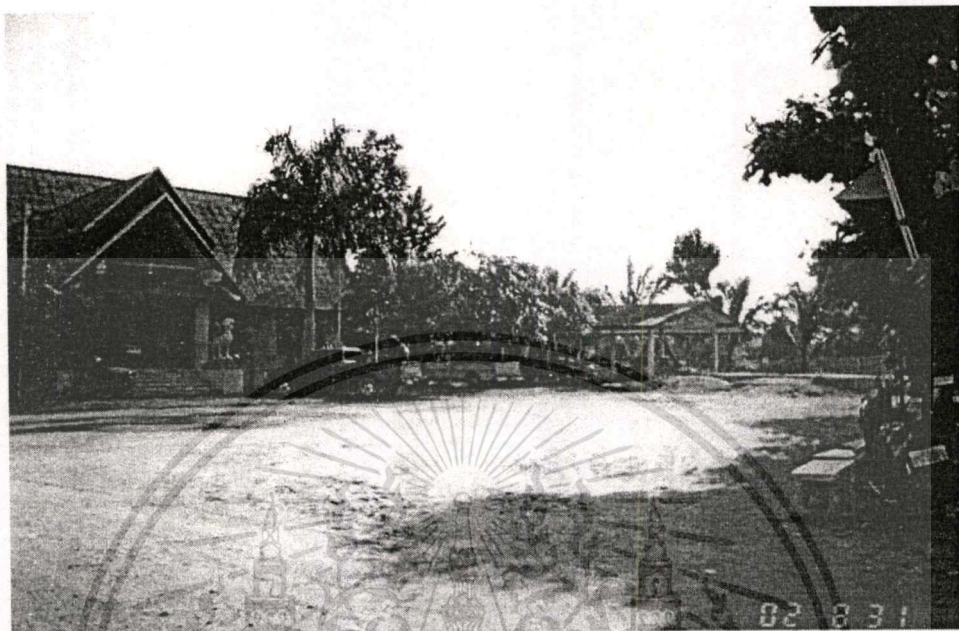
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาดูเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ง10 แสดงสภาพโดยทั่วไปของสนามบาสเกตบอล

เอกสารภาพที่ ง11 แสดงสภาพโดยทั่วไปของสนามบาสเกตบอลนั้น ไม่นุญขาดให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 12 แสดงสภาพโดยทั่วไปของสนามเปตอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 13 แสดงหอกระจายเสียงประจำหมู่บ้าน
 ไม่สามารถเห็นทั้งหมดอีกทั้งห้ามมิเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตอย่างถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

นางสาว อุมามพร ผลดี เกิดเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 ที่จังหวัด เชียงราย สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2542 และเข้าศึกษาต่อที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เมื่อปีการศึกษา 2543 และสำเร็จการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2546 หลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต โดยได้รับทุนสนับสนุนการทำการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้